Annick de Souzenelle

EGIPTUL INTERIOR

sau cele zece plăgi ale sufletului

ANNICK DE SOUZENELLE
EGIPTUL INTERIOR
sau cele zece plăgi ale sufletului

În româneşte de:
Prof. VIORICA AZZOUZ
Pr. Prof. GHEORGHE POPĂ

EDITURA AMARCORD Timişoara, 2001

Titlul original: Annick de Souzenelle, L'Égypte intérieure ou les dix plagues de l'âme e – 1991. Éditions Albin Michel
2001 Editura AMARCORD
ISBN: 973 – 8208 – 05-X

Cuprins

Introducere
1. Cele două paşte
2. Coborârea în Egipt
3. Întoarcerea
4. Prima plagă: apele, preschimbate în sânge.
5. A doua plagă: broaştele
6. A treia plagă: ţânţarii
7. A patra plagă: tăunii
8. A cincea plagă: ciuma
9. A şasea plagă: lepră
10. A şaptea plagă: grindină
11. A opta plagă: lăcustele
12. A noua plagă: întunericul
13. A zecea plagă! moartea primilor născuţi dintre

oameni şi animale
14. Trecerea mării roşii
15. Râsul

Introducere

Tema acestei lucrări îşi are originea într-o povestire biblică din cartea Exodul. Am avut deja ocazia, de mai multe ori, să abordez pe scurt această temă la prelegeri şi mai ales la seminarii, în urma cărora un număr mare de auditori mi-au cerut să aştern pe hârtie ideile la care meditasem împreună.

Cred că gândirea mea se comunică mai uşor prin viu grai decât în scris, vorba lasă viaţa să ţâşnească, în timp ce scrisul pare s-o încremenească fără echivoc. Felul meu de a scrie uneori prea eliptic comportă un asemenea risc.

Mă hotărăsc totuşi să scriu, străduindu-mă să fiu cât mai explicită.

Această observaţie impune, de la început, unele precizări pe care le voi considera cunoscute de cititorii cărţii, pentru a nu încărca textul repetându-le.

Iată una dintre ele:

Ne vom raporta la o perioadă istorică din viaţa poporului ebraic care, între secolele al XIX-lea şi al XIV-lea înainte de Hristos, a trăit în Egipt, s-a înmulţit şi a devenit o forţă pe care Faraon, regele Egiptului, a osândit-o la o aspră sclavie. Din rândurile acestui popor, un om, Moise, a înţeles dintr-odată că această situaţie din afară era semnul sclaviei lăuntrice. El a hotărât „să scape”, adică, în esenţă, să se elibereze de poverile lăuntrice, de ură, revoltă, teamă etc., poveri în a căror captivitate căzuse. Foarte concret, această hotărâre l-a făcut să părăsească Egiptul, în prima etapă, apoi, la porunca dumnezeiască, să se întoarcă în

Egipt pentru a elibera poporul ebraic; Faraonul se împotrivi aprig, deoarece poporul ebraic reprezenta o mână de lucru foarte ieftină.

Cu ajutorul dumnezeiesc, ieşirea acestui popor din Egipt s-a realizat totuşi. Ea este sărbătorită solemn şi astăzi de fraţii noştri evrei sub denumirea de „Paşte”; această sărbătoare poate fi înţeleasă în cel puţin două moduri:

Primul este de ordin istoric, dar nu îmi propun un astfel de studiu.

Al doilea ţine de puterea noastră de a ne desluşi înstrăinările lăuntrice şi de a alege calea ce ni se propune pentru a „ne izbăvi”. E interpretarea asupra căreia mă voi opri.

Din această perspectivă, „Evreul” va simboliza în noi pe acela în care se deschide un spaţiu de conştiinţă din ce în ce mai mare prin avataruri succesive, în timp ce „Egipteanul” rămâne blocat de constrângerile sclaviei lăuntrice şi se împotriveşte oricărei ridicări a conştiinţei.

„Evreul” şi „Egipteanul” sunt denumiri simbolice, specifice istorisirii de faţă; nu este nicidecum vorba de evreul sau egipteanul din zilele noastre, din istoria contemporană, ci de ceea ce reprezintă aceste denumiri în fiecare dintre noi, în mine şi în toată umanitatea pornind de la referinţa biblică şi în scopul de a desluşi o situaţie de extremă actualitate.

Aş mai vrea să precizez că traducerea din ebraică în franceză, din cartea Exodului şi din alte scrieri biblice citate, în special din Geneză, nu este mereu conformă cu traducerile obişnuite, uzuale. Am explicat acest aspect şi în cele patru volume ale *Legământului de Foc*, şi în celelalte opere. Nu fac decât să amintesc aici ceea ce mi se pare esenţial pentru lectura prezentei cărţi, şi anume:

— Numele Adam aparţine, probabil, primului bărbat,

dar aici el aparţine umanităţii tuturor timpurilor, fiecăruia dintre noi, bărbaţi şi femei. Numele acesta reprezintă Omul.

— „Creat” în a şasea zi a Genezei, „după chipul lui Dumnezeu”, Omul urmează să fie „făcut după asemănarea sa”; acest „a face”, foarte diferit de „a crea”, este lucrarea divino-umană a oricărei vieţi, dinamica istoriei noastre, personală sau colectivă.

— Acest Adam este creat „bărbat şi femeie”, ceea ce înseamnă că la nivelul zilei a şasea – noi suntem, din punct de vedere biologic, bărbaţi şi femei capabili de Procreare. Dar la nivelul Omului, aflat în devenire către dimensiunea sa reală de Om, mai presus decât animalul, capabil de mutaţii pentru a se apropia de „asemănare” – adică de Omul zilei a şaptea – semnificaţia este alta: orice fiinţă umană este „bărbătească” atunci când „îşi aminteşte” (în sensul ebraic al cuvântului) de imensul potenţial din care e alcătuit în adâncurile sale; acest potenţial este numit *Adamah*; este mama adâncurilor, polul „feminin”, în centrul căruia este întins în mod tainic chipul dumnezeiesc, sămânţa oricărei fiinţe umane, care face din fiecare din noi o persoană aparte, unică (deşi, paradoxal, fiind chipul lui Dumnezeu, orice fiinţă umană cuprinde umanitatea întreagă, aşa cum fiecare parte a unui întreg reconstituie întregul. Această lege holistică este cunoscută în zilele noastre). A creşte de la chip, către asemănare înseamnă potenţialul de care am vorbit mai sus, prin legământul masculin-féminin. Un astfel de legământ, care nu este încă explicat de către exegeţi, reprezintă obiectul studiului pe care îl întreprindem împreună.

— În perspectiva studiului nostru, Pomul cunoaşterii, sădit în mijlocul grădinii Edenului, nu se identifică cu cel al cunoaşterii „binelui şi a răului”, întrucât aceste ultime două cuvinte semnifică lumina şi respectiv întunericul,

adică conştientul şi ceea ce nu este încă conştient. Acest pom este, deci, Omul însuşi (bărbaţi şi femei) cu cele două părţi, conştientă şi inconştientă, referitoare la cei doi poli, masculin şi feminin, pe care Evreul le numeşte: împlinit şi încă neîmplinit.

Când, în capitolul al doilea al Genezei, Dumnezeu îi arată lui Adam partea (nu coasta!) lui neîmplinită, El îl ajută să-şi descopere propria dimensiune" „feminină", care îi era pe deplin integrată (este primul „proces de diferenţiere scump lui Jung), dimensiune pe care Adam urma să şi-o însuşească. Această parte a lui Adam conţine sămânţa divină chemată de Tradiţie NUME. Fiecare dintre noi poartă sămânţa în NUMELE său tainic. Este sămânţa ce reprezintă rodul divin, pe care noi îl vom creşte de-a lungul acestei uniuni lăuntrice care e aventura unei germinări măreţe. Este absurd să credem că femeia biologică ar proveni din coasta bărbatului! Dar este admirabil să credem căfemininul lăuntric al oricărei fiinţe care poartă sămânţa divină reprezintă acea parte a noastră de care suntem, la început, total inconştienţi, tocmai deoarece din ea suntem pe deplin alcătuiţi.

Inconştientul ne îndrumă viaţa până ce deodată…

apare lumina unei zile noi! Şi viaţa adevărată începe; ea este Istoria împlinirii noastre.

— În sfârşit, să ne amintim că se produce o dramă pe durata acestui proces de împlinire; e drama „Căderii". Ea îl face pe Om să uite de vocaţia sa de „nuntă „lăuntrică şi deci de renaşterea sa la alte niveluri de conştiinţă; ea îl face să-şi normalizeze starea de inconştienţă printr-o identificare cvasi-totală cu situaţia animalică a celei de-a şasea zile a Genezei. O asemenea stare de inconştienţă duce la sclavia lăuntrică a Omului. „Evreul", prototip al umanităţii, va fi chemat să trăiască concret această situaţie într-o experienţă istorică de sclavie extremă în

Egipt. Orice situaţie exterioară scoate la iveală o stare interioară.

Mai doresc să fac o precizare practică pentru lectură: când citez un cuvânt ebraic, nu scriu cu litere ebraice ca în celelalte opere, exceptând sfântul NUME YHWH, scris atunci יהרה, de la dreapta la stânga. Pentru celelalte cuvinte, nu fac decât o transliteraţie aproximativă, pentru a nu face lectura anevoioasă. Există totuşi litere ebraice care nu au corespondent în franceză. Pentru una dintre ele, numită *Heiţ*, voi folosi transliteraţia convenţională: un „h” cu punct dedesubt; se pronunţă aproape ca un „r” graseiat. Unul dintre fii lui Noe se numeşte Ham (a se pronunţa Ram). Chiar Noe trebuia să se numească Noah, dar păstrez numele din franceză al acestor eroi iluştri ai miturilor noastre.

O altă literă, *Beit*, necesită explicaţii (corespunde literei „b” şi se pronunţă la fel); ea se înmoaie uneori şi se pronunţă ca litera „v”; în acest caz, se pune o liniuţă dedesubt: „b”. Astfel vom reflecta la cuvântul *Dabar* care semnifică „Cuvântul”, „Logosul”; se pronunţă *Davar*.

Amintesc, în sfârşit, corespondenţa tradiţională dintre fiecare literă a alfabetului ebraic şi numere. Limbile occidentale au pierdut legătura cu această matematică a Cuvântului, cu armonia divină a numerelor şi au devenit convenţionale printr-un proces ucigător pe care îl voi numi „obiectivare”. Îi vom înţelege séhsul în plaga a cincea a Egiptului, căci orice limbă se supune ritmului şi armoniei Cuvântului creator; ea este făcută din numere care guvernează legile universale, de la legile astrofizicii şi până la legile microbiologiei, şi din muzica acestora care-l modelează pe vorbitor.

Alfabetul ebraic este alcătuit numai din consoane, ceea ce conferă limbii o admirabilă mobilitate muzicală şi o rară capacitate de a semnifica prin jocuri de cuvinte, în al

căror tâlc se manifestă Cuvântul divin!…

Iată în sfârşit prescurtările care vor desemna operele mele, căci mă refer deseori la ele:

— *Simbolismul corpului uman* (Editura Albin Michel): S.C.

— La Lettre Chemin de Vie (Litera Drum de Viaţă) (*Editura Dervy Livres*): *L.D. De V.*

— Alliance de Feu (Legământul de Foc) (*Editura Dervy Livres*): *L. De F.*

Înainte de a începe această carte, îmi mai rămâne să familiarizez cititorul cu situaţia pe care o vom găsi în Egipt, unde legeajunglei face ravagii, ca în lumea actuală. Tirani şi oprimaţi îşi încleştează forţele în cadrul uneia dintre cele mai remarcabile culturi ale acestei perioade.

Orice cultură este ca humusul ce s-a constituit pe baza unor date misterioase şi universale în jurul unei limbi care îi construieşte bogăţia şi specificitatea. În miezul ei se naşte Omul, care va fi modelat de sunetele cuvântului său şi de valorile sale; el este ca un copac cu rădăcini înfipte în pământul care-i asigură seva necesară creşterii.

Dar Omul nu este numai fiul pământului neînsufleţit. Sămânţa sa germinează în cea mai mare parte în ceea ce mitul numeşte *Adamah*, pământul său lăuntric, polul feminin de care tocmai am vorbit mai înainte, constituit din tot ceea ce povestirea biblică descrie în primele şase zile ale Genezei – lectura acestor prime şase zile fiind valabilă şi pentru partea interioară a Omului, aşa cum am arătat în *Legământul de Foc*.

„Chipul lui Dumnezeu „este sămânţa lui Adam; ea este un „micro-cuvânt”, imagine a Cuvântului divin, care face din Om o fiinţă înzestrată cu darul vorbirii – singurafiinţă logoforă dintre animalele create. Pentru a putea vorbi, el va trebui să se ridice în picioare în mediul său exterior.

Însă, pentru a putea deveni pe deplin Cuvânt, nu numai sămânţă, ci fruct al acestui pom, într-o dimensiune de „asemănare”, Omul va trebui să se înalţe în fiinţa sa lăuntrică.

Dar am vorbit de „cădere”…

Şi totul se întâmplă ca şi cum sămânţa de pom din pământul *Adamah* şi-ar înfige rădăcinile şi şi-ar împinge seva fără ca aceasta să aibă puterea de a ieşi la lumină şi de a-şi urma creşterea ca să devină rod.

Totul se întâmplă ca şi cum o eroare de programare ar face ca energia să se ia drept lumină tenebrele pământului şi ar face-o să devieze orizontal pentru a da acolo, jos, roade înşelătoare, acestea fiind, de fapt, roade ale inconştienţei Omului!

O asemenea inconştienţă proiectată în afară creează lumea junglei, de care am vorbit şi tragedia acesteia; ea provoacă proliferarea culturii în categorii determinate de valoarea acestor roade: admirabile, seducătoare, dar, în raport cu adevărata vocaţie a Omului, ele sunt aproape sterpe.

Acelaşi mit biblic ne spune totuşi că această falsă programare nu este decât o parazitare şi că, ontologic, informaţia rămâne intactă în sămânţa umană – înţeleg prin „ontologic” atributul real, fundamental al Omului.

Dar cel care parazitează este diabolic!

Pentru cel ce se lasă sedus de către iluzionist, impasul se dovedeşte total, verticalizarea imposibilă. Impasul condiţionează astăzi toate culturile, iar condiţionarea e paradigma stabilită printr-un acord universal şi incontestabil. Prin cuvântul „paradigmă „înţeleg „modelul „care aduce la un numitor comun toate valorile şi legile ce le guvernează; de exemplu, verbul „a iubi” este paradigma verbelor franceze din grupa întâi de conjugare; dar extrapolez sensul cuvântului acesta la

valorile unui nivel de conştiinţă (aici, de inconştienţă!).

Pentru cel care simte gustul seminţei şi nevoia ei de a creşte, o asemenea condiţionare este insuportabilă; deşi deviată orizontal faţă de legile sfinte sau de pioasele moralisme, această nevoie izbucneşte la un moment dat, dar, deseori, în forme anarhice devastatoare, ce provoacă suferinţe enorme. Suntem îndreptăţiţi să ne întrebăm dacă există undeva o uşă care ar da spre programul originar, înainte de „Cădere" şi care ar permite pomului să-şi găsească drumul drept spre verticalizare.

Miturile vorbesc despre acest impas ca despre un labirint; ceea ce înseamnă că nu este vorba despre un impas: un labirint are uşi false, căi înşelătoare, fundături, dar şi o ieşire reală, deşi e secretă.

Miturile, aceşti mari povestitori ai programului ontologie, cunosc ieşirea, însă o ascund celui ce nu doreşte s-o găsească. Miturile vorbesc despre ieşirea din labirint într-un limbaj profetic.

Cei care se cred înţelepţi, cei care au o structură mentală făurită de normele labirintului, resping acest limbaj enigmatic, chiar copilăros. Însă cel ce simte limbajul seminţei respinge valorile care generează norme asupritoare; este receptiv la vocea inimii, care îl face să audă altceva.

Cântul mitului intră în rezonanţă, ca un ecou îndepărtat ce se apropie tot mai mult, cu cel al unei memorii tainice, care ţâşneştepe neaşteptate şi aduce amintirea… Această rezonanţă pune stăpânire pe fiinţa cuprinsă de un suflu nou, o face să danseze, să plutească, să se înalţe, să străpungă cerul.

Nu mai ştie nimic, în afară de faptul că totul a căpătat sens şi viaţă. Nu mai este în închisoarea labirintului.

Trupul, da, mai este acolo, şi sufletul îi mai este legat

de trup, dar ceva din el s-a desprins. Mai trebuie să trudească. Dar la ce? Cum? Începe o încercare, încă enigmatică probabil, dar despre care Omul ştie că îi dă un rost, o ieşire către lumină!

Acest joc de comunicare drăgăstoasă dintre mit şi sămânţa Omului este o cale de eliberare de o amploare fără margini; el ne poate călăuzi pe fiecare dintre noi către suflul nou pe care îl căutăm în adâncul nostru, dar de care ne temem atât de mult astăzi.

Întrucât limbajul mitului este dumnezeiesc, nu-iputem cunoaşte originea; însă tocmai pentru că sămânţa noastră este dumnezeiască, ea are acelaşi izvor ca şi mitul şi vorbesc acelaşi grai! Pălăvrăgeala noastră le acoperă amândurora glasul şi, oricât de savantă ar fi, vine din labirint şi ne ţine prizonieri în el. Dar ea ne apare astăzi total nepotrivită cu acest fel de trebuinţă care îşi croieşte drum din străfundurile Omului. Să aparţină această trebuinţă seminţei a cărei energie, sătulă de atât absurd, îşi caută alt spaţiu? Concomitent cu emergenţa unei astfel de trebuinţe, demenţa ajunsă la paroxism stăpâneşte lumea şi oamenii se omoară unii pe alţii ca nişte şobolani prinşi în capcană. Domneşte frica. Cele două forţe care se învolburează în mod sinergie, deşi aparent contradictorii, nu sunt străine una alteia: pe de o parte, ele sunt dovada secătuirii valorilor acestui prim spaţiu labirintic, nu mai fac faţă situaţiilor generate de acest spaţiu şi, pe de altă parte, ele indică o posibilă deschidere către un alt orizont al realităţii legat de valorile ontologice.

La grecii antici, mitul lui Tezeu spune clar că la această deschidere nu se ajunge cu aripile artificiale construite de tehnologiile actuale, precum un Icar modern, nici cu cele ale lui Dedal, aripi mânate de filosofii depăşite sau de spiritualităţi naive. Dedal şi Icar, eroii mitului, prizonieri în labirintul construit de Dedal, reprezintă

înţelepciunea şi înţelegerea specifice acestui spaţiu. Pentru a ieşi din închisoarea lor, îşi pun aripi artificiale. Însă în timpul zborului, soarele topeşte ceara cu care aripile sunt lipite de spatele celor doi eroi şi încercarea lor nebunească are un final tragic. Aripile ce îi vor permite Omului să se ridice deasupra labirintului, să se distanţeze pentru a putea vedea zbătându-se în adâncul acestuia, fără ieşire orizontală, omenirea destinată să ia drumul vertical, aceste aripi, simbolic, îi vor creşte omului care-şi deschide inima să cuprindă infinitul…

Un alt suflu este necesar.

El se iveşte, aşa cum am văzut, din alianţa Omului cu miturile fondatoare al căror limbaj – veritabilă obiectivare a propriului său limbaj care-i este încă străin – îi dezvăluie taina cea mai scumpă a fiinţei sale.

Cele două paşte

Miturile biblice au fost tovarăşii nedespărţiţi ai copilăriei mele. Spun „mituri”, chiar dacă este vorba de povestiri istorice despre viaţa poporului ebraic. Aceste două dimensiuni coexistă; ele exprimă două realităţi diferite dintre care una, cea istorică, o semnifică pe cealaltă, cea mitică, realitate ce atribuie sens celei dintâi.

„Cunoaştem ce se vede pornind de la ce nu se vede şi ce nu se vede pornind de la simbolurile reprezentate de lucrurile care nu se văd”, spunea episcopul Ioan. Vreau să vorbesc despre părintele Eugraph Kovalevsky, devenit episcop în 1964, cu numele de Ioan de Saint-Dénis. Rus de origine, el a restabilit creştinismul ortodox în Occident, adică Tradiţia noastră, mai ales pe teritoriul galilor, cum fusese ea până la schismă Orient-occident din 1054.

El avea duhul viu care vedea pe Dumnezeu în orice lucru şi transmitea acest fapt studenţilor de la Teologie,

din care făceam parte şi eu, atât prin fiinţa cât şi prin vorbele lui. Lui îi datorez experienţa divină trăită cândva, tulburătoare pentru un copil căruia gândirea raţională nu i-a întunecat încă înţelegerea.

El mi-a insuflat o nouă înţelegere şi o înţelepciune care se află la baza tuturor înţelepciunilor lumii, în faţa căreia şi-au plecat capul cu smerenie, căci venea de departe, cei trei magi din Evanghelie, cărora o stea le-a îndrumat paşii spre ieslea din Betleem.

Ce aventură temerară să fii călăuzit de această stea!

Ce aventură temerară să mergi de la ce se vede spre ce nu se vede şi să te întorci la ce se vede pentru a te înălţa mai departe către alte orizonturi de realităţi…?

Aceasta este viaţa! Fiecare îşi urmează steaua şi intră în respiraţia la care ea ne îmbie, şi a cărei amploare devine într-o zi experienţa inefabilă.

Aceste povestiri biblice, incluse în programa şcolară, nu se îndepărtau de o realitate primară. Ilogismul lor trebuia acceptat cu o seninătate neghioabă; trebuia să venerăm aceste povestiri biblice ca şi cum ar fi fost Istoria poporului lui Dumnezeu din care noi ne simţeam complet excluşi, ca şi cum întruparea Cuvântului în lume nu ar avea nicio legătură cu vreunul dintre momentele vieţii noastre.

Această istorie se numea „Istoria sfântă” şi, oricât de sfântă ar fi fost, nu era decât o disciplină printre multe altele, pentru a ne înjgheba o cultură. Conţinutul său trezea lotuşi în noi şi o altă dimensiune; sunt şi mai sigură de acest lucru astăzi, când predau unei generaţii lipsite de Această bogăţie culturală. Dacă Adam este totuşi un nume cunoscut de toţi, Noe, Avraam şi ceilalţi patriarhi, Moise sau Tobit, Iona care evocă unul din cele mai mari arhetipuri ale sufletului nostru, femeile din Biblie… toţi sunt complet necunoscuţi!

Când vorbesc despre ei acestor fiinţe flămânde, dar cu inima şi urechile larg deschise, sufletele lor vibrează, însă nu au răgazul necesar să-şi însuşească această istorie pe îndelete. Dorinţa lor de a se apropia de personajele aduse în discuţie scurtează acest răgaz şi dobândesc repede o viziune potrivită asupra respectivelor fapte; întâlnirea lor este fantastică, căci în aceste personaje se regăsesc pe ei înşişi!

Aş fi putut oare să-i îndrum către un asemenea miracol, dacă nu aş fi trăit eu însămi o perioadă lungă de asimilare ce mi-a îngăduit să descopăr într-o bună zi adevăratul chip al acestor eroi atât de apropiaţi sufletului meu odinioară? Nu m-au familiarizat ei pe îndelete cu lumea lor de lumină, aşa cum facem noi în lumea noastră cu animalele din jurul nostru?

Trecerea de la starea de animal la cea de om este o etapă comparabilă cu ceea ce ni se întâmplă nouă astăzi, etapă în care protagoniştii suntem noi şi miturile în toată forţa lor.

Miturile îndrumă şi revigorează energia „seminţei" noastre; ele reprezintă Cuvântul dumnezeiesc care nimiceşte parazitarea diabolică de care am vorbit mai înainte şi redă puterii de germinare programarea sa iniţială; ele ne arată direcţia ieşirii „spre înalt" din labirintul lumii animale, pentru a intra într-un spaţiu uman.

Biblia ne arată cât de anevoios este drumul, cât de strâmtă este trecerea, dar şi cât de vast e spaţiul care ni se deschide! Schema de principiu ni se arată în primele unsprezece capitole ale Genezei.

În acest context, absolut mitic, fără îndoială, un om, Noe, înfăptuieşte trecerea. Tradiţia creştină îl consideră precursor al lui Mesia. Mesia, „Unsul" lui Dumnezeu, se va naşte din rândurile poporului lui Israel; el va elibera

sămânţa Omului şi va deveni rodul acesteia.

Începând cu al doisprezecelea capitol al Genezei, această schemă intră în Istorie cu raportări la viaţa poporului lui Israel, popor ales ca un centru a umanităţii, pentru înălţarea mesianică şi creşterea sevei Pomului ce va rodi în mod desăvârşit.

Poporul ebraic, cu Moise în frunte, realizează trecerea. El îl aduce pe lume pe Mesia. Mesia este Hristos, Fiu al lui Dumnezeu şi fiu al Omului, rodul făgăduit de sămânţa Pomului.

De la Hristos, această trecere priveşte toate popoarele şi pe fiecare dintre noi, constrânşi de a alege între a înfăptui trecerea sau a muri. Această ieşire din labirint ne deschide drumul spre desăvârşirea noastră, spre dimensiunea promisă de sămânţa noastră, cea a lui Hristos. Se numeşte „Paşte”, cuvânt ce provine din ebraică: *Pesah* (a se pronunţa Pesar), care evocă într-adevăr trecerea, deşi, cum vom vedea mai departe, nu este vorba întocmai de trecerea înfăptuită de om, ci de cea înfăptuită de Dumnezeu care vine să-l viziteze pe Om.

O astfel de perspectivă ne permite să comparăm înălţarea Omului cu creşterea lui de la naştere până la desăvârşirea sa totală, din momentul când va părăsi acest pământ.

Ar fi însă şi mai simplu să scurtăm acest timp şi să-l considerăm a fi cele nouă luni de gestaţie din pântecul matern, fătul fiind purtătorul inscripţiei ontologice. Ridicarea sevei provenind din sămânţă către sân, ajutată şi de copil, asemănătoare ridicării poporului lui Israel în numele întregii umanităţi, se produce în cursul celor şase luni de sarcină. În această perioadă se petrece formarea anatomofiziologică a fetusului. În luna a şasea, se declanşează o dimensiune nouă a informaţiei originare care cuprinde întreaga fiinţă a copilului, asigurându-i

constituirea propriei personalităţi, identitatea sa spirituală, astfel că în luna a noua copilul este pregătit la naştere să îndeplinească rostul pentru care a fost creat.

Trecerea din luna a şasea în luna a şaptea a vieţii intrauterine este analogă trecerii din ziua a şasea în ziua a şaptea a Genezei, când Omul părăseşte registrul animal şi devine, prin suflul Duhului lui Dumnezeu, „suflet viu”, adevăratul registru al omului2. În lumina aceluiaşi simbol – trecerea de la numărul şase la numărul şapte – se poate înţelege de ce Noe are şase sute de ani când intră în arcă, adică atunci când părăseşte lumea potopului, cea care corespunde unei situaţii labirintice. De „şase” şi trece într-o stare de „şapte”, când el se desăvârşeşte în arcă. Şi poporul ebraic există de vreo şase sute de ani, de când s-a născut Avraam, în momentul în care îşi adună puterile pentru a înfăptui „Paştele” său, ieşirea din Egipt, ţară în care trăieşte în robie, într-o stare de „şase”, Tot în lumina acestui simbol, naşterea istorică a lui Hristos se întâmplă, cu siguranţă, în plină lună a şasea de gestaţie cosmică a umanităţii – căci ne este îngăduit să interpretăm Istoria Omului ca fiind istoria formării îndelungate a lui Adam (Omul total) într-un pântec cosmic, în care pământul nostru ar fi un fel de placentă legată de Dumnezeu care dă viaţă.

Apostolul Pavel nu ne vorbeşte despre

„Toată făptura care împreună suspină şi împreună are dureri până acum” 3?

În această interpretare, naşterea lui Hristos este semnul lunii a şasea a facerii Omului, etapă în care acesta a ajuns abia la o dimensiune animalică. Asta nu înseamnă că anumiţi oameni nu au fost în gestaţie personală până la sfârşitul lunii a noua, chiar înaintea acestei date decisive pentru Om.

Iisus se naşte într-o iesle, încălzit fiind de respiraţia

unui măgar şi a unui bou; se naşte pentru a duce mai departe gestaţia Omului complet şi a fiecărui om în parte, pentru a-l desăvârşi în ultimele trei luni ale matricei cosmice. Dar înainte de toate, ES aduce în această lună a şasea, prin însăşi FIINŢA sa, o informaţie pe care o introduce în luna a şaptea; această informaţie este de o natură total diferită, ea este de ordin spiritual şi universal, care caracterizează nu numai poporul ebraic, ci toate popoarele:

„Drept aceea, mergând, învăţaţi toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh” 4.

Această informaţie aduce sămânţa Pomului-om cu care fiecare dintre noi poate să intre în rezonanţă, aşa cum a făcut Ioan Botezătorul, când, încă din pântecul mamei sale, care era însărcinată în „luna a şasea”, l-a întâlnit pe Iisus, El însuşi aflat în pântecul mamei sale, Maria. Pe la aceasta trecuse Îngerul Gavriil în luna a „şasea” a anului…

Totul este semnificativ.

Şi totul ne spune că generaţia actuală încheie luna a şasea de gestaţie cosmică a Omului. Simţim o schimbare la începutul acestei treceri în luna a şaptea. „Paştele” se apropie.

Ce să facem?

În acest moment îmi întorc faţa către Moise.

Tragedia lumii actuale a dus la o alternativă urgentă: fie ne lepădăm de suflul divin şi admitem că singură realilate lumea vizibilă a labirintului, despre care ştim că ne va închide în ea şi că vom muri, situaţie comparabilă cu apele potopului din mitul lui Noe, cu Egiptul care-i ţine pe evrei sclavi în istoria lui; fie primim Cuvântul divin, sămânţa noastră, intrăm în suflul Acestuia şi sărbătorim Paştele – Trecerea care va aduce în lumea din afară noi realităţi la care am ajuns în Egiptul nostru lăuntric,

plămădite din altă lumină, realităţi care ne aduc altfel de ecouri, care se înfioară la PREZENŢA Sa.

Îmi întorc faţa către Moise, căci nu va exista Paşte creştin fără Paşte ebraic, nu ar fi existat Paşte ebraic fără învierea lui Hristos, actuală, prezentă, reală în fiecare clipă a Istoriei oamenilor, căci, făcând parte din eternitate, Hristos dă formă fiecărei clipe din Istorie.

Cele două Paşte istorice, cel de-al doilea transcendând timpurile, vor fi strâns legate în meditaţiile noastre despre actuală şi necesară „ieşire din Egipt". Hristos însuşi a înfăptuit-o, de la preschimbarea apei în Sângele Său – prima plagă – până la moartea Fiului – a zecea plagă – pentru învierea pe care o numim Paştele creştin.

NOTE

1 Cuvinte ale episcopului Jean de Saint-Dénis, citate de A. Şi R. Gocttmann în *Le Sens d'un exode*, Editions Béthanic. P. 73.

2 Cf. L. De F., t. II, p. 13.

3 Romani 8, 22. În continuare se citează din *Biblia sau Sfânta Scriptură* tipărită a doua oară sub îngrijirea Preafericitului Justinian, Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, cu aprobarea Sfântului Sinod, Edit. Institutului A Biblic şi de Misiune Ortodoxă, Bucureşti, 1975 – n.trad. Sfânta Evanghelie după Matei 28, 19.

Coborârea în Egipt

Sămânţa Pomului devenită Om, deci cea a fiecărei fiinţe umane, este YHWH, în ebraică י ה ו ה. În ebraică se citeşte de la dreapta la stânga: י este *Yodul*, ה este *He*, ו este *Waw* şi încă o dată n, adică *He*. NUMELE sfânt este *Yodhe-Waw-He*, după fiecare dintre cele patru litere ce-i

alcătuiesc, nume care nu este niciodată pronunţat. Este Tetragrama divină. יהרה înseamnă „EU SUNT”. Hristos, sămânţă a lui Adam desăvârşit, sămânţă a Omului, este YHWH. El însuşi spune:

„EU SUNT mai înainte de a se fi născut Avraam” 1

şi:

„Căci dacă nu veţi crede că EU SUNT, veţi muri în păcatele voastre” 2.

adică în robie.

Robia poate fi înţeleasă ca încătuşarea NUMELUI sfânt în Om (prin această „parazitare” de care am mai vorbit).

27

Căci orice fiinţă umană creată de Cuvântul lui Dumnezeu este, în miezul său, NUMELE; în nucleul său, ea este „EU SUNT”. Inversând afirmaţia lui Descartes, tradiţia noastră poate susţine: „EU SUNT, deci eu gândesc”.

Iubesc, înfăptuiesc, iau drumul unei deveniri la capătul căreia mă întâlnesc cu acest EU SUNT pe care nu-l ştiu încă; cu Hristos din mine, iau parte la înviere deschizând acest miez al NUMELUI meu, deoarece EU SUNT. Starea fiecărui om în clipa naşterii este de o inconştienţă totală, fapt ce-i face să îndure toate chinurile şi-i încătuşează acest „EU SUNT” al fiinţei sale, îngăduindu-i numai viaţa materială, punându-l într-o situaţie asemănătoare cu cea a primelor şase luni de viaţă intrauterină. Întrucât Adam cel universal nu a depăşit încă această etapă şi şi-a plănuit viaţa aşteptând o normalizare a acestei stări de robie, fiecare fiinţă umană destinată să ajungă la „cea de-a şaptea lună” e sfâşietor de singură. Dar şi mai sfâşietor ar fi să nu răspundă chemării. Iată de ce este esenţială eliberarea lui YHWH, EU SUNT, din lanţurile închiderii în noi înşine.

YHWH i se arată lui Moise şi acesta aude chemarea. Numele său ebraic Mosheh este alcătuit din inversarea literelor cuvântului Hashem, care înseamnă NUMELE.

H Sh M ⇆ M Sh H

Chiar prin numele său, Moise ne arată întoarcerea esenţială pentru a deveni odată cu ea ceea ce suntem în adâncul fiinţei noastre: EU SUNT.

Dar nu-l putem cunoaşte pe YHWH în pământul Egiptului.

Egiptul, în ebraică, este în esenţă o matrice de apă (*Maïm* – apele) care închide un fetus în ea şi are sonoritatea „Tsr” (care înseamnă „strâmt”). Constrâns să stea acolo, fetusul Israel nu se va naşte decât prin suflul voinţei lui YHWH, a cărui dorinţă este că acest popor să părăsească Egiptul „pentru a-i oferi un cult” şi a-L cunoaşte pe El. Acest pământ al Egiptului este unul dintre ilustrele leagăne de cultură ale umanităţii. Geniul său îşi are originea în Ham, al treilea fiu al lui Noe, care a descoperit tainele privind neruşinat în cortul unde tatăl îşi sărbătorea legământul cu Dumnezeu, „şi, ieşind afară, a spus celor doi fraţi ai săi” 3. Noe tocmai ieşise din arca în care îşi trăise împlinirea totală, ameţit de rodul Pomului în care tocmai se transformase, ameţit de Cunoaşterea de care seva sa clocotea şi îi plămădea taina ultimei matrice.

Ham a privit. Vraja se înrădăcinează în această cunoaştere şi Faraonul va cere ajutorul magicienilor în faţa puterii dăruite de Dumnezeu lui Moise; vom vedea acest lucru mai departe.

Această cunoaştere a tainelor nu este dobândită de Ham printr-o experienţă interioară a lucrurilor divine; ea nu face parte din fiinţa lui şi rămâne obiect de cultură şi reprezintă humusul din care va porni verticalizarpa pomilor umani.

Pământul robiei este o matrice pentru cel care se verticalizează, un mormânt pentru cel care îi cade în mreje.

Şi Egiptul îşi va glorifica mormintele!

Dar acest pământ va deveni matricea evreilor.

Înţelegem deci că, în limbajul biblic, Egiptul simbolizează lumea numită a „Căderii" şi Israel, lumea împlinirii, în afara ameninţării cu căderea, printr-o înălţare către „pământul făgăduit", pământ spiritual, Ierusalimul fiindu-i perechea din afară în care sălăşluieşte taina NUMELUI, YHWH. Această lămurire ne îngăduie să înţelegem mai bine cât de mult ne interesează ceea ce urmează.

Fiii lui Israel coboară în Egipt pentru că sunt flămânzi, foametea bântuie şi în ţinutul lor. Fiul al doisprezecelea, Veniamin, prea tânăr, a rămas totuşi în casa părintească, în ce-i priveşte pe cel de-al unsprezecelea, Iosif, nu se ştie ce i s-a întâmplat. Invidioşi, cei zece fraţi mai mari l-au vândut negustorilor care se duceau în Egipt în loc să-l omoare, căci vărsarea de sânge este interzisă în Israel. Duhul lui Dumnezeu este în sângele Omului, se ştie, şi de aceea este interzis a vărsa sângele.

Din cei doisprezece fii ai lui Israel, numai zece se duc în Egipt, căci acolo, li s-a spus, au ce mânca.

Faraonul îşi umpluse hambarele pentru a face faţă vremurilor grele care vor urma, lucru de care fusese prevenit prin acele două vise prevestitoare. Două vise pe care niciunul din magicienii săi nu fusese în stare să le tălmăcească. Atunci îşi amintiră de un oarecare Iosif ţinut în temniţele regelui şi care se remarcase prin isteţimea cu care tălmăcea visele tovarăşilor săi de suferinţă. Doi dintre ei fuseseră sloboziţi şui vorbiseră regelui despre Iosif, care a fost scos din temniţă cu gândul că ar putea înţelege semnificaţia viselor.

„Vor urma şapte ani de belşug, urmaţi de şapte ani de lipsuri”, spuse Iosif; şi îl rugă de îndată pe rege să dea poruncă să se adune provizii de grâu şi de alte cereale folositoare pentru anii când acestea vor lipsi.

Încântat de înţelepciunea lui Iosif, Faraonul l-a ridicat la cele mai înalte demnităţi de la curte şi i-a încredinţat intendenţa regatului său.

Cei zece fii ai lui Israel, ajunşi în Egipt, s-au prezentat acum în faţa fratelui lor, dar nu l-au recunoscut. Era destul de greu să-şi închipuie că fratele lor vândut este omul influent din faţa lor. Lui Iosif i s-a cutremurat inima văzându-i, dar s-a făcut că nu-i cunoaşte; le-a dat hrană din belşug şi i-a rugat să-l aducă pe Veniamin, despre care află de la ei că mai trăieşte. Când a venit cel născut de aceeaşi mamă, Rahila, Iosif nu şi-a putut reţine lacrimile. Îşi îmbrăţişă fraţii pe care îi iertă de tot ce i-au făcut şi îi rugă să se întoarcă să-l aducă pe bătrânul lor tată, Israel.

Protejat deci de Iosif, poporul ebraic păşeşte pe pământul Egiptului şi se înmulţeşte; aici va rămâne patru sute treizeci de ani.

„Patru sute” este simbolul spaţiului matrice şi al timpului încercării; „Treizeci” este cel al creşterii în această matrice.

Numele Iosif, de la verbul *Yasoph*, înseamnă „a înmulţi” şi se referă la această creştere. Derivă de la rădăcina *Soph*, „limită”. Structurile limbii ebraice, prin care se exprimă Cuvântul lui Dumnezeu, ne fac să descoperim legile ontologice; legea care guvernează rolul lui Iosif este capitală: pentru a înmulţi, a creşte, trebuie să se accepte încadrarea într-o limită. Alegerea, legământul, sunt esenţiale. Aici se conturează şi legea tăierii împrejur, dar mai ales cea a legământului, a hotărârii. La un nivel mai profund, această rădăcină *Yasoph* ne duce la una dintre tainele întrupării: chiar şi Dumnezeu se încadrează

într-o limită, pântecul unei femei, pe care El îl face „mai întins decât cerurile” şi pe care Iosif, soţul Mariei, îl veghează. Mai târziu, Iosif din Arimateea va veghea mormântul matrice al morţii şi al învierii! Dumnezeu îşi trasează limite – *Kenoza* contemplată de sfinţi – „contractarea” în „finit” pentru ca Omul să participe la infinit.

Dacă iudeii intră în această matrice-Egipt călăuziţi de Yasoph-Iosif, ei vor ieşi de acolo în momentul „naşterii” care va fi Paştele traversând *Yam-saph*, „marea limitei” numită de tradiţia orală „marea Roşie”; îi vom înţelege semnificaţia mai târziu. Israel va creşte între aceste două „limite”, *Yasoph* şi *Yam-saph*. Cu cât el va creşte, cu atât jugul Faraonului devine mai aspru, căci Israel este o forţă de temut în mijlocul altui popor. Dar el se va maturiza şi spiritual sub influenţa asupririi la care îl supune Faraonul; pentru un om din acest popor, asuprirea Faraonului va deveni simbolul care manifestă constrângerile lăuntrice, peste putinţă de îndurat!

Aşa se prezintă situaţia şi astăzi, ca pe vremea lui Noe, când potopul lăuntric al oamenilor nu mai poate fi ignorat tocmai pentru ca ei să-l conştientizeze şi să înceapă a-şi pune alte temelii. YHWH spune atunci:

„Nu va rămâne Duhul Meu pururea în oamenii aceştia, pentru că sunt numai trup” 4.

Potenţialul divin care sălăşluieşte în Om îşi arată voinţa de împlinire.

Acesta este şi scopul legii ce guvernează resorturile cele mai intime ale fiinţei noastre: trăim aşa cum suntem; nu că am fi „pedepsiţi”, conform unei exegeze care ne reduce la infantilism, ci pentru a numi ce se petrece în inconştientul nostru, despre care nu ştim nimic.

Când ne dăm seama că partea din afară şi cea din înăuntrul omului sunt două aspecte ale aceleiaşi realităţi,

avem o oarecare şansă să ne orientăm căutarea izvorului încercărilor noastre în interiorul nostru, ceea ce este mai bine decât să dăm vina pe un nenorocit „ţap ispăşitoi” din lumea din afară.

Dumnezeul lui Israel îi duce pe evrei pe tărâmul robiei, pentru ca aceştia să-şi vadă şi să-şi înţeleagă poverile.

A

La început, numai Moise va înţelege acest fapt. În Moise se va cristaliza, prin numele său rostit de la sfârşit către început, YHWH, conştiinţa pe cale să-şi croiască drum, o lumină în abisurile negre ale inconştienţei lui israel. Inconştienţa se răzvrăteşte împotriva tiranilor lumii; nu-şi mai stăpâneşte mânia şi-şi scoate sabia din teacă. Identificându-se cu inconştienţa, Moise pune mâna pe sabie: îşi varsă năduful pe un egiptean care tortura un evreu, se năpusteşte asupra lui şi-l ucide. Moise face vărsare de sânge, sângele scump al lui E/ O/? / w- Dumnezeu, întrucât „Elohim se află în sângele” fiecărui om, chiar dacă acesta îţi este cel mai aprig duşman!

Una dintre semnificaţiile numelui Omului, Adam în ebraică, este Adam, prin care se poate înţelege „Elohim în sânge” 5. Dumnezeu este în sânge şi el face să bată inima fiecărei fiinţe umane al cărei duh vine din suflarea Lui. Moise este stăpânit de mânie; a încălcat porunca cea mai sfântă a lui Israel.

Când părăseşte Egiptul, deoarece ştie că este căutat de autorităţile ţinutului, trebuie să înţelegem că, dincolo de acest gest formal, se profilează semnul unei distanţări a lui Moise în raport cu abisul profund al inconştienţei sale; îşi dă seama că este un ucigaş; se vede într-o ipostază de care nu se credea capabil. Moise trăieşte acum aceeaşi întâmplare ca Adam, despre care Dumnezeu constată că este sterp dacă rămâne „rupt de el însuşi”.

„Nu este bine să fie omul singur”. 6

Dumnezeu ia atunci o altă „parte” din el şi i-o arată în desăvârşirea ei absolută, pentru ca Adam să descopere acest aspect ascuns, inconştient, cu care este destinat să se cunune; această „parte” este polul feminin lăuntric al fiecărei fiinţe umane, şi în niciun caz nu este femeia în raport cu bărbatul, aşa cum afirmă o exegeză de acum depăşită!

Conştientul – partea luminoasă a Pomului Cunoaşterii, pe care fiecare trebuie să şi-l clădească – trebuie să se cunune cu inconştientul – partea întunecată, purtătoare a esenţei Fiinţei, sămânţa alcătuită după „chipul dumnezeiese”. Această „femeie ascunsă” înăuntrul tuturor va aduce pe lume rodul divin… Menirea noastră primordială nu este alta decât cea a cununiei şi a naşterii, adică aducerea la lumină şi asumarea vocaţiei care zace în abisul nostru, ivirea rodului divin într-o cu totul altă dimensiune a noastră. Această menire se poate descifra în numele Adam7.

La început, însă, omul este „rupt de el însuşi”, cufundat în întregime în inconştientul său. Urmează un proces de diferenţiere, cum ar spune Jung; Dumnezeu îl supune pe Adam acestui proces, cu mult „înainte” de Jung, dar noi nu am înţeles acest fapt. (Acest „înainte” nu exprimă corect ceea ce vreau să spun, întrucât textul Genezei, de dimensiuni mitice, se referă la oricare timp istoric.).

Tocmai la acest proces de diferenţiere ajunge Moise când părăseşte Egiptul şi păşeşte pe un pământ străin, unde îşi găseşte soţie. Căsătoria lui Moise cu o femeie străină prevesteşte nunta lăuntrică a acestuia cu dimensiunea sa „feminină”, de care nu era conştient.

Asistăm acum la lucrarea pe care o înfăptuieşte omul moise cu sine însuşi când îşi asumă cealaltă „parte”.

Trecând prin aceeaşi experienţă ca şi Adam, Moise trăieşte extazul de a-şi descoperi adâncul fiinţei, esenţa acesteia.

„Iată, acesta-i os din oasele mele şi carne din carnea mea”, rosteşte Adam8; am putea interpreta aceste vorbe:

„Iată pe cea care este fiinţa fiinţei mele, grea cu «fiul» care voi fi”.

Moise păşeşte către un rug ce arde fără să se mistuie – „pară de foc”; vrea să vadă această arătare şi când se apropie de ea, vocea lui YHWH-EU SUNT se ridică din rug şi îi spune:

„Eu sunt Cel ce sunt” 9.

Arătarea este fulgerătoare. Este cea a sfântului NUME care iese din opreliştile sale într-o formă încă nedesăvârşită. Tocmai pentru a o desăvârşi, Moise primeşte de la Dumnezeu porunca de a se întoarce în Egipt, unde poporul său stăruie încă în întuneric, în „ne-desăvârşit”.

Moise trebuie să se împlinească nu numai pe sine, ca om, dar şi ca reprezentant al fiilor lui Israel. Cele două aspecte nu pot fi disociate, căci în fiecare dintre noi coexistă două dimensiuni: cea a propriei persoane şi cea a întregului grup, chiar a întregii omeniri.

Moise se teme; e cuprins de bâlbâială, mai degrabă de ceea ce „buzele nu au lăsat să iasă”, pentru a nu da ascultare – buzele au pentru limbă rolul pe care îl are prepuţul pentru sexul bărbătesc: întuneric, „îmbrăcăminte de piele” 10 în faţa luminii.

Deşi lumina conştiinţei începe să apară, Moise nu simte că a devenit Cuvânt; Moshe nu a devenit încă Hashem; este încă „eu voi fi”, nu a ajuns la „eu sunt”. Numai „EU SUNT” se poate măsura cu Faraonul, potrivnicul.

Înfruntarea dintre Moshe şi Faraon este preludiul

înfruntării dintre YHWH şi Satana din cartea lui Iov.

Numai YHWH poate să-l înfrunte pe Satana.

De aceea YHWH îl pune pe Aaron, fratele lui Moise, să vorbească în locul acestuia; el porunceşte:

„Va grăi el poporului, în locul tău, vorbind pentru tine, iar tu îi vei fi grăitor din partea lui Dumnezeu" 11

şi mai încolo:

„Eu fac din tine un dumnezeu pentru Faraon, iar Aaron, fratele tău, îţi va fi proroc" 12.

Dumnezeu îi dă lui Moise Atotputernicia Saşi întrupează Cuvântul Său în Aaron. Duhul Sfânt va purcede la schimbarea inimilor.

Se face mai întâi schimbarea lui Moise caré, supunându-se de această dată, se îndreaptă spre Egipt cu soţia sa Semfora şi fiul lor Gherşon, martor al primei schimbări lăuntrice a lui Moise.

Dar nimeni nu se poate întoarce în întunericul din care a ieşit fără să fi văzut lumina şi fără să se fi înveşmântat cu ea. Moise a văzut rugul de foc. A auzit vocea divină. Acum se va înveşmânta cu lumină.

„Însă, la un popas de noapte, pe cale, l-a întâmpinat Îngerul Domnului şi a încercat să-l omoare". '3

Sensul verbului „a muri" este diferit de cel folosit astăzi în gândirea occidentală. În ebraică, el semnifică moartea urmată de înviere. Nu este vorba de moartea trupului, ci de „tăierea spiritului", aşa cum este ea cântată de David. Moise urmează să fie tăiat. Tăierea împrejur a lui Gherşon 36 este făcută chiar de mama sa, care aruncă prepuţul copilului la picioarele lui Moise, spunându-i:

„Îmi eşti un soţ de sânge".

„Legământul prin tăierea împrejur" dintre Dumnezeu şi Avraam era semnul a două legăminte: cel al lui Dumnezeu care îi dăruieşte fiu lui Avraam, care fusese sterp; cel al lui Avraam care se leagă să taie împrejur pe

fiecare descendent de-al său sau pe oricare băiat din casa sa.

Tăierea împrejur este legală de fecunditate; destrămarea întunericului, care va lăsa lumina să ţâşnească într-o dimensiune spirituală, corespunde în planul biologic cu tăiatul împrejur.

Sexul bărbătesc este, la nivelul procreării, comparabil cu ceea ce va fi cuvântul, la nivelul puterii creatoare. Sângele care ţâşneşte din această tăiere simbolizează, la un nivel mai subtil, sângele pe care îl varsă fiecare fiinţă în decursul morţilor şi învierilor prin care trece până ajunge la împlinire; la pomul cunoaşterii se ajunge trecând prin lumină şi întuneric, conştient şi inconştient, parte bărbătească şi parte femeiască, „împlinit-neîmplinit încă” 14. De aceea, Semfora, soţia lui Moise, îi spune: „Îmi eşti un soţ de sânge”, arătând astfel despre ce realitate a căsătoriei este vorba şi ce fel de soţie îi este, la un nivel simbolic, într-un cuvânt, circumcizia „fiului” este dovada unei noi ipostaze a lui Moise, căruia Dumnezeu îi porunceşte să urmeze calea care îl face un „fiu” împlinit asemănător cu YHWH, Cuvântul.

În această nouă dimensiune, Moise îl întâlneşte pe fratele său Aaron, care se îndreaptă către el şi îl îmbrăţişează; cei doi, născuţi în tribul sacerdotal al lui Levi, se duc la Faraon, potrivnicul, ca să-i ceară să lase poporul ebraic să plece pentru a-l sluji pe YHWH.

Deşi numărul lor este de temut, evreii reprezentau o mână de lucru excepţională; Faraonul nu va dori să-i lase să plece. Acest lucru îl va dori însuşi YH WH:

„Eu însă voi învârtoşa inima lui15
ca să nu le dea drumul fiilor lui Israel!”

Logica noastră rapidă ne lasă descumpăniţi în faţa acestei contradicţii divine. Pe de o parte. YHWH îl ridică pe Moise la rangul de şef spiritual pentru „a scoate

poporul Său din Egipt”, pe de altă parte, El „va învârtoşa inima” Faraonului care va ţine poporul Său în sclavie. Ce poate să însemne aceasta?

NOTE

1 Sfânta Evanghelie după Ioan 8, 58.
2 Sfânta Evanghelie după Ioan 8, 24.
ɔ Facerea 9, 22 Cf. şi L. De F., t. 111, p. 269.4 Facerea 6, 3. ˈ Cf. L. De F, 1.1, p. 363.4 Facerea 2.18. ˊ Cf. L. De F., t. I, p. 349. * Facerea 2, 23.9 Ieşirea 3, 14. „ˊ Facerea 3, 21. ˈ Ieşirea 4, 16.12 Ieşirea 7, 1.15 Ieşirea 4, 24.14 Cf. L. De F., t. II, p. 169. Ieşirea 4, 21.

3
Întoarcerea

Aşa suntem noi: meniţi să ne schimbăm şi în acelaşi timp să rămânem ţintuiţi în labirinturile noastre; siliţi la o trecere, dar amânam să o facem; creaţi pentru a fi liberi, dar căzuţi în robie! În om se confruntă două puteri opuse, dar care rezultă din acelaşi principiu; una este un obstacol în calea celeilalte tocmai pentru ca aceasta din urmă să se desfăşoare la maxim în spaţiul uman; când ajunge la paroxism, una dintre puteri pune stăpânire pe Om şi se identifică cu el.

Omul nu-i pune calului obstacole ca să-l doboare, ci pentru a-l face să se depăşească atunci când trece peste obstacole.

După principiul artelor marţiale orientale, adversarul nu este niciodată duşman; el stă în faţa omului pentru a provoca, prin împotrivirea lui, apariţia unei noi dimensiuni a acestuia. Se poate astfel presupune că în Om zace un potenţial imens; el poartă în sine acest „altceva” invizibil,

necunoscut, cosmic, despre care am mai vorbit; şi acest „altceva” este alcătuit din forţe contrare; una porunceşte şi cealaltă se împotriveşte, încetineşte, amână…

Obiectul dorit care se obţine prea devreme nu ar putea fi însuşit. Amânarea produsă de forţa opusă îl obligă pe cel care trebuie să ia hotărâri să-şi scruteze cutele cele mai ascunse ale sufletului pentru a-şi clădi acolo structuri potrivite cu cea mai pură informaţie la care a ajuns. Cu cât se amână mai mult, cu atât mai întinse sunt spaţiile de conştiinţă pe care Omul le cucereşte.

YHWH lasă aceste două forţe contrare să-l modeleze pe Om.

Pentru poporul lui Israel, forţa pozitivă – lumina conştiinţei – s-a manifestat în Moise şi Dumnezeu favorizează în Moise puterea conştiinţei totale la care el n-a ajuns încă prin propriile-i forţe, dar la care va ajunge „EU VOI FI CEL CARE VOI FI” pentru a înfrunta Faraonul. Rolul „adversarului” îi este încredinţat Faraonului, tiranului, de aceea

„YHWH va învârtoşa inima Faraonului”.

O dată, de două ori… de nouă ori. Faraonul se împotriveşte cu îndârjire plecării evreilor.

Nu este nevoie de nouă luni ca să se nască un copil?

Copleşit de această rezistenţă, poporul se cufundă în rădăcinile sale precum copacul care, pe timp de iarnă, îşi trimite seva în cotloanele cele mai întunecate ale pământului. De zece ierni vor avea nevoie evreii pentru a găsi în străfundurile lor bogăţii uimitoare; ei vor deveni laboratorul unei alchimii active care îi transformă pe îndelete şi îi duce la capătul gestaţiei în matricea-Egipt. Va urma naşterea, trecerea, păşirea pe un nou pământ, cu o nouă paradigmă, întrucât vă fi locul de desfăşurare a unui atribut veritabil al Cuvântului.

Poporul lui Israel născut pe acest nou pământ va fi

primul „fiu” lăuntric al omenirii. 40

Numele Israel i-a fost dat lui Iacov în urma biruinţei în „lupta cu îngerul”, adevărat dans al vieţii, avându-l pe YHWH tovarăş de luptă; această luptă e comparabilă cu cea pe care urmează să o ducă acum poporul său.

Această „trecere” a lui Iacov prin vadul Iaboculuiı1 a fost întrucâtva „Paştele” lui, „ieşirea lui din Egipt”. Urmează ca tot poporul să devină acum Israel, nume pe care Dumnezeu l-a dat celui de-al treilea patriarh la sfârşitul luptei, deoarece, i se spune:

„Tu ai luptat cu Omul şi cu Dumnezeu”.

Verbul *şaro* înseamnă „a lupta”; *Ish* „Omul” şi E7, „Dumnezeu”.

Numele Faraon conţine rădăcina *Ră* care s-ar traduce „rău” în dialectică „binelui şi a răului” a Pomului Cunoaşterii; propun să o traducem „neîmplinit”; astfel ea ne aminteşte de acest potenţial infinit ce se află în cealaltă „parte” a fiecărei fiinţe, a fiecărui popor şi în întreaga omenire.

Litera *F* (care se pronunţă urmată de vocala „a”) dinaintea rădăcinii *Ră* înseamnă „cuvântul care eliberează”. Menirea Faraonului este de a elibera poporul evreu de potenţialul neîmplinit, care l-a făcut sterp şi, în consecinţă, rob! Totul se întâmplă prin puterea Cuvântului divin! Orice forţă care ne stă în cale de-a lungul vieţii, orice potrivnic, chiar orice necaz îndeplineşte acest rol.

Numele Faraon este compus din aceleaşi energii2 ca şi cuvântul „pulbere” „*A far*. Această „pulbere” din care este plămădit Adam reprezintă diversitatea bogăţiilor din abisul conştiinţei sale; ajunsă la lumină, această diversitate va fi transformată de om într-un tot unitar. Rădăcina *Far* atribuie pulberii, în însuşi numele său, o putere imensă de fecunditate în devenire. Nu-i spune Dumnezeu lui Adam, când devine robul Diavolului, după ce mănâncă din pomul

interzis, în cartea căderii în păcat:

„În sudoarea feţei tale îţi vei mânca pâinea ta, până te vei întoarce în pământul din care eşti luat; căci pământ eşti şi în pământ te vei întoarce3?

Către această putere creatoare în devenire, care zace în tine, întoarce-te; către mormântul-mamă din care eşti făcut în adâncul tău, către această „parte" a ta, întoarce-te! căci în miezul ei este temelia ta, sfântul NUME, YHWH, nucleul voinţei divine creatoare, „EU SUNT".

Acest îndemn la întoarcere pe care Moise îl aude în sfârşit, şi pe care-l va auzi în curând şi poporul ebraic, ne este adresat tuturor; ceea ce se cheamă „cele zece plăgi ale Egiptului" este descrierea acestui proces îndelung de întoarcere. El nu se poate petrece dintr-odată, atât de mult se identifică Omul la început cu normele false ale căderii, ale labirintului, pe care Yves Leloup le numeşte „normoză" 4. Îmi place acest termen! Trebuie să ieşim din această normoză care s-a lipit de noi, din acest statut de robie pe care l-am făcut normă deoarece, pe măsură ce ne secătuia, ne şi dădea un sentiment aparent de siguranţă; nu băgăm de seamă paradigma ontologică, singura care ne va pune la adăpost, eliberându-ne!

Continuarea povestirii ne va purta pe apele potopului, ca pe Noe, ca pe Avraam. Dumnezeu ne porunceşte tuturor ce îi porunceşte lui Avraam: „Ieşi din neamul tău şi din casa tatălui tău…"

„Vino în pământul pe care ţi-l voi arăta Eu". 5

A se îndrepta către sine, către grăuntele divin al fiinţei sale pentru a elibera energia care zace acolo înseamnă a lua drumul „pământului făgăduit" şi a trăi aventura poporului ebraic.

De îndată ce se deschide prima plagă, evreii încep o lucrare îndelungată, care declanşează procesul de diferenţiere dintre ceea ce se împlineşte (evreii) şi ceea ce

rămâne încă în adâncul inconştientului (egiptenii).

Fiecare încercare duce la împlinire în sufletul unora (Evreii), şi la chin şi suferinţă devastatoare la ceilalţi (egiptenii). Fiecare se dezvăluie în faţa încercării.

La porunca lui YHWH-Elohim, Moise se prezintă cu fratele său, Aaron, în faţa Faraonului.

Ei îi cer „să lase poporul evreu să meargă în pustiu la o depărtare de trei zile de mers, ca să sărbătorească acolo cultul lui YHWH”. Dar tiranul încătuşează poporul şi mai aprig.

Munca evreilor consta în a face cărămizi, pentru care li se aduceau paie. Acum trebuiau să facă acelaşi număr de cărămizi, dar să şi aducă paiele. A face cărămizi… a face ceva legat de cifre, acest lucru semnifică ceva! Dorind să-şi facă un renume, oamenii din Babel îşi construiau faimosul turn tot din cărămizi6!

„Şi au folosit cărămida în loc de piatră”, ne spune textul.

Dorinţa de a obţine faimă provine din inconştient; ea este o expresie de narcisism care falsifică NUMELE tainic la care fiecare om doreşte să ajungă înăuntrul fiinţei sale; în raport cu NUMELE, prenumele nu desemnează decât persoană socială. Aceasta din urmă nu capătă în mod real o dimensiune de Om, în sensul nobil al termenului, decât atunci când intră în rezonanţă cu NUMELE său tainic, cu sămânţa sa, cu însuşi nucleul fiinţei sale a cărui cadenţă o urmează, deoarece este cea a sunetului fundamental care purcede de la Cuvânt şi care modelează persoană socială în fiinţa sa adevărată, ontologică.

Doar cărămizi poate să facă omul care încearcă să-şi cucerească faima în exterior, în loc să-şi cucerească NUMELE în interiorul său.

Omul devenit conştient şi care-şi construieşte NUMELE este „piatră”. Cuvântul „piatră”, *Eben* în ebraică,

este compus din două substantive: substantivul „Tată”, *Ab*, şi substantivul „Fiu”, *Ben*. „Cărămida”, *Labenah*, nu mai cuprinde decât prezenţa „Fiului”. În acest caz, fiii nu mai sunt legaţi prin conştiinţa Tatălui, care-i uneşte, ci se înstrăinează degrabă unii de alţii; se risipesc. Îşi duc viaţa în tensiune, rivalitate, întrecere etc. Intră în război. Dispare identitatea lor ca „fii”. Babei, Babilon, gânguritul unei omeniri aflată la începuturi, care încă nu este Cuvânt, se manifestă simbolic prin valori de „cărămidă” şi de bucăţi disparate, luate la întâmplare, din care nu se poate constitui întregul!

Ca evreii odinioară, noi facem acum cărămizi. Trăim în robie. Precum Dumnezeul lui Israel îşi va scoate poporul din pământul robiei, tot aşa ne vor scoate şi pe noi din robie întâmplările din viaţa noastră, în care se manifestă vocaţia noastră dumnezeiască şi despre care vom vedea că reproduc întâmplările din povestirea biblică.

Acestor oameni care muncesc la cărămizi nu li se mai dau nici paie, va trebui să şi le aducă singuri.

Cuvântul „paie”, în ebraică *Teben*, conţine şi el rădăcina *Ben*, „fiu”. În esenţă, textul ne spune că aceşti oameni, a căror muncă e de a face cărămizi, nu mai trăiesc legământul cu Tatăl şi nu mai au calitatea de fii! Duc o viaţă exterioară, care oglindeşte viaţa lor interioară: cea a unor animale de povară! Aşa îi şi tratează Faraonul: nemilos! Ei ajung la limită absolută a robiei, de unde urmează să facă drumul de întoarcere. Altminteri, noi, ca şi evreii, rămânem patologic în suferinţă, facem din ea o normă – ceea ce s-a numit „normoză” – şi ne sleim forţele întrebându-ne de ce „bunul Dumnezeu” nu ne ajută!

Înţelegem cât de mult s-a lepădat generaţia noastră de acel „Dumnezeu” făcut şi el din cărămizi, dar nu a înţeles totuşi că trebuie să-şi „caute paiele”, să caute în profunzimea fiinţei dimensiunea „Fiului”!

Să ne întoarcem mai bine la evrei. De acum înainte ei înşişi trebuie să-şi caute paiele; asta înseamnă că ei trăiesc acum o confruntare inevitabilă cu ei înşişi. Mecanismul „căderii" acesta este: omul care uită de Grăuntele divin care zace în el devine animal. Tatăl (dacă omul se mai gândeşte la el) îşi are lăcaşul în înaltul cerului şi dimensiunea Fiului, vocaţie supremă a omului, este astfel zădărnicită; din suflul divin omului nu-i mai rămâne decât respiraţia necesară pentru a supravieţui în mizerie.

Dacă iudeii purced ei înşişi să-şi aducă paie, înseamnă că au început să-şi caute calitatea de Fiu, ascunsă adânc în nucleul din care li s-a alcătuit fiinţa, chipul lui Dumnezeu.

Doborâţi ca vitele înjug, ei plâng, se răzvrătesc şi urlă! Dar purced să caute paie! Atunci Dumnezeu le aude strigătul, aşa cum El a auzit altă dată strigătul lui Ismael părăsit în deşert, nume care a fost făcut „pentru că a auzit Domnul suferinţa ta" 7.

Israel nu este Ismael şi totuşi, încă o dată, ei ne apar ca doi fraţi a căror suferinţă a fost auzită de acelaşi tată!…

„Şi, în sfârşit, am auzit suspinul fiilor lui Israel, pe care îi ţin Egiptenii în robie, şi Mi-am adus aminte de legământul Meu cu voi. Mergi dar de vorbeşte fiilor lui Israel şi le spune: EU SUNT Domnul şi am că vă scot de la munca cea grea a Egiptenilor şi am să vă izbăvesc de sabia lor; am să vă izbăvesc cu braţ înalt şi cu pedepse mari…"

Să înţelegem cuvântul „pedepse" nu în sensul lui juridic, ci în sensul de „dreptate", rânduială, corectare necesară în conformitate cu modelul; acest model este SFÂNTUL NUME „EU SUNT", YHWH, despre care evreii ne spun că este Sabia.

Iată marea revelaţie: Numele sfânt este Sabia.

Y

'!

היה H-W-H în ebraică

Am făcut această descoperire în timp ce meditam; această meditaţie se bazează pe cifrele care corespund celor patru litere al căror desen îl reproduc:

10

5 – 6 – 5

Acest desen este şi mai explicit dacă ţinem seama de faptul că litera *Waw*, căreia îi corespunde cifra 6, este m şi". ebraică conjuncţia de coordonare Această intuiţie mi-a fost confirmată câteva zile mai – Cartea Splen") târziu, când am avut în mână cartea *Zohar*

46

dorit" venerată de misticii cabalişti); am deschis-o „la întâmplare" – este o carte în şase volume!

— Şi am citit:

I

„Tetragrama este o Sabie Litera JWeste mânerul Litera fvaw îi este lama

Şi cele două litere *He* sunt tăişurile".

Omul, chip al lui Dumnezeu, este deci şi el sabie în sămânţa-miez a fiinţei sale! Omul este modelat de sabie chiar şi în forma corpului său. Aşa este Hristos în noi.

„N-am venit să aduc pace, ci sabie" 10, spune El.

Căci totul se raportează la Sabia care a devenit esenţa vieţii mele, a experienţei şi a cercetării mele.

Ea îl va pune la încercare pe Israel, ca el să devină Sabie.

Aşa se petrec lucrurile cu fiecare dintre noi.

NOTE

1 Facerea 32, 23. De remarcat jocul de cuvinte dintre Iacov şi Iaboc. Cf. L.D. De V.P. 18.

3 Facerea 3, 19.

4 „L’enracinement et l’ouverture”, *Question de* (Albin Michel), nr. 79, p. 40.

5 Facerea 12, 1.

6 Facerea 11, 1 – 9.

7 Facerea 16, 11 şi 21, 17.

8 Ieşirea 6, 5 – 7.

9 Zohar III, 274 b.

10 Sfânta Evanghelie dup Matei 10, 34.

4

Prima plagă:
apele preschimbate în sânge

Ieşirea 7, 19

„Şi a mai zis Domnul către Moise: «Să zici lui Aaron, fratele tiu: Ia toiagul în mână şi întinde-ţi mâna asupra apelor Egiptului: asupra râurilor lui, asupra lacurilor lui şi asupra oricărei adunări de apă; şi se vor preface în sânge şi va fi sânge în toată (ara Egiptului, în vasele de lemn şi în cele de piatră!»”.

Şi aşa s-a întâmplat.

Dar şi magii Faraonului au făcut la fel şi Faraonul îşi învârtoşă inima, cum spuse YHWH…

Legile ontologice, Logosul care structurează ceea ce creează Dumnezeu, sunt absolute. Că le cunoaştem sau nu, ele îşi înfăptuiesc lucrarea; le spunem, din neputinţa de a le înţelege, „întâmplare”, „noroc” sau „ghinion”. Legea care guvernează limbajul acestei prime plăgi se poate enunţa astfel: Omul este în profunzimea lui Sabie (YHWH); atunci când nu pricepe că datorită acestui fapt vocaţia lui pe lume este să ajungă „Cuvânt” (vocaţie pe care am putea-o identifica cu cea de „Fiu”), inconştient el întoarce Sabia împotriva a ceea ce este el în profunzime, în „partea” lui primordială şi împotriva tuturor din jurul lui; totul se întâmplă fără ca omul să-şi dea seama de ceea ce face. Sabia devine atunci o armă care ucide şi face vărsare

de sânge; ea poate fi un cuvânt ucigător – „un altfel” de sânge se varsă atunci – un sex care istoveşte, pumnalul, cuţitul, spadă, puşca etc.

Omul inconştient ucide, chiar dacă „respectă” categoriile morale ale binelui şi ale răului; ne este cunoscut faptul că se ucide cu vorba sau cu sexul, manifestări care nu mai sunt stăpânite, ba care devin chiar patimă la omul inconştient; ne este greu să ne dăm seama că suntem complici cu cei care pun mâna pe Sabie, cu toate că nu noi ţinem în mână această armă, deoarece în profunzime Omul este Unul. „Conştiinţa bună” nu este „conştiinţa”. Prima este tributară unei etici moraliste, a doua e rodul unui efort de schimbare lăuntrică ce-şi propune să dobândească o calitate de viaţă superioară.

Acum câţiva ani, titlul unui film spunea acest lucru: „Noi suntem toţi asasini”.

Apa râurilor noastre este doar pe deasupra limpede, ea duce cu sine de fapt acest sânge vărsat. Imnul nostru naţional ridică în slăvi această atrocitate:

„Un sânge impur să ne stropească brazdele”.

Niciodată nu am aruncat o privire atât de lucidă asupra noastră înşine, dar nu este cazul nici să fim mândri, nici să introducem în normă aceste măreţe fapte de vitejie!

Sângele va avea un rol important în această cântare a Paştelui; el curge încă de la prima plagă, iar la a zecea încercare semnifică moartea primilor născuţi ai egiptenilor, ca şi pe cea a animalelor nou-născute din turmele lor; omul inconştient se identifică cu lumea animală, pentru că inconştienţa lui provine din faptul că el se confundă cu „animalele lui interioare”, cele din „ziua a şasea”, adică cu o lume de energii potenţiale, dar încă neîmplinite.

Însă sângele este prezenţă divină, aşa cum am spus mai înainte1. Prin sânge Omul intră în suflul lui Dumnezeu,

într-o alcătuire trinitară care face să bată inima Omului şi cea a lumii!

A vărsa sânge reprezintă lucrul cel mai grav pe care îl poate face omul. Moise l-a făcut. Şocul a produs în el apariţia conştiinţei.

Prin această plagă, textul biblic ne spune că pământul robiei, al asupritorilor şi al asupriţilor, este scăldat de sânge: Cain îl ucide pe Abel şi pământul, îi spune YHWH, „şi-a deschis gura sa, ca să primească sângele fratelui tău din mâna ta” 2. Aceste ultime cuvinte pot fi înţelese că „din *yod*-ul tău”, adică YHWH, din „Cuvântul” ere ai fi putut deveni dacă n-ai fi ucis.

În exterior, apa care se face sânge este obiectivarea a ceea ce se întâmplă în inima egipteanului – omul inconştient – ale cărui energii se manifestă prin cuceriri ucigătoare.

Dar încercarea ne mai arată că are loc şi o alchimie în interior, în inima Evreului – omul destinat să iasă din Egipt, adică omul care va părăsi zona inconştientului. Ea prevesteşte o izbândă interioară. Are loc o primă transformare, precum aceea care se va produce în Iisus din Nazaret după ce El l-a izgonit pe ispititor; această transformare va fi constatată de nuntaşii din Cana Galileii3. La nunta din Cana, sfârşindu-se vinul, Iisus vă preschimba în vin apa cu care umpluse şase vase de piatră; El se preschimbă în „a şaptea vadră”; vinul este un simbol al sângelui.

La Ierusalim apoi „luând paharul şi mulţumind, le-a dat ucenicilor Săi, zicând:

«Beţi dintru acesta toţi, căci acesta este sângele Meu» „´.

De la Cana la Ierusalim, Iisus vă trece prin cele zece încercări care îl zguduie pe „Egiptean” şi care-l transformă lăuntric pe „Evreu”. Având aceeaşi rădăcină ca şi cuvântul

Cain, Cana, care semnifică „a dobândi”, este locul unde Iisus începe să împlinească Marea Operă mesianică, pentru că El însuşi, în adâncul Persoanei Sale, prin conformtarea cu Satana, a preschimbat o parte din umanitatea asumată; a taurit Sabia, în timp ce Cain a ucis cu ea. Înseamnă că, pentru poporul evreu, această preschimbare prevesteşte tainele mesianice. Apă în sine este mereu simbol al neîmplinirii, al inconştientului. Dar la Egiptean, Sabia răsturnată o face să intre în putrefacţie. La Evreu, prin Moise, YHWH preschimbă, împlineşte şi determină apariţia conştiinţei.

În cartea Genezei, inconştientul este simbolizat de umezeală, în timp ce conştiinţa e reprezentată de uscat, care semnifică şi lumina.

Omul nu creşte, nu se înalţă la vocaţia de Pom al Cunoaşterii, al cărui rod este menit să devină, decât dacă reuşeşte să concilieze cele două contrarii: uscatul şi umezeala, desăvârşitul şi nedesăvârşitul, lumina şi întunericul.

Israel a luat calea desăvârşirii spre vocaţia de Pom, al cărui rod „va fi” în YHWH – Hristos.

Dar pomul urmează să fie tăiat: vor urma alte „plăgi” care îi vor condensa seva tocmai ca el să se poată verticaliza pe deplin.

Să înţelegem acum corect că fiecare dintre aceste plăgi va adânci prăpastia dintre „Egipteanul” şi „Evreul” care există în fiecare din noi, deoarece nu se va ajunge la împăcare decât după acest proces de separare a aspectelor care înainte nu fuseseră diferenţiate.

Această primă „tăiere” este trăită astăzi din plin de popoare şi de fiecare dintre noi; ea adânceşte prăpastia dintre ceea ce ţine de Israelul spiritual şi ceea ce rămâne în robia inconştienţei ucigaşe. Cu alte cuvinte: nu există buni şi răi, ci oameni la care apare conştiinţa la diverse

niveluri calitative şi oameni care se mai raportează încă la valori puerile care le justifică crimele. Cei ce se ridică la o conştiinţă nouă încep să-şi dea seama de aspectele care le-au mai rămas puerile şi care sunt părtaşe la crimă: acum iau calea spre desăvârşire.

Se apropie pregătirile de Paşte al popoarelor, foarte prezente în viaţa de toate zilele, individuală sau colectivă. Nu voi vorbi decât de nivelul colectiv, dar fiecare dintre noi urmează să înţeleagă propriile „semne", pornind de la simbolurile pline de semnificaţie care ne marchează viaţa şi care lac trimitere la apa inconştienţei amestecată cu sânge.

De la un capăt la altul al pământului, apele noastre sunt infectate, nu numai cu toate sursele poluării cunoscute şi încă necunoscute, ci şi cu păcate reale, actuale şi cu sânge.

Nu am intenţia să scriu o pagină cu orori, mijloacele de informare în masă fac acest lucru, şi încă nu ne spun totul, dar voi vorbi despre „sângele pământului", reprezentativ pentru toate celelalte.

Petrolul are această denumire.

Sub pământ, straturile de petrol sunt încrustate între o pânză de apă şi o pânză de gaz.

Locul său este asemănător cu locul sângelui care se înscrie „pe verticală" într-o înrudire simbolică dinspre apă către spirit.

„Căci trei sunt care mărturisesc în cer: Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh, şi Aceşti trei Una sunt.

Şi trei sunt care mărturisesc pe pământ: Duhul şi apa şi sângele şi aceştia trei mărturisesc la fel". 5

Există mai multe paradigme care regrupează câte trei elemente înrudite simbolic: piatra, pâinea şi trupul, lemnul, arama şi aurul etc.

Aceste paradigme sunt familii simbolice, mănunchiuri

ale căror energii numite reprezintă spaţii de desăvârşire şi trepte de ridicare a energiilor, de la vizibil la invizibil.

Respectând această lege, Hristos schimbă apa în vin, apoi în sângele Lui pentru că, dându-şi Sângele Său, se pogoară Duhul. Într-un fel de abatere pe orizontală, petrolul ocupă locul sângelui între apă şi gaz; acesta din urmă corespunde Duhului.

Culoarea şi compoziţia sa evocă această materie nobilă, roşie şi vâscoasă, care este focul. „Sângele Pământului" ne pângăreşte oceanele. Petrolierele se scufundă, se sparg şi lichidul pe care-l transportă se scurge, este luat de curenţi, distruge Hora şi fauna mărilor, păsările… totul moare.

Mâna unui nesăbuit deschide vanele unei conducte petroliere şi şuvoiul se scurge… „E sânge pe tot Pământul, în păduri şi în pietre" care nu se vor face nici aur nici argint…6 inimile noastre se închid.

Confruntarea se petrece sub ochii noştri. Oare o vedem? 54

A

„Evreul" o vede. Ca în ziua întâi a Genezei, o lumină s-a despărţit de întuneric: ea a început să lepede „învârtoşarea inimii voastre" 7. Cum s-a întâmplat la Cana Galileei, apa din sângele lui s-a preschimbat în vin în mod simbolic.

Sărea din sânge polarizează aceste transformări la un nivel forma18.

Sarea „mării noastre lăuntrice" este, ca şi sărea oceanelor, prezenţa operativă, care aduce iluminarea „apelor din cer" în „apele de pe pământ"; altfel spus: a ceea ce nu s-a creat în ceea ce s-a creat, la fel cum în tradiţia chineză se regăseşte prezenţa lui yang în yin.

Nu spune Hristos:

„Voi sunteţi sarea pământului…

Voi sunteţi lumina lumii” 9?

Omul este deci, pentru întregul cosmos, echivalentul sării pentru sânge şi, prin extensie, pentru tot trupul pe care sângele îl străbate şi îl hrăneşte.

Simbol al înţelepciunii divine, sarea funcţionează precum un catalizator în procesul care, în cea mai neînsemnată dintre celulele ce ne alcătuiesc, separă şi uneşte polul „Lumină”, programat pentru a reconstitui o anumită celulă şi polul „întuneric”, care nu este aparent programat, dar care formează un potenţial straniu, capabil să reconstituie întregul trup. (Tocmai datorită extremei varietăţi a celulelor se practică manipulări genetice de „donare” cu ajutorul cărora se obţine, pornind de la celula-mamă de plantă, copia acestei plante; tot astfel se poate obţine copia unui animal; şi dacă mâine se va obţine copia unui om…?) Când ajunge omul să se împlinească, fiecare celulă a trupului său se transformă şi, prin puterea sării, tinde către lumină. La un nivel simbolic, apa se preschimbă în vin; vinul în sânge; sângele în duh. În ceea ce priveşte sângele, nu se poate folosi cuvântul „sanguini fi care”, dar ar trebui să inventăm un astfel de cuvânt care să reprezinte procesul ce are loc în sângele Omului, proces comparabil cu cel ce are loc în acest alt „sânge al pământului”, reprezentat de vin.

Vinificarea este o treaptă spirituală superioară viţei de vie:

„Eu sunt viţa cea adevărată şi Tatăl Meu este lucrătorul” 10.

Dumnezeul puterilor „a sădit această vie”, ne spune autorul psalmului, vorbind despre Israel, dar referindu-se la întreaga umanitate11. Când Israel, deşi ieşise din Egipt, se lasă totuşi călcat de prădalnic şi nu mai poate să-şi pârguiască rodul, prorocii lui vor vărsa lacrimi pe această vie

„Răvăşită de duşman…
Pustiită de Stăpânul popoarelor…
Roasă de şobolani…
Ruinată de cotropitor…”
A
În vreme de cumpănă, prin dragoste şi prin iertarea dumnezeiască, ea îşi va regăsi fertilitatea…
„Florile de vie văzduhul parfumează.
Scoală, draga mea, şi vino!” 12
Această îmbătare mistică sărbătorită de toate tradiţiile se simte şi în bucuria de la Rusalii.
Când miroşi parfumul vinului, când îi priveşti culoarea roşie-stacojie, când îl auzi cântând, când îi atingi catifeaua, când îl guşti, intri în sfera realităţii divine.
Vinul care a curs la Cana Galileei este vinul iubirii divine.
Transformarea sângelui evreilor în vin a lăsat dragostea să le intre în inimă. Această dragoste, intrată în inima evreilor, ca şi în inima fiecăruia dintre noi, „îndelung rabdă, este binevoitoare, nu se laudă, nu pizmuieşte, nu se poartă cu necuviinţă” 13.
Această dragoste vă fi ultima energie pe care Omul o va descoperi în lutul său interior şi care va face dreaptă folosirea tuturor darurilor pământului, a planetei Pământ, care-i este mamă.
„Evreul” a început calea.
Dar trebuie să meargă mai departe.
Pe când „Egipteanul” nu a înţeles încă limbajul întâmplărilor.

NOTE

1 Cf. Pag. 33.
2 Facerea 4, 8 – 11. ı Ioan 2, 1-10.

4 Matei 26, 26 – 29.51 Ioan 5, 7 – 8.

6 Preschimbare subtilă care se petrece în adâncul omului, descrisă de prorocul Isaia 60.17.

7 Ieremia 4, 4. Cf. S.C... P. 219.» Matei 5, 13 – 14., a Ioan 15, 1.

„Psalmul 79, 15 – 16.12 Cântarea cântărilor 2.13. ↄ I Corinteni 13, 4 – 8.

5

A DOUA PLAGĂ: BROAŞTELE

Ieşirea 8, 1 – 4

„Atunci a zis Domnul către Moise: «Intră la Faraon şi-i zi: Aşa grăieşte Domnul: Lasă pe poporul Meu, ca să-mi slujească. Iar de nu vei vrea să-i laşi, iată Eu voi lovi toate ţinuturile tale cu broaşte. Râul va mişuna de broaşte şi, ieşind, acestea se vor sui în casele tale, în dormitoarele tale, pe paturile tale, în casele slujitorilor tăi şi ale poporului tău, în cuptoarele tale şi în aluaturile tale; Pe tine, pe poporul tău şi pe toate slugile tale se vor sui broaşte» / Şi aşa a fost.

Dar au făcut acelaşi lucru şi vrăjitorii Egiptenilor cu vrăjile lor. Şi inima Faraonului s-a învârtoşat, aşa cum spusese YHWH.

În enunţul acestei plăgi se avansează legea ontologică despre „cunoaştere”.

Cuvântul ebraic *Tsephardim*, tradus prin cuvântul „broaşte”, poate fi tradus şi prin „avântul cunoaşterii”.

Broasca este un animal care trăieşte într-un mediu umed şi care sare pe uscat. Să ne amintim că, în contextul biblic, dialectica uscatului şi a umezelii simbolizează dialectica luminii şi a întunericului, a conştientului şi a inconştientului: este dialectica Pomului Cunoaşterii.

111 multe povestiri se consideră că broasca reprezintă ieşirea la suprafaţă a părţii feminine ascunse în

adâncuri (în întuneric se ascunde taina întoarcerii la lumină).

Iată una dintre povestiri; o citez din memorie şi nu-mi amintesc de unde provine:

„Era odată ca niciodată un rege foarte puternic şi foarte bogat, care stspânea un regat întins şi foarte îmbelşugat. El avea trei fii. Primii doi fii erau nobili foarte chipeşi; primiseră o educaţie demnă de rangul lor. Din păcate, cel de-al treilea era pe-atât de urât pe cât erau fraţii săi de frumoşi, foarte plăpând şi şchiop; părinţii nu-l băgau în seamă şi credeau că e nătâng; el nu primi învăţătură că fraţii săi. Aproape că îl uitaseră, întrucât regele se gândea numai la năpasta care se abătuse asupra regatului – trei maimuţe îi devorau supuşii.

Fraţii cei mai mari au luat hotărârea curajoasă să se lupte cu maimuţele şi să scape ţara de necaz; nu au vrut să-l ia şi pe fratele mai mic; îl lăsară acasă. Cu toate că era bolnav, mezinul se hotărî să se ia după ei pe ascuns, fără să ţină seama de porunca lor. Aşadar, fiii mai mari plecară. Şi mare le-a fost mirarea când întâlniră o broască ce le stă în cale; fraţii îşi încetiniră goana; şi mai mare le-a fost mirarea când o auziră pe doamna broască promiţându-le izbânda în luptă, dacă o iau de nevastă! «Ce bătaie de joc mai e şi asta? izbucniră în hohote fraţii cei mari. Să n-o băgăm în seamă pe această nătângă!» Dădură pinteni cailor, care o luară la goană, fremătând că se apropie lupta. Dar la o cotitură ţâşniră maimuţele, care se năpustiră asupra lor şi-i înghiţiră.

Cu toate acestea, mezinul se luase după fraţii săi pe jos, şontâcşontâc, neavând de nici unele, înveşmântat într-o mantie sărăcăcioasă şi înarmat cu un ciomag pe care 11 rupsese dintr-un copac; zâmbea când asemuia ciomagul cu sceptrul tatălui său… dar nu-i păsa, mergea mai departe. Şi iată că deodată broasca îi sări în cale.

— Doamnă broască, trebuie să merg mai departe, spuse el binevoitor.

— Dar unde te duci? îl întrebă ea.

— Să mă întâlnesc cu fraţii mei, care vor avea nevoie de mine în lupta cu maimuţele.

— Nu vei avea izbândă în luptă dacă nu mă iei de nevastă, îi răspunse ea de sus.

— Să te iau de nevastă? Cum să fac?

— Vino cu mine în această groapă şi vei înţelege taina.

Era beznă în grotă şi tânărul a fost cuprins de frică. Dar broscuţa cea verde părea să cunoască bine calea. În curând intrarea în grotă dispăru de tot; numai licărirea verde a broaştei mai scânteia puţin. Cel despre care se credea că este nătâng nu-şi punea nicio întrebare şi se lăsa stăpânit de un simţământ ciudat; ciudat şi totuşi cunoscut de partea cea mai dureroasă a sufletului său în clipele în care gândurile de copil delăsat îi zburau într-o grotă asemănătoare… Deodată se opriră în faţa unei căldăruşe care fumegă; broasca îl puse pe sărmanul băiat să intre în acea căldăruşă. Îl linişti, spunându-i că această baie îl va curăţa pe deplin. Când intră în acest lichid pe care abia de-l vedea, tânărul simţi că tot trupul îl arde cumplit; îl mistuia focul, dar o putere aprigă îl ţinea în scăldătoare. Suferinţa era zdrobitoare; simţea totodată până în măduva oaselor un fel de lumină care îl preschimbă, o lumină verde că broasca, ce-i urca prin şira spinării, prin mâini şi picioare; când ea ajunse la cap, simţi că era vindecat de tot.

Abia atunci a reuşit să iasă din scăldătoare. Broscuţa îi dădu nişte chei, un arc şi săgeţi. Numai cu acele săgeţi puteau fi vătămate maimuţele, îi destăinui ea; îi mai arătă şi calea pe care trebuie s-o ia, ce uşă să deschidă şi îl puse să făgăduiască să se oprească la grotă, la întoarcere,

pentru a se cununa cu ea.

Stăpânit de un sentiment de înălţare, pe care nu-l mai încercase niciodată, tânărul îşi continuă drumul; căpătase o putere nebănuită. Oamenii care fugeau din calea maimuţelor şi-l întâlneau se simţeau dintr-odată apăraţi de cel pe care-l înconjura un nimb de lumină.

Înainta; deodată, de departe, le văzu pe cele trei arătări. O altă energie necunoscută i se ridică din şira spinării; ţinti cu arcul şi trase săgeţile, care loviră fără zăbavă maimuţele. Când se apropie de ele, fiul de rege atinse cu altă săgeată leşurile animalelor care înghiţiseră oameni. Din trupurile lor se desprinseră cei doi fraţi mai mari şi ieşiră, înviaţi! S-au strâns în braţe toţi trei, bucuroşi că niciodată şi au luat drumul spre casă. Ajunşi aproape de grotă, eroul nostru se opri: nu-şi uitase făgăduiala. Îi rugă pe fraţii lui să-l aştepte la intrare şi pătrunse în grotă. Broasca îl aştepta. Se cufundară amândoi în întunecimea peşterii şi, pe măsură ce înaintau, broasca nu mai era broască, ci o lumină care punea stăpânire pe tânărul nostru; simţea că-i arde trupul, dar altfel decât îi arsese în prima scăldătoare. Inima îi bătea să-i spargă pieptul şi din fiecare bătaie a inimii ieşea o întruchipare luminoasă, întruchipare care-l îmbia s-o ia în braţe şi care, strânsă în braţe, se preschimbă în cea mavfermecătoare prim\ esttw.

Povestirea se termină în bucuria căsătoriei, în sărbătorirea nunţii şi vestirea pruncilor.

Broasca este simbolul cunoaşterii de sine, ascunsă în inconştient (în ape). Omul ajunge să se cunoască prin conştientizarea celeilalte „părţi” a lui, cufundate în adâncul inconştientului1. Din această cunoaştere ţâşneşte lumina (uscatul). Fiind bogaţi şi frumoşi – şi pe deasupra fii de rege!

— Cei doi fii mai mari nu-şi dau seama de sărăcia

sufletului lor; nu le este gândul decât la izbânzi exterioare, dobândite prin mijloace ademenitoare, la deşertăciuni şi la legături care ţin de realizarea omului inconştient.

Prin suferinţă, fiul cel mic şi cel plăpând şi-a înţeles slăbiciunea.

Fiecare dintre noi se poate identifica cu cei trei fii ai regelui şi va „muri” de mai multe ori până să afle într-un moment de restrişte cine este.

Al treilea fiu ştie că nu-i vor aduce bogăţii şi mântuire valorile lumii dinaţară. De aceea este în stare să vadă mai subtil şi să recunoască ceva sau pe cineva dincolo de aparenţe, unde ţi se pare de necrezut, în cazul nostru într-o broască.

Nunta propusă de broască ţinteşte către inima lui, receptivă la tainele lăuntrice; nunta nu are niciun ecou în omul care se crede bogat şi a cărui inimă rămâne ferecată, deoarece este captivă în lanţurile aparenţelor şi logicii acestora. Omul care se împacă cu sine însuşi ştie să ridice vălul aparenţelor şi vibrează la sunetul ce îndreaptă paşii oricui spre Cuvântul divin, pentru că a desluşit, în sfârşit, esenţa fiinţei sale. Iubeşte, cunoaşte şi lumina ţâşneşte nestăvilit.

Cunoaşterea izvorâtă din „nunta” Omului cu „partea” feminină din adâncurile lui, „parte” simbolizată de broască, acest inconştient în care zac comori de energii latente, este o izbândă a acestor energii nebănuite; ele reprezintă S63 pentru „soţ” o forţă şi o informaţie în accepţiunea de bază a cuvântului: îl formează pe om din interior. Nu numai că o asemenea cunoaştere îl vindecă pe Om, ci îl şi transformă pe îndelete în lumină, fiindcă nu este vorba despre o cunoaştere intelectuală, ci de apariţia conştiinţei. Cheia, arcul şi săgeţile sunt simbolul conştiinţei.

Cunoaşterea dobândită prin studii sau din cărţi

constituie o dualitate: subiect cunoscător – obiect de cunoaştere; ea presupune o muncă îndârjită şi un efort apreciabil pentru a memora. Îşi are sediul în creier şi ea poate să explice fiinţa, dar numai parţial şi nu decimişează accesul către cunoaşterea care îşi are obârşia în interiorul nostru.

Acest ultim tip de cunoaştere este iubirea. Rod al nunţii Omului cu broasca, ea nu presupune niciun efort de memorare, deoarece broasca exista, de fapt, în fiecare celulă a fiinţei, dar era scufundată în întuneric. Prin nuntă, ea se transformă radical *in situ* şi devine lumină. Nu se poate vorbi deci despre memorie – doar dacă este vorba despre o memorie înscrisă în celulele din organismul viu – deoarece omul renaşte din această nuntă în care moartea şi naşterea îngemănate recreează o nouă fiinţă, plămădită în acea parte a cunoaşterii ce-şi are obârşia în conştiinţă. Acest obiect de cunoaştere este însuşit atât de bine de către Om, încât se contopeşte cu subiectul cunoscător. În caz extrem, acesta nu va trebui să vorbească pentru a-i transmite conţinutul, deoarece îl radiază din fiinţa Omului şi tot trupul său devine încetul cu încetul unealtă a Cuvântului.

Legea despre care vorbeam mai înainte decurge din cea de-a doua plagă a Egiptului şi se leagă de mitul căderii. Ispitit de şarpele din Geneză, Omului nu-i mai este accesibilă decât cunoaşterea din exterior. Acestui om îi sunt străine comorile potenţiale care stau la baza psihicului său; ele sc. 64 transformă în „demoni” şi o parte din ele se întorc împotriva lui şi-l distrug.

Simbolic, pretutindeni mişună broaştele: în „dormitoarele tale, în cuptoarele tale şi în aluaturile tale”. Omul inconştient nu le mai poate controla. Voi vorbi despre asta mai târziu.

Obiectele de cunoaştere studiate din exterior rămân

străine pentru Om, căci el nu le percepe decât într-un mod denaturat şi superficial.

La fel de denaturat şi superficial se percepe şi pe sine acest om. Ele „obiectivează” lucrurile şi jonglează cu ele. Aruncă asupra lor o vedere inertă şi mecanicistă, care nu le transformă. Nu le iubeşte, căci omul care nu ţine seama de partea sa lăuntrică rămâne orb la profunzimea oricărei realităţi la a cărei esenţă nu va ajunge. Nu va fi în stare să recunoască broasca, nici să vadă tremurul unui fir de iarbă, nici să priceapă ce se ascunde în spatele fiecărui lucru, în spatele fiecărei întâmplări. Nemulţumit, încearcă inconştient să adune cât mai multe lucruri pentru a compensa plăcerea pe care ele i-o refuză; cu cât cere mai mult de la ele, cu atât mai mult le devine sclav şi ele îl sfâşie.

Cele trei maimuţe din povestire sunt comparabile cu cele din tradiţia hindusă şi reprezintă simbolul înţelepciunii. Şi în China maimuţa este simbolul înţelepciunii divine2. Cele trei maimuţe devoratoare sunt obiectivarea unei înţelepciuni la care locuitorii acestei ţări nu vor să ajungă. Şi ei sunt reprezentaţi prin cei trei fii de rege. Toţi sunt înghiţiţi de obiectele în a căror robie au căzut. Dar al treilea fiu nu ia parte la modul de înţelegere al fraţilor săi, deoarece inima lui este receptivă la celălalt mod de cunoaştere care îl face să înţeleagă taina broaştei; el a ales cealaltă înţelepciune şi înţelegerea pe care i-o conferă broasca îl duce la deplina înţelepciune, ce va doborî maimuţele care sfâşie oamenii.

A

În noi toţi zace pe undeva acest al treilea fiu de rege; el e capabil de o trezire care i-ar îngădui să învie în noi ceea ce a rămas scufundat în inconştient.

Dacă ne întoarcem acum la cea de-a doua plagă a Egiptului, este limpede că broaştele care mişună în Egipt

şi înghit tot ce le stă în cale seamănă cu maimuţele din povestire. Acestea din urmă nu se pot despărţi de broască, ele reprezintă imaginea ei răsturnată, întrucât cel ce dobândeşte un grad superior de înţelegere dă dovadă şi de mai multă înţelepciune. În centrul Egiptului, Evreii reprezintă pe cel de-al treilea fiu al regelui. Manipulaţi, depersonalizaţi, oprimaţi de Faraon, ei sunt în situaţia celui de-al treilea fiu, plămădiţi în suferinţă; încetul cu încetul, devin receptivi la modul de cunoaştere la care unul dintre ei, Moise, avusese acces.

Prăpastia se va face tot mai adâncă: pe de o parte „Egipteanul”, care, dincolo de poziţia de stăpân, devine din ce în ce mai mult robul robilor lui, pe care nu vrea să-i lase să plece, pe de altă parte „Evreul”, care, dincolo de starea de rob, se eliberează.

Fiind robiile Faraonului şi ale Egiptenilor, broaştele nu reprezintă „partea” feminină a nimănui, nu sunt dorite de nimeni şi se transformă în demoni agresivi. Aluaturile şi cuptoarele în care mişună sunt spaţii care corespund celor două etape principale în urma cărora se obţine pâinea. Prima este o „matrice” de apă, ultima – o „matrice” de foc. Ele simbolizează cele două matrice (de apă şi de foc) – baia fierbinte pe care este pus s-o facă al treilea fiu – prin care trebuie să treacă Omul pentru a se împlini prin „nunta” sa lăuntrică. Am analizat amănunţit în studiul despre simbolismul corpului cele două matrice subtile prin care trebuie să treacă Omul în diferitele lui faze de gestaţie; să nu uităm că menirea fundamentală a Omului este de a procrea.

Deşi aceste matrice în care îşi are obârşia viitorul prunc divin – ca şi alte organe descrise de chinezi – nu se manifestă formal, funcţia lor energetică este foarte puternică. (Precum: „triplul încălzitor, „inima centru” etc. Acestor două matrice le corespund cele două „câmpii de

cinabru inferioare”.) Matricea de apă e situată în pântec, cea a focului – în „forja” toracelui. Despre cea de-a treia matrice craniană, voi vorbi mai târziu, în cea de-a zecea plagă: „moartea fiilor egiptenilor”, care se va referi la moartea Fiului Omului pe Golgota – loc al căpăţânii.

În această plagă, ne orientăm atenţia către primele două matrice. Matricea apei îl mână pe Om să-şi scruteze străfundul sufletului. Învăţând să-şi asculte glasul tainic al inimii, Omul face faţă cerinţelor lumii exterioare şi alege drumul potrivit chemării acestui glas. În matricea de foc, Omul se confruntă cu sine însuşi, săvârşind „nunţile” lăuntrice.

În tainele creştine, Ioan-Botezătorul vorbeşte clar despre aceste matrice atunci când îl arată pe Cel pentru care el fremătase în pântecul mamei lui, pe Iisus, pe care-l recunoscuse pe malurile Iordanului şi despre care spusese:

„Iată, Mielul lui Dumnezeu, Cel care m-a trimis să botez cu apă. Acesta este Cel care botează cu Duh Sfânt” 3.

Mielul lui Dumnezeu este „Pâinea vieţii”. Cel ce se sustrage de la această lucrare interioară „în aluaturi şi în cuptoare”, îngăduie să-i mişune prin cele două matrice (pântec şi inimă) instincte şi patimi (simbolizate de broaşte) care-l vor distruge.

În încheierea acestei meditaţii despre cele două moduri de cunoaştere pe care le-am identificat, mai adaug că nu este cazul să le despărţim unul de altul şi nici să le rânduim în categoria binelui – cunoaşterea dobândită prin „nunta” cu broasca – sau a răului – cunoaşterea adusă de şarpele Genezei. În povestirea biblică, drama căderii constă în suprimarea completă a legăturii dintre ele într-o măsură potrivită. Şarpele înlocuieşte radical nunta cu broasca: el oferă un rod care nu vine din devenirea fiinţei umane. Adevărata „nuntă” a Omului cu universul lui

lăuntric (căci şi aici se pot strecura câteva iluzii!) îl face receptiv la cunoaşterea naturală a universului exterior, întrucât aceste două universuri reprezintă cei doi poli ai aceleiaşi realităţi a cărei taină se ascunde în adâncul nostru; se poate ajunge la ea doar printr-o trăire intensă.

Drumul invers: cunoaşterea lumii dinaţară, în cazul că duce uneori la cunoaşterea universului lăuntric atunci când inima este receptivă, este adesea labirintic, ftârâ ieşire, istovitor, chiar ucigător!

Întrucât ne aflăm în Egipt, se cuvine să vorbim despre ceea ce pare a fi o a treia cale, dar care de fapt se leagă de cunoaşterea propusă de şarpe, adică despre cunoaşterea magică. Magicienii se bucură de mare cinste la curtea Faraonului. Ei cunosc foarte bine procesul subtil al preschimbării lăuntrice şi îl transpun în lumea exterioară; se servesc de acest lucru pentru a deveni puternici. În cea de-a doua plagă, magicienii sau vrăjitorii sunt prezenţi şi îşi dau silinţa aparent în aceeaşi măsură ca Moise şi Aaron. Când se abate a treia plagă, ei vor fi din nou prezenţi, însă vor recunoaşte că sunt înfrânţi de „degetul” lui Dumnezeu, mai puternic 68 decât al lor. Se vor face nevăzuţi, apoi, din câmpul pe care se desfăşoară încercările.

După părerea mea, există totuşi o a treia cale autentică. Este calea artei şi a oricărei munci făcute cu mâinile, numai ca munca aceasta să fie trăită într-o legătură strânsă cu materia; lucrată, îndrăgită, materia poate juca rolul broaştei…

Îmi concentrez acum atenţia pentru a cerceta caracterul real şi actual al acestei plăgi abătute asupra Occidentului, asupra acestui leagăn „al înfloririi cunoaşterii”.

De la Renaştere, ştiinţele au ieşit de sub tutela religiei.

Nici nu se putea altfel.

Dacă religia păstrase la sânul ei cunoştinţele Omului despre lumea înconjurătoare, făcuse asta deoarece simţea limpede ce pericol ar reprezenta autonomia acestora. Din păcate, ea nu era destul de matură pentru a se ridica la rangul de instanţă tutelară; nu era capabilă să-şi îndeplinească atribuţiile decât prin constrângere şi autoritate.

A

În acea epocă, în Occident, Biserica se desprinsese de 300 – 400 de ani de sora ei orientală (schisma Orient-Occident a avut loc în 1054). Trunchiul comun al celor două Biserici se îndepărtase şi el simţitor şi de mult timp de rădăcinile lui ebraice. Ajunge deci foarte slăbit în faţa Omului Renaşterii; nu mai era în stare să răspândească Cuvântul Domnului. Dihotomia cleric-laic, Biserica instituţie-Biserica eveniment, instituită chiar de Biserică, nu a rezistat avântului puternic şi legitim înregistrat de cunoştinţele zise profane, de care poporul era dornic, mai ales că i se refuza dreptul la ştiinţă chiar 111 domeniul religiei.

Rolul Bisericii ar fi trebuit să consiste nu în a interzice o cale de rătăcire, în numele unor principii morale la care fusese redusă şi care nu mai valorau mult, ci în a trăi adevărata cale, în a da mărturie despre existenţa ei, în a oferi hrana necesară pentru ca această cale să fie urmată. Biserica ar fi trebuit să fie Cuvântul care trăieşte şi strigă în gura mare:

„Căutaţi mai întâi împărăţia 1. Ui, şi toate acestea se vor adăuga vouă” 4.

Biserica se limitase la un conducător şi miniştrii săi care începuseră să pună bazele Împărăţiei exterioare, să facă din memorie şi intelect un mijloc de cunoaştere, într-un cuvânt, să aibă rolul şarpelui. Aceste afirmaţii se referă

numai la Biserica-instituţie, deoarece au existat numeroşi slujitori fideli în acest Babilon datorită cărora supravieţuieşte în rândurile Bisericii o fortăreaţă de transcendenţă veritabilă! Ea este singură, dar are o putere divină (precum David, viilor rege al Israelului, cândva doar modest păstor în faţa uriaşului Goliat5) şi stă în calea demonilor pe care îi naştem! În acest capitol, doresc să mai aduc nişte precizări.

Vreme de o jumătate de mileniu, ştiinţele au progresat cu o viteză exponenţială şi efectul lor a devenit cu adevărat alarmant numai în ultimul timp. La o privire superficială, s-ar putea constata cât de mult ne-au îmbunătăţit viaţa; la o privire mai atentă, nu putem nega faptul că, dacă ne-au eliberat trupul (de exemplu medicina, invenţiile tehnice etc.), consecinţa este că ne-au înstrăinat sufletul, au produs alte boli, ba chiar boli sociale foarte grave. De asemenea, ştiinţele au ucis câteodată Duhul. Unii filosofi, printre care şi Nikolai Berdiaev, au analizat, la vremea lor, foarte mnănunţit, aceste efecte. Ce ar spune ei acum! O presimţire profetică îi făcea să bănuiască realitatea noastră actuală.

Astăzi nu trebuie să fim filosofi (în sensul universitar al cuvântului) pentru a observa, aruncând o privire rapidă, în ce impas dramatic ne-au condus ultimele noastre descoperiri.

Nu voi da în acest sens decât un singur exemplu. Precum Ham, al treilea fiu al lui Noe, care a privit în cortul în care tatăl său „dezgolit” trăia taina nunţii sale divine, un astfel de om astăzi dezintegrează nucleul atomului.

Noe a dezlegat taina din interior, după ce a trăit în arcă toate „nunţile” cu partea sa feminină, aflată în străfundurile lui (broască); atunci s-a preschimbat în rod al Pomului Cunoaşterii, în beţia meritată a bucuriei depline. Ham a pătruns taina prin infracţiune, prin forţă, pe când

ceilalţi doi fraţi l-au acoperit, intrând cu spatele înainte şi cu feţele întoarse înapoi. Omul care nu a pătruns nucleul firii sale şi nu i-a eliberat energia, nu poate să stăpânească energia nucleului materiei cucerite prin mijloace exterioare; materia îi scapă de sub control, ea este autonomă; că e manevrată de unii care se cred atotputernici, că e refuzată de alţii care manifestează pe stradă agitând lozinci de groază, materia îşi vede de drum, nepăsându-i de aceste opinii, căci ea deţine puterea. Nu poate fi stăpânită decât de o forţă din care ea face parte, adică de puterea omului devenit lumină, care se supune poruncii din Geneză:

„Şi a zis Dumnezeu lui Adam: să facem om după chipul şi după asemănarea Noastră, ca să stăpânească peştii mării, păsările cerului, animalele domestice, toate vietăţile ce se târăsc pe pământ şi tot pământul" 6.

Acest cosmos trebuie înţeles ca fiind de natură lăuntrică, guvernat de nucleul lui Adam; nucleul lui Adam – al nostru deci – este „după chipul şi asemănarea" Cuvântului divin, din care se naşte nucleul la care a ajuns Noe „în cort", după ce a străbătut şi a desăvârşit zonele lui lăuntrice. (în ebraică, există un joc de cuvinte între NUMELE divin Elohim – Dumnezeu şi cort, *Chel*).

Călătoriile noastre în lumea dinaţară, marile realizări, printre care se numără şi cucerirea spaţiului cosmic (atribute ale celor doi fii ai regelui) sunt doar echivalente inconştiente ale unei cuceriri unice şi esenţiale, cea lăuntrică. Primele sunt urmarea firească a celei din urmă. Dacă am putea sorealizăm.

Cât ne-am jucat de-a soldaţii, a curs şi continuă să curgă mult sânge; am provocat multe suferinţe… Acum, dacă ne place să intrăm în jocul lui Ham, situaţia e gravă.

Scriu aceste rânduri la câteva săptămâni de la sfârşitul războiului din Golf. Ştim toţi că nu s-a folosit

bomba atomică numai de frica de a nu deveni noi înşine victime ale acesteia. Dar ce se va întâmpla mâine? Fără să mai punem la socoteală cazuri precedente sau eventuale, similare celui de la Cernobîl, acest „absint” (traducerea din rusă a cuvântului Cernobîl) care se răspândeşte şi continuă să se răspândească, aşa cum ne descrie şi Sfântul Apostol Ioan în viziunea lui din Apocalipsă” viziunea „vălurilor ridicate” 7, a dezvăluirii tainelor. Radiaţiile atomice ucigătoare şi pustiitoare. Cu o putere distrugătoare de temut sunt contrariul razelor de lumină ce ar trebui să scânteieze când Omul, preschimbat în Pom al Cunoaşterii, va intra în Pomul Vieţii (cortul) şi va transfigura lumea.

Confruntarea se petrece sub ochii noştri. „Evreul” o vede.

a

Începe să simtă că fiecare întâmplare este ecoul arhetipului care o guvernează; „apele de pe pământ” sunt ecoul „apelor din ceruri” despărţite în cea de-a doua zi a Genezei, dar împreunate numaidecât în îmbrăţişarea despre care am mai vorbit. Evreul înţelege după semne că glasul broaştei îl îndeamnă la „nunta” cu sine însuşi.

Totul se pregăteşte de sărbătoare!

Înfăptuind această nuntă, actualizarea întregului potenţial programat pune stăpânire pe Evreu!

Evreul păşeşte către un alt registru de receptivitate şi de cunoaştere.

„Egipteanul” rămâne departe de sine însuşi, ochii nu văd lumina din adâncuri şi umblă după o cunoaştere fără qonştiinţă care seamănă cu Nicodim, fruntaş al Evreilor, cel ce vine la Iisus noaptea, de teamă să nu-l vadă ceilalţi farisei. Curios şi îngrijorat să afle cum renaşte omul, se miră că poate să intre a doua oară în pântecele mamei sale!

— Adevărat, adevărat, răspunde Iisus, de nu se va naşte cineva din apă şi din Duh, nu va putea să intre în împărăţia lui Dumnezeu.

— Cum poate să fie aceasta? spune Nicodim.

— Tu eşti învăţătorul lui Israel şi nu cunoşti astea! se miră Iisus. Întristat că omul acesta are inima aşa de nepătrunzătoare8.

„Fericiţi cei săraci cu duhul, că a lor este împărăţia cerurilor"".

NOTE

' Cf. *Supra*, p. 9. Cf. L.D. de V., p. 170. / Ioan 1, 29 – 34. * Luca 12, 31.51 Samuel 17.

6 Facerea 1, 26 şi 27.

7 Apoc. 8, 11.

" Ioan 3. L-10.9 Matei 5.3.

6
A TREIA PLAGĂ: ŢÂNŢARII

Ieşirea 8, 16 – 19

„Atunci a zis Domnul către Moise: «Spune lui Aaron: întinde-ţi toiagul tău cu mâna şi loveşte ţărâna pământului I; ea se va face ţânţari în tot pământul Egiptului». Şi au făcut ei aşa. Aaron şi-a întins toiagul cu mâna sa şi a lovit ţărâna pământului şi s-au ivit ţânţari pe oameni şi pe vite. Toată ţarina pământului s-a Keut ţânţari pe tot pământul Egiptului Au încercat atunci şi magii cu vrăjile lor să facă ţânţari, dar n-au putut. Şi au rămas ţânţarii pe oameni şi pe vite. Şi au zis magii către Faraon: «Acesta este degetul lui Dumnezeu». Dar inima lui Faraon s-a învârtoşat şi nu i-a ascultat, după cum spusese Domnul".

Rădăcina cuvântului ebraic *Kinim*, care înseamnă

„ţânţar”, este Ken „da” şi, prin extensie, semnifică ideea de afirmare, de confirmare, chiar de întărire, de stabilizare etc.

Acest cuvânt apare de cinci ori în povestirea biblică şi de încă două ori în rădăcina *Ken*; în total, de şapte ori. În sfârşit, obiectul care se (ace ţânţari este „ţărâna pământului”. Din aceste trei observaţii reiese concluzia că această plagă este consecinţa directă a celei precedente: a treia plagă confirmă pe cea de-a doua, precum un principiu se verifică prin numeroasele lui aplicaţii. Acestea din urmă sunt exprimate în textul biblic cu o admirabilă sobrietate: este vorba de „ţărâna pământului”.

Întrucât apar de şapte ori în textul biblic, deducem că aceste aplicaţii trebuie să manifeste pe deplin principiul care le guvernează pentru ca Omul să experimenteze caracterul lor dăunător şi să pună în discuţie principiul. Numărul şapte, cin e evocă saturaţia, plenitudinea, implică o schimbare, o mutaţie între cei doi poli: polul „morţii” la care omul ajunge în urma unei mari suferinţe, când mişună o mulţime de „ţânţari”, şi polul „naşterii” care rămî´ ne deschis!

„În dureri vei naşte copii”, spune Domnul femeii lui Adam care tocmai gustase din fructul acestei false cunoaşteri1; durerea va fi cumplită, dar „vei naşte”. Nimic nu-i definitiv. Omul va putea să se preschimbe. Se va preschimba numai după ce a trecut prin toate greşelile şi şi-a dat seama de ce a făcut. Chiar în momentul când va mărturisi că a greşit, se va face preschimbarea, întrucât Hristos – YHWH, a înviat!

Să pornim de la text:

„Loveşte ţărâna pământului, a zis Domnul către Moise, că se va face ţânţari”.

Nu putem pricepe simbolismul cuvântului „ţărână”, dacă nu revenim la ţărâna din a şaptea zi a Genezei:

„Atunci, luând Domnul Dumnezeu ţărână din pământ, a făcut pe om” 2.

Prin „pământ”, în *ebraici Adamah*, înţelegem pământul, substanţa lăuntrică a lui Adam şi prin atributul lui Adam (sau al Omului) de „ţărână” înţelegem puzderia nebănuită de comori potenţiale care zac în inconştientul lui, adică tot ce se prăseşte şi se înmulţeşte (ne spune textul celei de-a cincea zi a Genezei) în apele părţii neîmplinite a Omului. *Adamah*, tradus „pământ”, este făcut din materie umedă (umilinţa, pioşenia sunt doar o pornire lăuntrică de întoarcere *va Adamah*). Printr-o lucrare de împlinire, în care umilinţa joacă un rol însemnat, numărul mare de părţi umede vor fi secate până se vor aduna toate într-un întreg „uscat”, un „pământ” desăvârşit; cuvântul: „uscat” sau „pământ”, în acest caz, provine din *Erets*, termen ebraic ale cărui prime două litere semnifică lumina, întrucât acest pământ reprezintă conştiinţa, împlinirea.

După cădere, nicio lucrare nu se mai face, nu mai apare nicio conştiinţă şi, atunci când textul biblic menţionează pământul – *Erets*, se referă doar la pământul exterior delimitat de oceane sau – mai degrabă – la ceea ce a produs intelectul. Omul foloseşte cu precădere comorile potenţiale ale NUMELUI pentru a-şi spori înţelegerea intelectuală; scopul lui nu mai este să ajungă la NUME. El trudeşte ca un rob să-şi facă un renume, pentru a compensa faptul că nu-şi explorează inconştientul.

„Ţărâna pământului – *Erets*”, despre care ne vorbeşte textul referitor la cea de-a treia plagă, constituie în sine o contradicţie, deoarece, din punct de vedere ontologic, acel pământ este întregul împlinit, alcătuit din numeroase părţi, un fel de „contracţie” a multiplicităţii, o „închegare” a apelor, o „luare” la cunoştinţă. „Ţărâna pământului” seranifică aici ţărâna pământului exterior,

formală, reprezentată de mulţimea invenţiilor, a realizărilor, a tehnicilor, a filosofiilorsisteme de gândire şi ideologii, a instituţiilor etc., pe care Omul le-a organizat şi în care s-a eliberat progresiv doar de dominaţia universului exterior.

Omul căzut în păcat, simbolizat de „Egiptean”, dar şi, într-o anumită măsură, de „Evreu” atâta vreme cât rămâne alături de tiranul său, nu face decât să deplaseze polii robiilor, căci îl vom vedea devenind tot mai dependent de ceea ce produce, fapt care se ridică împotriva sufletului său.

Când Dumnezeu îi cere lui Moise să lovească această ţărână, El face ca toiagul lui Aaron să scoată la iveală identitatea profundă a ceea ce ea reprezintă: marea diversitate a invenţiilor umane care nu au rolul de a-l forma pe Om. Omul a ajuns să creeze o lume care iese din arhetipurile ei interne, o lume anarhică, bolnavă, în care instaurează o ordine falsă, bazată pe un ansamblu de legi ce nu mai au nicio legătură cu Logosul, ci cu bשוul său plac inconştient. În cazuri extreme, această lume se transformă într-o puzderie de ţânţari care mişună peste tot, trăiesc, dar provoacă moartea.

Dumnezeu înzestrase toiagul lui Aaron, ca şi mâna lui Moise, cu puterea de a transforma orice lucru aparent în realitatea lui subtilă. La porunca sa, toiagul s-a făcut şarpe, mâna s-a acoperit de lepră. Toiagul este semnul autorităţii, iar şarpele – cel al înţelepciunii. Mâna, *Yad* în ebraică, este simbolul NUMELUI divin YHWH cuprins în litera *Yod*. Când mâna nu mai este dătătoare de lumină, ea aduce boala, aici o boală de piele. Pielea este, în starea de cădere în păcat, lăcaşuuipsei de înţelegere, al prostiei, al orbirii şi inconştienţei. Înzestrată însă cu puterea divină a lui *Yod*, mâna se vindecă3.

De aceea toiagul lui Aaron, lovind ţărâna unui uscat

care nu este făcut din umed, scoate la iveală o puzderie de ţânţari!

Acolo unde „Egipteanul” nu vede decât magie, „Evreul” descoperă profunzimea lucrurilor. De aceea Dumnezeu curmă puterea magicienilor. Aceştia recunosc „degetul lui Dumnezeu”, pe care Faraon nu vrea să-l recunoască.

În perspectiva rupturii totale dintre cunoaşterea izvorâtă din interior şi cea dobândită din exterior, aceasta din urmă, nedispunând de bazele necesare, nu mai beneficiază nici de înţelegerea ce leagă fiecare obiect de modelul lui divin, nici de înţelepciunea ce le-ar permite o gestaţie potrivită.

Înţelegerea şi înţelepciunea Omului, în această stare de cădere devenită normă, nu mai au niciun criteriu de referinţă.

În acest „opus” al justei cunoaşteri, pornind de la o asemenea viziune inertă a lucrurilor, Omul şi-a creat o paradigmă care i-a structurat gândirea şi, prin urmare, instituţiile. Fie că sunt instituţii politice, sociale, şcolare, chiar şi religioase (oricât de paradoxal ar părea, nici acestea nu scapă uneori), fie că au legătură cu educaţia, cu agricultură, cu parametrii economici sau cu cercetarea ştiinţifică etc., ele îl vor conduce în cele din urmă pe Om la această moarte – suferinţă despre care am mai vorbit şi care se va termina cu o naştere.

Cu cât participăm mai activ la această preschimbare, cu atât suferinţa va fi mai mare; întrucât astăzi nu poporul evreu îşi pregăteşte Paştele, ci tot Egiptul, adică toate popoarele pe care le vedem cufundându-se tot mai adânc în puzderia de ţânţari cărora le dă viaţă. Dacă fiecare om s-ar preschimba pe sine însuşi, multe suferinţe ar putea fi evitate! Suntem responsabili de acest lucru! Lată motivul pentru care am scris această carte.

Îl mai aud şi acum pe chirurgul cu care lucram ca anestezist, spunându-mi: „Annick, cercetarea ştiinţifică nu poate fi decât agnostică”.

Era nostim să auzi cuvântul „necunoaştere” ca atribut al ştiinţei. Paradoxul era. Din păcate, foarte grăitor!

Este sigur că termenul „agnostic” rostit de acest om afirma necesitatea absolută de a elibera ştiinţa de interdicţiile impuse de religie, cum am spus mai înainte. Atitudinea negativă a filosofiei ştiinţelor a reprezentat doar o reacţie faţă de atitudinea religiei; ea nu s-a mai bazat pe valorile umane, le-a separat de caracterul lor transcendent; prin transcendenţă se înţelegea atunci un fel de infantilism religios. Or, în toate domeniile, ştiinţele ajung astăzi la valori ce ţin de transcendenţă: matematica intră în domeniul misticii; fizică se întâlneşte pretutindeni cu metafizica şi materia ne dezvăluie taina energiei ei; medicina, al cărei obiect de studiu este naşterea şi moartea, nu mai poate ignora misterul acestora; psihiatria nu va putea să trimită la infinit în ascunzători le chimioterapiei natura bolilor pe care le tratează; ştiinţele umaniste devin receptive la divinitate, ştiinţele pedagogice încep să priceapă că în spatele disciplinelor care se predau există un copil…

Experienţa se acumulează din toate părţile; ca un berbec, ea izbeşte în blocajul instituţiilor perimate care abia mai rezistă, abandonându-şi etica pe care au fost clădite şi care nu mai funcţionează decât din obişnuinţă sau de frica de a nu-şi pune în discuţie axiomele; de fapt, ele sunt pe cale de a sc. 80 prăbuşi. Când este vorba să intre în realitatea zilnică şi arzătoare, să trateze subiecte de mare însemnătate, ele nu mai au nicio valoare la care să se raporteze. Bunele intenţii îşi urmează calea de contradicţii puerile şi nu mai fac faţă.

Cine poate vorbi astăzi despre „pedeapsa cu moartea” 4, expunând corect datele chestiunii? Dar despre „dreptul la război”, despre „libertate”? Cineva care nu ţine seama că în Om se manifestă prezenţa divină?

Nu voi deschide în treacăt decât trei dosare care scot la iveală puzderia de ţânţari: cel al manipulărilor genetice, cel al unui aspect al ştiinţelor umaniste şi cel al unei ideologii politice.

Dosarul manipulărilor genetice este înspăimântător. Aceste cercetări în biogenetică au fost grăbite probabil de presiunea celor care (femei şi uneori chiar bărbaţi) doresc să aibă un copil „cu orice preţ”. E adevărat că dimensiunea animalică de a procrea – nu îi acord nicio nuanţă peiorativă, eu însămi sunt mama unei familii şi sunt foarte fericită de acest fapt – este necesară, frumoasă, dă echilibru şi ne luminează prima parte a vieţii. Dar e la fel de adevărat că Ontologic, Omul este creat pentru a da naştere într-un alt mod, cel al adâncurilor sale. A aduce pe lume un „nu” nou înseamnă, din această perspectivă, a le plămădi pe tine însuţi în direcţia unei verticalizări care este singura cale de a ieşi din labirint. Poate că limbajul trupului arată unor cupluri neroditoare că trebuie să se îndrepte către acest atribut al fertilităţii, ce se deschide uneori către fertilitatea primară.

Dar descoperirea unei tehnici de fecundare a dus la descoperirea altei tehnici, care a ajuns astăzi să fabrice prin clonare fiinţe cu totul artificiale, fără îndoială monştri, şi din punct de vedere fizic, şi psihic. Asemenea fiinţe nu mai sunt născute de un bărbat şi de o femeie, de aceea ele nu mai sunt protejate de legile ontologice (cel puţin până în zilele noastre, chiar în această stare de cădere orice fiinţă umană născută de perechea bărbat – femeie rămânea în sine sub protecţia legilor ontologice, putea să-şi ocupe locul în orice clipă, în mod conştient, în ordinea instaurată

de ele, să intre astfel în rezonanţă cu nucleul divin care sălăşluieşte în adâncurile ei şi să ia calea preschimbării).

Aceste fiinţe aparte, robotizate la un nivel de eficienţă mai mic sau mai mare, nu vor mai fi nici măcar produse ale labirintului, ci produse ale unui iad diabolic populat, la rândul lui, cu animale obţinute prin metoda aceloraşi manipulări.

Asistăm la deschiderea unui nou spaţiu subteran, antiteză a spaţiilor cucerite în procesul de verticalizare a fiinţei spre a deveni Cuvânt. Este o anti-evoluţie, un anti-cuvânt de care vrea să ne păzească apostolul prin „taina dumnezeiască" 4.

Chiar dacă nu se ajunge la clonare, manipulările ce se efectuează în mod sigur astăzi implică o robotizare a copilului, care devine în acest caz mai mult un obiect al dorinţei decât al iubirii. Conceperea în eprubetă sau într-un pântecepmbetă comportă riscul de a exclude transfuzia energiilor părinteşti care, prin iubire, pregătesc apariţia tainicei transcendenţe.

Se formează comitete de etică pentru a face ordine în ceea ce este considerat ca fiind un pericol: oameni de ştiinţă, filosofi, teologi, înţelepţi… toţi încearcă să interpreteze aceste evenimente din perspectiva moralei, deoarece nu dispun de alte criterii. E bine, e rău? se întreabă ei, întrucât inima nu le este receptivă la aspectul ontologic. 82

Desigur, totul le scapă din vedere! E ca şi cum ai vrea să tratezi efectul radiaţiilor atomice cu o aspirină.

Ştiind că există astfel de comitete, probabil că aceasta îi linişteşte pe cei care nu-şi dau seama că ele nu se pricep nici pe departe să rezolve problema şi că nu au deci competenţa de a lua hotărâri.

Nu este vorba doar de o puzderie de ţânţari, ci de o dramă pe care mila dumnezeiască o va opri înainte de a fi

prea târziu:

„Iată Adam s-a făcut ca unul dintre Noi, cunoscând binele şi răul. Şi acum nu cumva să-şi întindă mâna şi să ia roade din pomul vieţii, să mănânce şi să trăiască în veci!”

5

NJi-am spus părerea despre acest subiect într-o altă carte, unde am vorbit despre fisiunea atomului. Aici nu adaug decât aspectul „ţânţari”, care reprezintă consecinţele inconştienţei noastre referitoare la subiectul în discuţie.

A

În ceea ce priveşte ştiinţele umane, acestea şi-au dezvoltat spiritul de analiză. Mi se pare că ele au înregistrat un progres enorm: a merge spre „cununia” cu adâncurile noastre şi a cuceri astfel culmile unor noi câmpuri de conştiinţă este însăşi menirea Omului. Creat după chipul lui Dumnezeu, Omul nu poate tinde să se asemene cu El decât printr-o asemenea izbândă. Dar dacă se înfăptuieşte acest lucru în afara normelor ontologice, în afara legilor ce le guvernează, fără conştiinţa nucleului divin, pe care sunt clădite adâncurile noastre, şi fără Dumnezeu, analiza duce la o judecată ce nu cunoaşte nici iubirea, nici iertarea, ci infernuri din care nu mai există ieşire. Se ajunge, aşadar, la distrugerea personalităţii: distrugerea familiei şi, mai departe, dezintegrarea multor structuri sociale cu caracter tradiţional. Şi acest fapt este infernul, ţânţarii.

Cât despre ideologia filosofică care iese din arhetipurile fondatoare, tocmai i s-a constatat eşecul când a fost aplicată în domeniul politic; marxismul e un exemplu printre multe altele care pot fi citate.

Orice ideologie care nu se întemeiază pe o antropologie corectă este o utopie, o himeră sigură. Înţeleg prin aceasta o „lipsă de loc” de a exista în sine

(„lipsă de loc” este sensul etimologic al substantivului „utopie”); există şi valori care pot părea utopice şi care trec printr-o perioadă de „lipsă de loc” şi de timp, timpul de maturizare necesar Omului pentru a se ridica la aceste valori. Dar locul şi timpul sunt în ele însele ontologice.

O antropologie corectă va trebui să ţină seama de Omul chip al lui Dumnezeu, legat de El printr-o suflare creatoare constantă, clipă de clipă, a fiecărui „EU SUNT”. Una în esenţă, multiplă ca număr de persoane, comunitatea e alcătuită din fiinţe; fiecare dintre ele conţine întreaga comunitale. Înţelegem că orice societate care pune mai presus grupul în raport cu individul, pe care-l sacrifică, este destinată să piară; şi orice societate care pune mai presus individul în raport cu masele, pe care nu le pune la socoteală, ajunge la acelaşi rezultat.

Valorile noastre occidentale, bazate în esenţă pe acest ultim concept, nu alienează mai puţin decât altele şi vor ajunge la eşec mai devreme sau mai târziu.

Nu am întocmit până astăzi decât criteriile antropologice care satisfac necesităţile exterioare, însă aceste criterii nu au nicio legătură cu experienţa interioară; ele vor produce ţânţari.

Un ail aspect al termenului „ţânţari” ne va îngădui să detaliem realitatea celei de-a treia plăgi.

Cuvântul ebraic *Kinim*, ce desemnează acest concept, conţine rădăcina verbului *Kanoh*, care înseamnă „a onora, a venera”.

„Egipteanul” din fiecare dintre noi venerează ceea ce afirmă; conferă valori absolute, valori de idoli, cunoaşterii şi aplicaţiilor acesteia.

De la cel mai tânăr până la cel mai vârstnic, nimeni nu vrea să-şi pună la îndoială certitudinile, toţi ne idolatrizăm gândurile şi refuzăm să ne îndepărtăm de ele şi de roadele lor gustoase – dar şi amare uneori.

Observaţia este, desigur, relativă, întrucât ştiinţele, de exemplu, înaintează, dar cât pun în discuţie această idolatrizare la fiecare pas pe care îl fac!

Pentru „Evreu”, nicio „ţărână” nu este obiect de veneraţie. Redată menirii ei ontologice, ţărâna cunoaşte uriaşa fertilitate pe care o făgăduia:

„Larbă, cu sămânţa într-însa…

Şi pomi roditori, care să dea rod”, spune Domnul în ziua a treia a Genezei.

Cunoaşterea izvorâtă din nunta interioară dă roade la Evreul care şi-a regăsit stnnsa legătură cu Dumnezeu; numai pe El Îl venerează, îl slăveşte şi El îi arată tainele Sale şi tainele lumii. Inima Evreului se umple de voioşie.

Conform legilor ontologice, valorile unui pământ inlegrat lasă loc valorilor unui alt pământ care va ieşi la Lumină în urma altei nunţi interioare… ea nu va înceta niciodată şi nici nu va da putere definitivă Omului care trebuie să se depăşească pentru a se îndrepta către Absolut:

„Fiul Omului nu are un loc unde să-şi pună capul”.

Bucuria nu îl mai părăseşte totuşi, căci se conturează o permanenţă dincolo de o veşnică devenire.

Fiind ţărână, „Evreul” se întoarce la ţărână – întorcându-se la pământul său interior, întrucât aşa a fost făgăduinţă divină! acută lui Adam; să o amintim:

„În sudoarea feţei tale îţi vei mânca pâinea ta, până te vei întoarce în pământul din care eşti luat; pământul – mamă interioară; căci pământ eşti şi în pământ te vei întoarce” 7.

A

„Egipteanul” tot nu ştie că trebuie să se întoarcă! îşi construieşte împărăţii exterioare din care se va alege ţărâna, ca şi din templele care-i adăpostesc obiectele pe care le idolatrizează!

A

Hristos s-a întâlnit cu Satana şi l-a alungat. Îşi clădeşte împărăţia interioară. El îi este „Piatra de Temelie”.

Şi ieşind el din templu, unul dintre ucenicii Săi I-a zis:

— Învăţătorule, priveşte ce pietre frumoase şi ce clădiri măreţe!

Dar Iisus a zis:

— Vezi aceste măreţe clădiri? Nu vă rămânea din ele piatră pe piatră care să nu se risipească8.

NOTE

1 Facerea 3, 16.
2 Facerea 2, 7.
3 Ieşirea 4. L7.
41 Ioan 2, 18 – 11 Ioan 7.
5 Facerea 3, 22.
— ′ Cf. L. De F., t. III, cap. 22.
7 Facerea 3, 19 citat deja p. 42.
א Marcu 13.1 şi 2.

7

A PATRA PLAGĂ: TĂUNII

Ieşirea 8, 20 – 23

„Zis-a Domnul către Moise: «Scoală mâine de dimineaţă şi ieşi înaintea lui Faraon în vremea când el are să iasă la apă, iar tu să-i zici: Aşa grăieşte Domnul: Lasă pe poporul Meu ca să-mi slujească în pustie! Dacă însă nu vei lăsa pe poporul Meu, iată Eu voi trimite asupra ta, asupra slujitorilor tăi, asupra poporului tău şi asupra caselor voastre tăuni, şi se vor umple casele Egiptenilor de tăuni şi pământul pe care trăiesc ei.

Şi voi osebi în ziua aceea pământul Goşen, în care locuieşte poporul Meu, că acolo nu vor fi tăuni, ca să ştii că Eu sunt Domnul în mijlocul acestei ţări.

Voi face deosebire între poporul Meu şi poporul tău şi chiar mâine va fi semnul acesta pe pământ» „Şi a făcut Domnul aşa.

Dar Faraon şi-a învârtoşat inima şi de data aceasta şi n-a lăsat poporul să se ducă.

În a patra plagă, „tăunul" care pustieşte pământul Egiptului este cuvântul ebraic *A rob*.

Numeroase flăcări scânteiază în acest cuvânt; prima dintre ele ne aduce în gând o asemănare perfectă cu verbul „a se întuneca"; a doua flacără este *Ereb*, alcătuită din aceleaşi litere-energii ca şi *Arob*. *Ereb* este „seara", acel moment al Genezei când se lasă întunericul şi se termină o zi, dar când totul se ia de la început, întrucât seara pregăteşte noaptea din care se va naşte o altă zi:

„Şi a fost seară şi a fost dimineaţă: ziua întâi.

Apoi ziua a doua, ziua a treia etc". 1.

Lumina nu poate ţâşni decât din întunericul de care suntem conştienţi. Zilele noastre depind de felul în care ne petrecem nopţile, vreme în care fiecare mădular al trupului se odihneşte şi când scoatem la lumină din adâncurile inconştientului informaţii din care sunt ţesute visele noastre; din înţelesul lor se va naşte lumina următoarei zile, conştiinţa:

„Dumnezeu vorbeşte când într-un fel, când într-alt fel… în vis, în vedeniile nopţii, atunci când somnul se lasă peste oameni şi când ci dorm în aşternutul lor. Atunci El dă înştiinţări oamenilor" 2.

Momentul scrii e acela al reîntoarcerii *vaadamah*. Mama adâncurilor, aspect pe care l-am trata! în plaga referitoare la broaşte.

— Însă a patra încercare a Iudeilor concentrează

experienţa acestui popor în momentul serii, moment prielnic reîntoarcerii către sinele profund. 88

A patra zi a Genezei structurează timpul Omului. Luminătorul cel mare pentru cârmuirea zilei; luminătorul cel mic pentru cârmuirea nopţii.

Există însă un alt personaj, care poartă acelaşi nume ca *Arobi* dar pronunţat în acest caz *Oreb*, şi care, într-un alt mit biblic – cel al lui Noe, joacă rolul de „mică stea”; este vorba de „corb”. Nu este posibil să desparţi elementele diferite: întunecarea, seara, mica stea din a patra zi a Genezei, corbul, fără a ţine seama de numărul „patru”, *Areba*, în ebraică; el are rădăcina asemănătoare cu *Arob*; totalitatea lor face să licărească taina „tăunului” şi ne va călăuzi către înţelegere. Aşa încât îl prezint pe fiecare, pentru a ne dezvălui taina sa.

Corbul, mai întâi, ne îndeamnă să-l însoţim pe arca lui Noe.

A

În mitul biblic3, pe vremea lui Noe, oamenii se înmulţeau pe pământ şi nu aduceau pe lume decât parte femeiască, adică fiinţe în care nu se săvârşea lucrare bărbătească (în sensul propriu al cuvântului, pe care l-am arătat mai sus) 4. Aceste fiinţe, care „nu-şi aminteau” de potenţialul lor divin, se identificau atunci în totalitate cu el şi în situaţia asta confuza energiile potenţiale rămân animale, psihice şi nu clădesc nimic divin! Umanitatea e şi azi alcătuită în mare paté din acest tip de oameni; cei doi fii mai mari ai regelui din povestirea precedentă şi „Egipteanul” din povestirea asta dovedesc acest fapt Dar în vremea lui Noe, oamenii, în totalitatea lor, păreau a nu fi decât aceasta. Printre ei, Noe era un om drept (asemeni celui de al treilea fiu al regelui); nu făcea niciun rău, atunci când violenţa făcea ravagii peste tot.

Dumnezeu i se arătă şi îi dădu de veste că un potop

se va dezlănţui pe pământ, încercare care va pogorî Duhul în Om „căci orice făptură trebuia acum să se împlinească”.

Noe primi porunca să construiască o arcă şi să intre în ea cu familia sa şi cu animalele. Arca va pluti deasupra potopului şi cei din arcă vor fi salvaţi.

Intrarea lui Noe în arcă cu toţi cei ce-i însoţeau nu a fost altceva decât intrarea întregii sale fiinţe în matricea propriei sale *Adamah*; cifra patru simbolizează răgazul necesar în vederea încercării şi a restructurării.

Putem înţelege uşor că sensul apelor poate 11 situat în cele două planuri; fie Omul, cu Noe, îşi asumă apele lăuntri ce, inconştientul său şi, printr-o lucrare de reîntoarcere, ele se transformă în uscat, în conştiinţă; fie, în cazul celor violenţi, Omul nu-şi asumă inconştientul care-l va scufunda de îndată (violenţa) şi apele potopului sunt obiectivarea exterioară a acestui fapt. Căci, dacă el nu vede oroarea violenţei sale, el este obligai să vadă apa în care se îneacă. Această obiectivare acţionează ca o lege. Am văzut cum broaştele care nu şi-au găsit perechea invadează Egiptul ca un potop. Potopul de tăuni va fi cea de-a patra plagă, iar corbul ne va da cheia înţelegerii acestei plăgi.

Căci o dată intrat în arcă, în adâncul fiinţei sale, Noe începe lucrarea de reîntoarcere. Apele lăuntrice ale lui Noe se usucă, inconştientul devine conştient; „demonii” devin lumină. Povestea ne este descrisă cu o discreţie admirabilă. Sub pretextul de a alia vremea de afară şi nivelul apelor, Noe a dat drumul prin fereastra corăbiei corbului care, zburând, nu s-a mai întors până ce a secat apa de pe pământ. Apoi, după el, a trimis porumbelul, care, negăsind loc de odihnă, a revenit pe corabie. După şapte zile a dat iarăşi drumul acestuia; spre seară s-a întors cu o ramură de măslin în cioc – semn că s-a scurs apa de pe faţa pământului. Apoi, după alte şapte zile,

porumbelul nu s-a mai întors.

Corbul şi porumbelul sunt amândoi simbolurile Sfân-Uilui Duh; corbul, acest Duh care călăuzeşte Omul în adâncurile sale, este „luminătorul cel mic” ce străluceşte noaptea; porumbelul, acest Duh care smulge Omul din adâncuri şi-l călăuzeşte la lumină – e „luminătorul cel mare” care străluceşte ziua. Alternanţa zborului păsărilor ne arată „nunta” luminii şi cu întunericul în Noe. „Scara”, când porumbelul reveni cu ramură de măslin, simbol al păcii şi al împlinirii, este partea textului care ne face să pătrundem în taina nunţii pe deplin sărbătorită dintre lumină şi întuneric, dintre porumbel şi „corbul scrii”.

Ne dăm seama atunci că în Noe în curând totul se va împlini.

Din acest motiv, preoţii din primele secole creştine văd în el prefigurarea lui Mesia, a Aceluia care, pe Cruce, va zice: „Săvârşiiu – s-a”. Apoi va urma învierea.

La ieşirea din arcă, Noe se făcuse fruct al Pomului Cunoaşterii, îmbătat de rodul copleşitor al Duhului Sfânt dumnezeiesc.

După aceste lămuriri, putem începe să deosebim cine este *Arob*, acest tăun ce se răspândeşte pe pământul Hgiptului; El este Duhul Sfânt care adie pentru a îndemna Omul să-şi asume „o seară”, sfârşitul unei zile, pentru ca, după o noapte de întuneric, să rodească o nouă zi.

Omul care refuză seara, refuză în acelaşi timp nouă zi, rod al nopţii trecute. Refuzând seara şi opunându-se Duhului Sfânt, Omul se opune propriului duh. *Arob*, care simbolizează Duhul Sfânt, îl răvăşeşte pe cel ce nu intră în suflul lui şi care nu va dăinui în faţa Lui, pe Egiptean, dar îl întăreşte pe „Evreu” în Goşen, pământul pe care îşi va pune temelia casei.

Nu este vorba despre acelaşi pământ din timpul primelor trei încercări, când se părea că Evreii şi Egiptenii

erau amestecaţi.

Textul ne lasă să presimţim că începe un proces de diferenţiere: egiptenii sunt de o parte, evreii de alta, şi aceştia din urmă sunt pe un pământ pe care îl putem considera ca simbol al unui pământ lăuntric în curs de formare. Interpretarea ne este cu atât mai mult îngăduită, cu cât acest pământ este numit Goşen. Cuvântul ebraic se arată ca o grădină *G an* la capătul căreia este literă *Shin*, care simbolizează sâmburele divin al profunzimilor, „piatra" de temelie, YHWH, *Shem9* NUMELE.

Acest pământ nu este de fapt acela unde „sălăşluiesc" evreii, ci acela pe care „ei îşi ridică sălaşurile". Nu se face doar un proces de diferenţiere, ci şi unul de verticalizare începând din momentul ancorării în NUME. Pătruns de Duhul lui Dumnezeu, care simbolizează propriul său duh în suflul unei transmutări esenţiale, poporul evreu devine creuzetul „Marii Opere" – folosesc termenul alchimist care exprimă atât de bine grandioasa aventură a acestei lucrări lăuntrice!

Poporul egiptean este cotropit de Duhul lui Dumnezeu, pe care duhul său respingător nu-l poate îndura.

Duhul lui Dumnezeu, a cănii lucrare nu o îngăduim astăzi, pătrunde în casele noastre. În faţa lui, Duliul Omului se destramă, creează boli şi mai ales boli psihice, după părerea noastră. Ar trebui să le numim „boli noetice" (de la cuvântul grec *nous*, „spirit"), căci sufletul se destramă doar dacă intră în conflict cu Duhul, pe când menirea suhetului este de a se cununa cu Duhul.

Omul desprins de arhetipurile sale fondatoare, devenii inoperant în afara suflului divin, este absorbit într-un psihism distrugător. În loc de a merge către extazul realizării sale printr-o cununie cu mama adâncurilor, Omul caută 92 inconştient un fel de beatitudine şi se contopeşte

cu ea, într-o regresie care îl duce aproape de stadiul de fetus şi aproape de moarte. Angoasa existenţială ajunge la paroxism. Şi spitalele noastre psihiatrice, cum am spus mai înainte, incapabile de a diagnostica „tăunul", întrucât nu ţin seama de chemarea Duhului, îşi ascund lipsa de pricepere în spatele unei chimioterapii ce maschează efectele răufăcătoare ale spiritului uman dezorganizat în faţa Sfântului Duh pe care-l refuză.

În general, fiecare îşi rumegă grijile, necazurile, temerile, ignoranţa exagerându-le, dându-le o importanţă atât de mare încât le actualizează şi, hrănindu-se cu ele, se distruge. Acest om se află la antipozii aceluia ce a ancorat în YHWH, „EU SUNT", care întăreşte puterea Duhului Sfânt din el şi din care se hrăneşte în toate clipele vieţii.

În planul colectiv, şi astăzi mai există *Ereb*, „seara" din care se va plămădi ziua următoare, pe care trebuie să o ţesem în interiorul nostru. Occidentul inconştient simte prezenţa „serii" că pe o plagă; el refuză confruntarea cu această „seară", cu Duhul dumnezeiesc pe care nu 11 recunoaşte şi care totuşi 11′ încearcă la fiecare pas.

Doresc să vorbesc de lumea arabă, care se exprimă prin acelaşi cuvânt, *Ereb*. Numele Evreilor, fiii lui *Eber*, este alcătuit din aceleaşi litere, deci din aceeaşi energie care actualizează Cuvântul, puterea ce ne convoacă fără drept de apel şi la care nu putem rămâne indiferenţi. *Ereb* şi *Eber* se află faţă în faţă.

Starea îngrozitoare, de iad, care ajunge la paroxism în Orientul Mijlociu, este cea care există în noi înşine şi cu care trebuie să ne confruntăm.

fă

În plan istoric, a avut loc „războiul de şase zile"; în plan simbolic, urmează să trecem acum la cifra „şapte"!

În „războiul din Golf (în limba greacă *kolpos* înseamnă „sân", „ascunziş lăuntric") s-au înfruntat doi fraţi

potrivnici la sânul mamei. Dincolo de intervenţia altor popoare, asistăm de fapt la confruntarea dintre Babilon şi Ierusalim.

Orice fiinţă omenească trebuie să-şi asume această confruntare.

Istoria omenirii se întinde de la Babilon până la Ierusal în, de la gângurit până la Cuvânt.

Fără aceste procese de transformare, nu se poate ieşi din Babel (cuvânt care are aceeaşi origine cu Babilonul).

În această dinamică se postulează dimensiunea Cuvântului, a cărui forţă ne îngăduie actualizarea potenţialului divin. Lumea iudeo-creştină nu poate să treacă în luna a şaptea a împlinirii sale fără să „îmbrăţişeze" fratele arab.

Într-o primă etapă, această „înţelegere" a fost cerută de o delegaţie de femei evreice şi palestiniene venite la Consiliul Europei, la Bruxelles, în timpul celui de-al doilea război. Aceste femei erau gata să înfăptuiască o asemenea înţelegere. Din câte ştiu eu, nimeni nu a vorbit despre acest lucru.

Politica este încă o preocupare preponderentă a bărbaţilor, în ciuda câtorva aparenţe…

Dar femeia e cea care poartă în pântece copilul, şi tot ea, învăţată cu taina vieţii, îl va îndemna pe bărbat să ia calea ce duce către naşterea sa lăuntrică.

Întrucât este urgent, o alegere se impune: procesul de diferenţiere e acum pus în practică; el constă în necesilatca de a ne transpune în Evrei spirituali şi de a ne cununa cu *Adamah-vă* nostru lăuntric şi, în consecinţă, de a primi Duhul lui Dumnezeu şi pe Arabul care este expresia exterioară a acestuia. Dacă refuzăm această coborâre în „seara" profunzimilor noastre, consecinţele acestei alegeri nu se vor lăsa aşteptate.

Asta va însemna tăgăduirea Duhului lui Dumnezeu,

dezlănţuirea violenţei unui potop care mocneşte.

Calitatea de a iubi, pe care o cere o astfel de întâmpinare, nu are nimic de-a face cu cea la care noi reducem dragostea în categoriile labirintului. Aceasta este cea despre care am vorbit mai sus, pe care o cunoaşte Omul a cărui inimă s-a deschis în timpul primelor trei încercări. El nu este un naiv, ci un întreprinzător, la un nivel operaţional necunoscut de ceilalţi care vor crede că acest Om face miracole. Va trebui totuşi să reuşim într-o zi, depăşind starea de normoză, să ieşim la suprafaţa acestui câmp de conştiinţă unde legile sunt diferite, unde totul este posibil.

„Evreul" poate recunoaşte şi întâmpina corbul; împreună cu Duhul-Sfânt, merge spre profunzimile sale; merge în întâmpinarea întunecimilor sale şi a demonilor săi cu care va trebui „să se cunune", să-i pătrundă pentru ca în această moarte să se facă întoarcerea şi să izvorască lumina.

„Egipteanul" se pierde în tenebrele proprii; demonii săi pun stăpânire pe el, îl ucid, însă el nu-şi dă seama şi proiectează, în afara sa, asupra altuia, pe care-l acuză, sursa suferinţelor lui.

De la botezul său cu apă şi de la întâlnirea cu Satan, Hristos parcurge Egiptul lăuntric al „Fiului Omului". El întâlneşte toţi demonii, îi alungă şi, în acelaşi timp, îl îmbogăţeşte pe Om cu lumina reîntoarcerii la Sine.

„Ce ai cu noi, Iisuse Nazarinene?" strigă un om cu duh necurat.

„Ai venit să ne pierzi? Te ştim cine eşti: Sfântul lui Dumnezeu".

Şi Iisus l-a certat, zicând: „Taci şi ieşi din el".

Şi, scuturându-l şi strigând cu glas mare, duhul cel necurat a ieşit din el.

…Şi a propovăduit în sinagogile lor, în toată Galileea,

scoţând pe demoni3.

Cunoaşterea-iubire este contrarul întunericului.

NOTE

1 Facerea!...א
2 Iov 33. M 16.
— Facerea 6ו l.
4 Cf. *Supra*. P. 9.
5 Maiou h 23 – 39.

A CINCEA PLAGĂ: CIUMA

Ieşirea 9, 1 – 7

„Atunci a zis Domnul câttre Moise: «Intră la Faraon şi-i spune: Acestea zice Domnul Dumnezeul Evreilor: Lasă pe poporul Meu să-mi slujească! Iar de nu vei vrea să laşi pe poporul Meu! ci-l vei mai ţine, iată, mâna Domnului va fi peste vitele tale cele de la cfmp: peste cai, peste asini, peste cămile, peste boi şi va fi moarte foarte mare. Dar va face Domnul osebire în ziua aceea între vitele Israeliţilor şi vitele Egiptenilor: din toate vitele fiilor lui Israel nu va muri niciuna». Şi a pus Domnul soroc şi a zis: «Mâine va face Domnul aceasta în ţara aceasta!» Şi a doua zi a făcut Domnul aceasta şi au murit toate vitele Egiptenilor, iar din vitele fiilor lui Israel n-a murit niciuna. Atunci a trimis Faraon să afle şi iată din toate vitele lui Israel nu murise niciuna... Dar inima lui Faraon s-a învârtoşat şi nu a lăsat poporul să se ducă”.

În centrul celor zece plăgi ale Egiptului se află plaga a cincea, vestită de YHWH (Dumnezeu) prin cuvintele de mai sus. Ca şi în cazul celei de-a patra plăgi, YHWH nu-şi mai manifestă puterea şi prezenţa prin intermediul toiagului sau al cuvântului lui Aaron, ci îi porunceşte direct

lui Moise să vorbească el însuşi cu Faraon. Ca şi cum, în a patra şi a cincea plagă, cuvântul i-a fost dăruit din nou lui Moise, cel „netăiat împrejur de Cuvânt”, iar procesul de vindecare care a început odată cu cea de-a patra plagă continuă în această nouă etapă.

Centrală prin semnificaţia numărului, cea de-a cincea contracţie a matricei Egiptului, din care se va naşte pruncul-Israel, este vestitoarea unei lucrări divino-umane nu mai puţin centrală. Ea este pătrunsă de o nouă respiraţie, cea a energiei literei *Hé* din dumnezeiască Tetragramă – *Yod-Hé-Waw-Hé*, litera *Hé* având ca valoare numărul cinci. Se pare că, odată cu această nouă respiraţie sau nouă energie, intrăm în orizontul unei lucrări ce-i va cutori pe Evrei în lăuntrul lor, în Numele în care ei se vor întări, dar care, în rugul aprins, nu li s-a descoperit; decât în forma sa nedeplină: Eu voi fi cel care voi fi (YHWH).

Realizarea acestei lucrări de împlinire, căreia primele patru plăgi i-au aşezat structurile, începe acum să se centreze pe energia literei *Hé*; ea îi va transforma pe aceşti „oameni-cărămizi” în „oameni-pietre” cu sufletul viu, ca şi în cea de-a cincea zi a Genezei în care Dumnezeu creează primele fiinţe vii, cele ale peştilor şi ale păsărilor.

În arhetipul Cuvântului-Sabie, Yod 10

I

הוה Hé-Waw-Hé 5 – 6 – 5

Observăm că litera *Waw* se înrădăcinează în *Yod*. Conjunc98 ţia de coordonare *Wawy* a cărei valoare numerică este şase, care nu subzista în pământul banal al sclaviei, decât în termeni de repetiţie: şi, şi, şi… acum se va manifesta în termeni de unire, de cununie între cei doi Hé a*i* Tetragramei YHWH. E un lucru ce se observă din puterea de viaţă cu totul nouă care izvorăşte în această încercare şi care se manifestă în vindecarea lui Moise. De aceea cea de a cincea şi cea de a şaptea plagă,

asemănătoare cu cei doi Hé a*i* Tetragramei, se vor desfăşura, una în raport cu alta, în jurul celei de-a şasea, care corespunde literei Waw *din* Tetragramă.

Cea de a opta şi cea de a noua plagă ne vor conduce apoi spre ultimele mutaţii, apropiate de Paştele pe care îl va revela cea de a zecea plagă.

În primele cuvinte ale enunţului plăgii a cincea, Dumnezeu-Cuvintul (YHWH) afirmă Numele Său, Prezenţa Sa, Veşnicia Săce se autolimitează în timpul şi spaţiul Omului: „lată, Mâna Domnului (YHWH) va fi peste vitele tale”.

— Mâna, *Yad* în ebraică, implică, de asemenea, litera *Yod* care conţine totalitatea Numelui sfânt.

— YHWH reprezintă Numele Sfânt al Domnului: „Eu sunt”.

— Verbul e folosit la timpul prezent, întrucât reprezintă Numele Sfânt al Domnului şi nu este folosit decât în acest text prin care se vesteşte cea de-a cincea plagă.

Cum să negi că Sabia Cuvântului (Logos) operează acum în mod direct, fără mijlocitor, fără toiagul şi cuvântul lui Aaron, prin care se transmitea, de obicei, energia Cuvântului (Logos)?

Sabia e prezentă în această plagă, în absolută ei rigoare şi în nesfârşita ei tandreţe, Sabia cu două tăişuri, aşezată odinioară la răsărit de Eden1, pentru că Israel este acum în călătorie spre răsăritul său.

Când Tradiţia vorbeşte de Judecata lui Dumnezeu”, ea nu face din aceasta un concept juridic, după imaginea nefericitelor judecăţi umane, ci ea vorbeşte de Sabie. Eu aminteam într-un alt capitol cuvântul lui Hristos:

„Nu am venit să aduc Pace, ci Sabie” 2.

Sabia desăvârşeşte Numele omului lăuntric, dar se întoarce împotriva celui care nu-şi cunoaşte Numele,

pentru ca el să ajungă la revelaţia acestui Nume Sfânt. Despre această Sabie vorbea deja şi psalmistul, când aşeza lauda pe buzele sfinţilor şi

„În mâinile lor Sabia cu două tăişuri… pentru a pedepsi popoarele şi a lega pe împăraţii lor în obezi… pentru a face între dânşii judecată scrisă. Slava aceasta este a tuturor cuvioşilor Săi!”

Cu Sabia aceasta fiecare e cântărit şi cel care nu este în duhul Edenului, în tăişul Sabiei, acela suferă şi moare prin Sabie.

În această a cincea plagă Sabia este, aşa cum am spus, prezentă şi pune în rânduială „animalele interioare” ale Evreului, „sufletele sale vii” din ziua a cincea. În exterior, aceeaşi Sabie ucide animalele Egiptenilor, ce reprezintă obiectivarea energiilor interioare (numite în ebraică animale). Nestăpânite, aceste energii, fac din omul care nu-şi cunoaşte Numele jucăria lor. Textul enumeră aceste „animale”:

— Calul, ca simbol al libidoului; 100

— Asinul, ca simbol al ascultării, al supunerii şi, în consecinţă, simbolul sclaviei sau al eliberării;

— Cămila, ca simbol al călătoriei în pustiu şi al depăşirii obstacolelor;

— Vitele mari, care sunt legate de triada „plăcere-posesiune-putere”;

— Vitele mici, ce reprezintă „pulberea” darurilor interioare, care în ele însele au puterea verticalizării, dar care, neprelucrate, devin hrana şarpelui din Geneză etc.

La Evrei, aceste „animale” sunt jertfite pe altarele interioare. Asta înseamnă că Omul care lucrează asupra lui însuşi, asupra libidoului, spre exemplu, moare în calitatea sa de „cal” şi învie într-o altă dimensiune simbolizată de acest animal. Când este vorba de energia „posesiune”, el moare în calitatea sa de „taur” pentru a deveni un altul

etc.

Şi astfel „Evreul”, adică Omul care-şi cunoaşte Numele, pune în rânduială animalele sale interioare şi, odată cu ele, pe cei doi *Hé* ai Logosului-Sabie 11 1 ה.

Plagă care pustieşte Egiptul distrugând şeptelul său este „ciuma” (*Deber*). Acest cuvânt pronunţat *Dabar* înseamnă în ebraică „Verbul”, „Logosul”, „Cuvântul”. Ciuma distruge animalele „Egipteanului”; Cuvântul, Logosul cutoreşte pe „Evreu” în energiile sale interioare, care fac din sufletul psihicanimal al fiecăruia un suflet spiritual său duhovnicesc.

Nu numai întreita prezenţă a Logosului luminează discursul. Dumnezeiesc adresat aici lui Moise, ci şi calitatea însăşi a plăgii pe care el o vesteşte e o lucrare a Logosului care devine Sabie a morţii pentru „Egiptean” şi Sabie a vieţii pentru „Evreu”.

Sabia pătrunde de această dată în centrul inimii şi într-o manieră directă. Ea conferă evenimentului prezent o profundă gravitate. De aceea Domnul (YHWH) zice: „*Deber Kabed Meoct*: „ciumă foarte gravă”.

Ceea ce pentru „Evreu” ar trebui să însemne:

„*Dabar Kabed Meoct*: „cuvânt foarte grav”, termenul *Kabed* fiind folosit de asemenea pentru a exprima „Slava dumnezeiască”.

Distincţia se accentuează încă între Egipt, ale cărui animale vor muri de ciumă, şi Israel întru care s-a pecetluit Numele Cuvântului, (*Dabar*), pentru că el a jertfit animalele pământurilor sale lăuntrice:

Nimic din ceea ce aparţine fiilor lui Israel-Cuvântul nu va pieri!”

Observăm aşadar că Ciuma sau Cuvântul reprezintă aici realitatea fulgurantă a acestei a cincea plăgi. Sabie cu două tăişuri! Dar mai este ceva: „Mâine, adaugă textul. Domnul (YHWH) va săvârşi lucrul acesta”, iar „lucrul” se

identifică cu „cuvântul” acesta (*Dabar*), căci orice „Lucru” este opera „Cuvântului”; el este unit în mod profund cu Cuvântul care-l întemeiază şi căruia el îi poartă numele, între Cuvânt şi „lucru” se situează respiraţia dintre Necreat şi creat, dintre Dumnezeu şi Om şi dintre Om şi Dumnezeu, într-o inspiraţie-expiraţie a unui neîncetat du-te-vino din cer spre pământ şi dinspre pământ spre cer.

Eu am vorbit deja, la începutul prezentei cărţi4, despre această respiraţie fremătătoare a Prezenţei lui Y11WH („Eu sunt”), care îmbrăţişează toate lucrurile create, văzute sau nevăzute, auzite sau neauzite, după diferitele lungimi de undă ale fiinţei lor, şi care ne ajută să dăm atenţie, să simţim, să ascultăm şi să vedem surâsul celui mai mic fir de iarbă dincolo de aparenţa să tăcută. Totul vibrează şi totul cântă, în acest cosmos, un imn tainic ce ţese armonia universului. Lipsa de armonie vine din faptul că Omul nu mai intră în acest cântec şi, astfel, el sfâşie universul şi „pietrifică” totul printr-un reducţionism ucigător.

Când fiecare element al lumii este legal din nou de Cuvântul care îl creează, el este experiat în calitatea sa de „simbol”, care etimologic înseamnă „lansat împreună” şi deci re-legat sau legat din nou. „Diavolul” separă şi pietrifică fiecare lucru, lipsindu-l de puterea sa de viaţă şi conducându-l spre moarte. Diavolul, în acest caz, se identifică cu ciumă.

În orice lucru-Dabar este prezent Cuvântul (Dabar); daci acesta nu este recunoscut, lucrul este atins de ciumfi (Deber).

Este, de asemenea, important să precizăm că atunci când Domnul (YHWH) „face” acest lucru, verbul „a face” este alcătuit din aceleaşi patru litere ca şi verbul „a salva”, prezente şi în numele lui Iisus-Salvatorul! Lucrarea dumnezeiască, în această a cincea plagă, este, aşadar, o

lucrare de mântuire, în sensul de împlinire. Şi Iisus, Salvatorul, apare aici în filigran. El este Cuvântul, Logosul. Într-o asemenea perspectivă, ctona însăşi contribuie la mântuire. Sabia nelucrând decât pentru împlinirea creatului şi pentru slavă lui Dumnezeu.

Câte suferinţe ar putea fi evitate, dacă Omul ar deveni „Evreu”!

Omul de astăzi transformă totul în „obiecte”, începând cu Omul însuşi. Privirea pe care fiecare o aruncă asupra lui însuşi şi asupra altuia nu are o dimensiune spirituală. Omul nu este privit decât ca o „cărămidă”, neavând valoare decât ca o marfă. Bolnav fiind, el este privit ca un obiect, redus la membrul sau organul bolnav; el este un rinichi, un ficat, un femur sau un stomac, şi aceste elemente, la rândul lor, nu sunt privite decât ca mecanisme care nu-şi mai îndeplinesc funcţia. Din această perspectivă, după tratament, mecanismul va funcţiona din nou, fără îndoială, dar medicul, dacă nu cunoaşte Logosul, va da naştere la o nouă „ciumă”.

Pământul şi Cosmosul întreg, aservite în mod radical, epuizate, reconstituite chimic, dar distruse în „sufletul lor viu”, devin sterile.

Şi Omul care se priveşte pe sine ca un sistem ce trebuie să funcţioneze pentru cea mai mare plăcere aşa sau pentru plăcerea altuia, sau chiar „pentru Slavă lui Dumnezeu”, în serii de fapte bune sau asceze secătuite de datorie, creează „ciuma”. Dumnezeu însuşi, dacă este „obiectivat”, devine ucigător.

Lumea aceasta e una a labirintului, a Arborelui care a rupt legătura cu sămânţa sa. Omul, neinspirat de Cuvânt, proiectează asupra tuturor lucrurilor care-l înconjoară propria-i lipsă de semnificaţie, în sensul etimologic al acestui termen; căci, în ochii săi, el a compensat acest gol printr-o exaltare a eului, ce va face obiectul unei alte plăgi,

iar consecinţa acestei exaltări este negarea celuilalt, şi a „Celui cu totul Altul”, pentru existenţa căruia el nu are o dovadă concretă.

Astfel fiecare lucru este redus la stricta sa aparenţă şi dincolo de ea nu mai licăreşte nicio altă lumină, nu mai murmură niciun alt sunet, nicio mireasmă nu se mai răspândeşte, niciun pas de dans nu se mai schiţează, prin 104 care ar putea să înainteze spre îmbrăţişarea Cuvântului (Logos) şi manifestarea prezenţei Sale întru el! Într-o asemenea atmosferă nicio inimă nu bate. Totul îngheaţă, chiar şi acest Dumnezeu „mort” ce mai este încă preaslăvit în Occident, în templele goale ale atâtor parohii, de câţiva credincioşi care, pentru a-i rămâne fideli, rămân la o conştiinţă religioasă deformată şi infantilă.

Ei nu se mai hrănesc spiritual decât cu ritualuri lipsite de sens, din care orice simbol a fost înlăturat, deoarece era resimţit ca nesemnificativ şi, deci, inutil. Privirea pastorilor lor, aruncată asupra textelor sacre, nu le mai consideră pe acestea decât „oseminte” uscate supuse criticii istorice. Printr-o exegeză istorico-eritică se încearcă adunarea şi analiza formală a textelor pentru a constitui un sistem la fel de inert, de uscat, din care este înlăturat tot ceea ce, din această perspectivă, pare a fi depăşit. În cel mai bun caz, aceşti păstori aplică cu un entuziasm reacţionar grila psihanalitică asupra textelor sacre. Astfel simbolurile sunt reabilitate şi prind viaţă, dar totul devine simbol. Moartea şi învierea sunt circumscrise unui mit antic, în orizontul căruia pastorii devin preoţi-terapeuţi. Supraeul religios, şi într-un caz şi în altul, îşi găseşte confortul prin identificarea sa cu lumea universitară, profund reductivă în materie de experienţă interioară, iluminativă şi total negatoare a calităţii unui alt spaţiu şi a unui alt timp decât cel asupra căruia ea are puterea de stăpânire. Lumile îngerilor, creaturi nevăzute

ale căror spaţii nu au fost încă atinse, dar care sunt experiabile de către cei ce respiră în „Eu sunt” ul fiinţei lor, sunt înlăturate. Îna, odată cu ele, e înlăturat şi arhetipul viu al „scării lui Iacob” 5, de-a lungul căreia îngerii urcă şi coboară, unind fiecare lucru cu Cuvântul (Logos), informându-l şi orientându-l spre Cuvânt. Dacă un trandafir este un trandafir, el datorează acest lucru energiei Cuvântului necreat ce îi conferă toate calităţile şi îl cheamă la împlinirea fiinţei sale integrale, nu numai în derularea istoriei temporale, ci şi în procesul pe care Omul însuşi îl parcurge şi care va fi, odată cu transfigurarea Omului, propria sa transfigurare, prezentă deja întru el.

Într-adevăr, dacă în relaţia noastră cu pământul, cu planlele, cu animalele, cu toate elementele cosmosului, nu suntem conştienţi de această dimensiune, dacă nu ascultam cântând în fiecare din aceste elemente îngerul care le ocroteşte şi care intră în rezonanţă cu cosmosul nostru lăuntric, noi creăm ciuma. Nicio ecologie nu va avea prin ea însăşi eficacitate, dacă noi nu vom simţi palpitând din nou Cuvântul în intimitatea fiecărui lucru, dacă nu vom simţi viaţa dansând în orice proces de transformare şi dacă noi înşine nu vom intra în comuniune cu temeiul nostru creator YHWH, izvorul şi devenirea noastră!

Suflul care uneşte într-o neîncetată respiraţie Necreatul şi Creatul şi care a fost atât de înăbuşit în Occident este Suflul Duhului Sllnt, Dătătorul de viaţă, învăţătorul Tainelor, Ocrotitorul oricărei fiinţe ce se naşte întru El. Pe Acesta, schisma Occidentului creştin l-a aşezat într-un muzeu trinitar, închis în el însuşi şi pe care nu-l deschide decât duminică pentru a relata o istorie a trecutului şi a promova o pioasă şi prăfuită morală.

Occidentul s-a lipsit, astfel, de sângele dumnezeiesc, de revărsarea Duhului Sfânt. Corbul şi porumbelul sunt

întemniţaţi. „Sufletele vii” din ziua a cincea a Genezei – păsările cerului, peştii mării – dispar. „Ciuma” stăpâneşte sub chipul multiplelor compensaţii oferite Omului pentru ca el să aibă iluzia vieţuirii: sexualitatea neînfrânată a calului, falsele libertăţi ale asinului sălbatic şi miile de evadări, despre care vom avea încă ocazia să vorbim.

Omul-Evreu începe să se înalţe, verticalizându-se şi intrând în comuniune cu Cuvântul (Logos). Omul „Egiptean – coboară în inconştienţa sa şi nu consideră reale decât lucrurile sensibile pe care el le percepe pe calea simţurilor. Într-adevăr, el este orb şi surd…

„Dar Iisus luând *mina* orbului l-a condus afară din cetate, a aşezat salivă peste ochii săi, a pus mâinile peste el şi l-a întrebat: «Vezi tu ceva?» Orbul, privind, a zis: «Văd oamenii ca nişte arbori care merg». Iisus şi-a pus din nou mâinile pe ochii orbului şi acesta a văzut” O.

Când Iisus ia, mâna” orbului, El îi vindecă deja ochii, căci mâinile şi ochii sunt, prin aşezarea lor, în arhetipul corpului uman, corespondenţii Cuvântului, ai Sabiei הרה (YHWH), reprezentând un aspect al celor doi *Hé*, al celor două „Sufluri”. Mâinile văd şi ochii au o capacitate nespusă de atingere…

Simbolismul numărului cinci legat de această a cincea încercare priveşte direct aceste orgmie ale trupului, chemate lu’ vederea şi atingerea realităţilor dumnezeieşti, atunci când ele nu mai freamătă la întâlnirea cu senzaţiile noastre psihice, atât de aliénante!

Orbul din Evanghelie este fratele omului pe care Iisus îl vindecă de asemenea de moartea „mâinii” sale, (*Yad*, în ebraică), simbolizând moartea Numelui Său, *Yod*:

„Iisus spune acestui om care avea mâna uscată: Kidică-te în picioare… Întinde mâna. Omul a întins mâna sa şi ea s-a vindecat” 7.

Omul intră astfel în „adâncul” său, în axă Numelui

său, pe calea Cuvântului (Logos).

nou: 1 l – acerea 3, 24.

— Matei 10, 34. Citat şi la p. 47.

3 Ps. 149, 6 – 9.

4 Cf. *Supra*, p. 19 – 20.

5 Facerea 28, 10 22. ' Marcu 8, 22 – 25.

7 Marcu 3, 3 – 5.

A ŞASEA PLAGĂ: LEPRA

Ieşirea 9, 8 – 12

„Iarăşi a grăit Domnul cu Moise şi cu Aaron şi a zis: «Luaţi-vă câte o mână plină de cenuşă din cuptor şi s-o arunce Moise spre cer înaintea lui Faraon şi a slujitorilor lui. Dar i se va stfrni pulbere în tot pământul Egiptului şi vor fi pe oameni şi pe vite mi şi băşici usturătoare în toată ţara Egiptului». Deci, au luat ei cenuşă din cuptor, au mers înaintea lui Faraon, a aruncat-o Moise spre cer şi s-au făcut bube cu puroi pe oameni şi pe vite şi magii n-au putut sta împotriva lui Moise din pricina rănilor, pentru că erau bube pe ei şi în tot Egiptul Domnul a învârtoşat inima lui Faron şi nu i-a ascultat, cum zise Domnul lui Moise".

Începând cu această, a şasea, plagă se deschide luna a şasea a formării copilului Israel în matricea Egiptului, lună esenţială pentru orice maternitate. În această lună, în viaţa intrauterină, copilul este, aşa cum am văzut, format din punct de vedere anatomic şi fiziologic. El are viaţă în sine, dar ce s-a început în luna a cincea este departe de a fi atins maturitatea necesară naşterii.

Eu tocmai am vorbit de Sfântul Nume, de prezenţa lui YHWH, a lui „Eu sunt", care face din copil un fiu al Omului, o „icoană a lui Dumnezeu" în Numele tainic prezent în el. În luna a şasea copilul este constituit din punct de vedere biologic, dar trebuie să mai rămână încă trei luni în pântecul mamei pentru a creşte şi a deveni

capabil în timpul vieţii sale să-şi depăşească natura animalică, pentru a atinge dimensiunea sa umană. Apoi, într-o nouă etapă, el va ajunge la dimensiunea sa dumnezeiască şi va deveni „asemănător cu Dumnezeu”.

În această perspectivă trebuie să-l înţelegem pe autorul Genezei care ne prezintă crearea lui Adam în ziua a şasea, zi în care apar mai întâi animalele pământului şi apoi apare Adam, creat numai el „după chipul lui Dumnezeu”.

În jurul numărului şase se circumscrie o etapă cu totul nouă în viaţa oamenilor. El corespunde literei *Waw*, a cărei hieroglifă originară reprezintă desenul unui cârlig, reprezentând conjuncţia de coordonare „şi”.

Dar *Waw* – în calitatea *sa* de conjuncţie şi de număr 6 – compune în mod esenţial şi dumnezeiască Tetragramă *Yod-Héwaw-Hé*, a cărei literă *Hé*, având valoarea numărului 5, a reţinut întreaga noastră atenţie pe parcursul celei de a cincea plăgi a Egiptului, în capitolul anterior. În contextul acestei plăgi noi am pătruns într-adevăr în primul suflu – primul *Hé* – al Cuvântului (Logos).

În această, a şasea, plagă, puterea lui *Waw* continuă cutorirea Numelui, ca şi în luna a şasea a oricărei sarcini. Ea îi însoţeşte pe evrei, pentru a-i conduce spre rodnicie şi începe această lucrare prin unirea celor doi fraţi, Moise „şi” Aaron, cărora Dumnezeu (YHWH) li se adresează în mod direct pentru prima oară. Pe parcursul primelor patru încercări, Dumnezeu (YHWH) s-a adresat doar lui Moise, ca şi cum Aaron ar fi fost exclus, sau, mai curând, ca şi cum, în această încercare a Cuvântului, Moise ar fi recâştigat integritatea cuvântului. Ne amintim că Aaron era slujitorul Cuvântului, iar Moise, profetul său. Acum, prin puterea roditoare a lui *Waw*, unirea dintre cei doi fraţi este posibilă, simbolizând creşterea Cuvântului în Israel. *Waw* a devenit rodnic pentru că a cunoscut ancorarea în

Yod-ul lui יה ו ה De aceea, într-adevăr, în cea de a zecea plagă – cea care corespunde literei *Yod* – noi îi vom regăsi pe cei doi fraţi uniţi pentru a doua oară prin chemarea dumnezeiască.

Litera *Waw* va fi deci cheia prin care vom putea descifra sensul profund al acestei, a şasea, plăgi. Reamintim aici că dacă nu ar ajuta la unirea energiei celor doi *Hé* – a celor doi 5 – pentru a construi pe *Yod*, 10 – din dumnezeiască Tetragramă, ea s-ar circumscrie unei repetiţii banale, sau, mai mult, unui aspect limitativ al puterii sale care, nemaifiind cel al unirii, întemeiată pe iubire, va fi cel al unui foc distrugător.

Unirea sau cununia este un foc şi litera *Waw* nu face altceva decât să ne introducă în această matrice a focului. E vorba de focul puternic al fiecărui om care-şi desăvârşeşte Numele; este „botezul focului” despre care vorbeşte Sfântul Ioan Botezătoru11. Dar acelaşi foc e disuugător şi se întoarce împotriva celui ce nu se desăvârşeşte.

Cea de a şasea plagă ne conduce în inima acestei încercări, în matricea tainică a cununiei lăuntrice. Moise este numit aici „ceresc”, căci, reunit cu *Yod*, este reunificat cu el însuşi şi trăieşte cununiile sale cu cerurile sale lăuntrice.

Domnul (YHWH) cere lui Moise şi lui Aaron să arunce în ochii lui Faraon cenuşă din cuptor, aceasta simbolizând ceea ce nu a constituit obiectul arderii sau ceea ce nu a ars suficient.

Arderea în Marea Lucrare a cununiei lăuntrice este într-adevăr cea care transformă omul în pulbere – pulbere şi cenuşă; ea distruge structura primului „eu”, necesar dar narcisiac, pentru ca el să se reconstruiască în lumina persoanei profunde, pe care doar iubirea o poate ajuta să apară.

Cuvântul „pulbere” are aceeaşi rădăcină ebraică cu verbul „a lupta”, care e folosit în relatarea biblică a „luptei” lui Iacob cu îngeru12.

Iacob, al treilea patriarh al lui Israel, părintele celor douăsprezece seminţii şi ca atare strămoşul poporului evreu, acum sclav în Egipt, este cel căruia, înaintea fratelui său Esau ce se îndrepta spre el pentru a-l ucide, îi este frică. Raportul de forţe într-o luptă fratricidă, după criteriile fixate de Omul care nu cunoaşte persoana sa profundă, reprezintă singura cale de ieşire din această situaţie. Iacob, ignorând la rândul său taina persoanei, va încerca să-l înduplece pe fratele său Esau oferindu-i daruri, însă acesta le refuză pe toate. El se îndreaptă spre Iacob cu o mare mulţime de oameni, numeroase animale şi o voinţă fermă de a-l ucide. Forţele sunt inegale. Iacob rămâne singur cu frica să noaptea se aşterne. Se prezintă atunci la el un bărbat, din care Tradiţia arabă face un înger. Bărbat sau înger, el este o icoană a lui Dumnezeu, icoana sa din adâncuri, nucleul însuşi al fiinţei sale, spre care l-a orientat frica să toată noaptea Iacob „se luptă” cu el pentru a dobândi puterea sa şi a intra în taina Numelui său. În zori el va fi pătruns de această taină. Lupta l-a transformat în 112 „pulbere” şi i-a reconstruit un „eu” cu o altă dimensiune, apropiată de Numele său. De aceea îngerul îi dă un alt nume, Israel. Spre dimineaţă, când Esau soseşte, el se grăbeşte spre fratele său Israel şi-l îmbrăţişează.

Această noapte a fost cea a cununiilor lăuntrice ale lui Iacob. Şi atunci când un om şi-a transformat fiinţa lăuntrică, el transformă de asemenea evenimentele exterioare, interiorul şi exteriorul nefiind decât doi poli ai aceleiaşi realităţi. Cel care mistuie pe „omul vechi” şi construieşte un om nou este focul unei mari iubiri. El este de asemenea focul Duhului Sfânt al lui Dumnezeu, căci

cununia omului cu el însuşi îi deschide acestuia fiinţa spre comuniune cu Dumnezeu3.

Fiii lui Israel, în această a şasea plagă, sunt atinşi de acelaşi foc ca şi strămoşul lor. „Sabia" lor interioară, Numele lor, se desăvârşeşte, dar ea îi va nimici pe cei pe care Egiptenii îi simbolizează, şi care nu experiază puterea de unire şi de comuniune a lui *Waw*.

Pulberea de cenuşă aruncată în ochii lui Faraon reprezintă, aşadar, iluzia puterii „eului" care refuză să moară în matricea focului, refuză să se transforme în „cenuşă" pentru a renaşte la o mai profundă dimensiune a fiinţei sale. În loc de a-şi urma creşterea, energia „eului" se reduce la categoriile animalice, prin care îşi pierde orice echilibru.

Lepră, care se răspândeşte asupra oamenilor şi animalelor şi irumpe în „pustule" sau în „umflături", este o împăunare a eului narcisiac, mergând până la paranoia cea mai tragică. În text, numele acestei maladii, lepră (*Şehyne*, în ebraică), revine de patru ori. Numărul patru exprimă, desigur, închiderea într-o matrice, dar, în cazul de faţă, această matrice se transformă în mormânt.

Lepră *tsehyne*), prin energia literelor ce compun cuvântul şi prin rădăcina sa *Şaho*, exprimă ideea de „prăbuşire", ideea unui foc ce nu a reuşit să se înalţe spre verticală printr-o flacără purificatoare, dar care, răsfrânt pe orizontală, produce umflături. (Bolile de piele sunt, de altfel, în medicina energetică, cele ale unei arderi care nu s-a realizat.).

— Pronunţat *Şahaţ* (literat *Tsadé* fiind alcătuită din ultimele două litere ale cuvântului *Şehyne*), el înseamnă „orgoliul" sau „cruzimea".

— Citit printr-o răsturnare a literelor, el ne descoperă sensul său tainic, ce reprezintă numele „Şarpelui" din Geneză (Nahash), care a uzurpai litera *Yod*, arătând prin

aceasta că el a luat locul lui YHWH, aşa cum relatarea biblică ne arată. Dăruind lui Adam acest *Yod*, fruct al Arborelui Cunoaşterii, şarpele i-a oferit Omului iluzia de a fi devenit acest fruct, iluzia de a fi dumnezeu.

Maladiile spirituale, cum ar fi orgoliul, vanitatea, împăunarea eului, printre atâtea altele, îşi află originea în acest eveniment şi se exprimă prin lepră. „Lepră" unei persoane, a unei case, a unui teritoriu…

Printre eroii biblici, Iov, de care am mai avut ocazia să vorbim, este desigur cel care ilustrează cel mai bine această maladie. Atunci când, apărându-şi cauza întrucât se credea pedepsit pe nedrept, evocă viaţa sa de altă dată4, el dă dovadă de o inconştienţă infantilă, manifestându-şi, cu o extremă îngâmfare, admiraţia sau veneraţia faţă de sine. Dacă Domnul (YHWH) îi acordă lui Satan libertatea de a-l lovi „cu o lepră foarte gravă, din talpa piciorului până-n creştetul capului" 5, face aceasta pentru că Iov este, de altfel, un om ce-L caută pe Dumnezeu şi nu se foloseşte de măreţia şi bogăţiile sale decât pentru a face binele.

Deşi ajunge să se mândrească cu binele pe care-l face, totuşi el merită să meargă mai departe spre el însuşi, să iasă din infantilismul său şi să înceapă purificarea inconştienţei sale cuprinsă de întuneric, pentru a deveni un om al luminii. De aceea, nu fără motiv, Iov este pus la încercare. El e atins de lepră pentru ca vanitatea să se obiectiveze, deoarece numai prin obiectivarea a ceea ce este ascuns în lăuntrul nostru reuşim noi să înţelegem răul şi să ne îndepărtăm de el. De aceea, numai după ce Domnul (YHWH) l-a condus până la ultimii monştri ai adâncurilor sale, Iov se pocăieşte „în praf şi în cenuşă"! 6

Praf şi cenuşă!… Încercarea a fost cea a focului din cuptor. La această încercare au fost supuşi şi Evreii, prizonieri ai propriului orgoliu.

Dumnezeu modelează inima Omului, aşa cum un fierar modelează un metal. El o arde pentru a-i înlătura toate impurităţile, o bate cu ciocanul şi o modelează, pentru a face din ea o operă plină de frumuseţe.

Evreii intră întru frumuseţea Numelui sfânt. Ei înalţă „şarpele" fiinţei lor şi încep să colaboreze cu Cel pe care-l vor vedea mai târziu, faţă către faţă, în pustiu şi care îi va vindeca de muşcăturile şerpilor veninoşi ce vor invada câmpia lor. Este vorba de „şarpele de armă" 7 cu care, mai târziu, Hristos se va identifica8. Evreii încep, astfel, ascensiunea lor mesianică. Seva Arborelui lor se înalţă, coloana lor vertebrală se cutoreşte şi va trebui să fie fără slăbiciune pentru ca ei să-şi asume ieşirea din Egipt.

În ceea ce-i priveşte pe Egipteni, aceştia toţi sunt atinşi de lepră, chiar şi magicienii lor, care reprezintă „orgoliul" ţării, orgoliul celor ce cred că propria lor cunoaştere le oferă toată puterea!

Cu toată această insuportabilă încercare, Domnul (YHWH) „împietreşte inima lui Faraon", întrucât Evreii nu sunt încă pregătiţi de Paşte. Verticalizarea lor trebuie să continue.

Maladia de lepră din această încercare îi priveşte şi pe marii tirani ai Istoriei. Ea denunţă cruzimea lor.

Totalitarismele, oricare ar fi ele, chiar şi cele religioase sau sacre, ţin de un fel de supraeu colectiv, alimentat de ideologia unui orgoliu nemăsurat.

Strămoşul celor datorită cărora Tradiţia noastră a suferit atât de mult este regele Babilonului, Nabucodonosor, despre care vorbeşte Daniel, profet în Israe 19. Cu ocazia interpretării unui vis al lui Nabucodonosor, Daniel denunţă şi delirul paranoic şi prăbuşirea celui ce se numea pe sine „rege al regilor". Dar înainte de a se împlini această prăbuşire, regele a dat poruncă să fie aprins un „mare cuptor", să fie încălzit de

şapte ori mai mult decât de obicei şi în el să fie aruncaţi cei trei tineri, prieteni ai lui Daniel, care nu acceptaseră să adore statuia de aur ce purta chipul său. Cuptorul era atât de încins, scrie Daniel, încât cei ce l-au supraîncălzit au fost arşi, în timp ce tinerii lui Dumnezeu, aflaţi în mijlocul focului, răcoriţi de o rouă cerească, lăudau pe Dumnezeu!

Istoria oamenilor este plină de aceste nebunii şi nu este cazul să arătăm cât de mult pătrund ele în inimile noastre şi, apoi, în familiile noastre în care atâtea fiinţe sunt devorate de supraeul lor represiv, de autoritarismul lor directiv şi plin de vanitate, de măririle lor, care sunt ca un foc ce-i mistuie pe cei apropiaţi.

Această remarcă poate fi, desigur, extinsă la orice grup care obligă un alt grup să accepte adevărul său, impu116 nându-şi puterea, la orice ideologie sau, mai exact, la orice (ară care împărtăşeşte o asemenea ideologie…

Nu este emoţionant că doi dintre cei mai mari paranoici ai epocii noastre au făcut să explodeze mânia lor în foc. Abia au fost stinse cuptoarele de la Dachau, Ravensbrück şi cele din alte locuri infernale în care cărbunii aprinşi mai fumegă încă…

Puţurile de petrol, de asemenea, continuă să ardă şi nimeni nu ştie unde va cădea din nou cenuşa acestor cuptoare…

Vulcanii manifestă, la rândul lor, mânia pământului… „Dar Iisus cobora din munte… şi iată un lepros apropiindu-se i se închina Lui zicând: Doamne, dacă voieşti, poţi să mă curăţeşti! Şi Iisus, întinzând mâna, S-a atins de el, zicând: Voiesc, curăţeşte-te. Şi îndată s-a curăţit lepra lui” 10.

NOTE

1 Luca 3, 16.

1 Facerea 32, 25 – 32.
— Cf. L. DeF… T. II, p. 303 şi 305.
4 Iov 29.
5 Iov 2, 7.
4 Iov 42, 6.7 Numerii 21, 8 – 9.» Ioan 3, 14. V Daniel 2 şi 3.10 Matei 8, 1 – 3

10

A ŞAPTEA PLAGĂ: GRINDINĂ

Ieşirea 9, 22 – 35

„Şi a zis Domnul către Moise: «întinde mâna ta spre cer şi va cădea grindină peste tot pământul Egiptului: peste oameni, peste turme şi peste toată iarba câmpului din pământul Egiptului!» Atunci şi-a întins Moise mâna spre cer şi a slobozit Domnul tunete, grindină şi foc pe pământ; şi a plouat Domnul grindină pe pământul Egiptului. Aceasta a fost o grindină foarte mare şi printre grindină ardea foc, cum nu mai fusese în tot pământul Egiptului, de când se aşezaseră oamenii pe el. Grindina aceasta a bătut în tot pământul Egiptului, tot ce era pe câmp, oameni şi dobitoace; toată iarba câmpului a bătut-o grindina şi toţi pomii de pe câmp i-a rupt grindină. Numai în ţinutul Goşen, unde trăiau fiii lui Israel, n-a fost grindină. Atunci trimiţând, Faraon a chemat pe Moise şi pe Aaron şi a zis către ei: «Acum văd că am păcăluit! Domnul este drept, iar eu şi poporul meu suntem vinovaţi. Rugaţi-vă Domnului pentru mine, să înceteze tunetele, grindina şi focul pe pământ şi vă voi lăsa şi, mai mult, nu vă voi împiedica!» Iar Moise i-a zis: «îndată ce voi ieşi din oraş, voi întinde mâna mea spre cer, către Domnul, şi vor înceta tunetele; nu va mai fi nici grindină, nici ploaie, ca să cunoşti că al Domnului este pământul. Dar ştiu că tu şi slujitorii tăi nu vă temeţi încă de Domnul Dumnezeu». Atunci inul şi orzul s-au stricat, pentru că orzul era

înspicat şi inul în floare. Iar grâul şi ovăzul nu s-au stricat, pentru că acestea erau mai târzii. Ieşind deci Moise de la Faraon şi din cetate şi întinzându-şi mâinile către Domnul, au încetat tunetele şi grindina şi s-a oprit ploaia. Văzând însă că au încetat ploaia, grindina şi tunetele, păcătuit-a Faraon înainte şi şi-a învârtoşat inima şi el şi slugile sale. Şi învârtoşată fiind inima lui Faraon şi a slugilor lui, el n-a lăsat pe fiii lui Israel să plece cum poruncise Dumnezeu prin mâna lui Moise".

În textul acesta, urgia celei de-a şaptea plăgi, grindină, este pronunţată de opt ori. Dar deja ea apare de două ori, între versetele 17 şi 21, când Domnul (YHWH) îşi anunţă intenţia sa.

Deci de zece ori cuvântul grindină este prezent în reiatarea acestei încercări. Numărul zece reactivează litera *Yod* din dumnezeiască Tetragramă *Yod* – *Hé* – *Waw* – *Hé*, despre care reamintim că fiecare din literele ce o compun au ca valoare 10 – 5 – 6 şi iarăşi 5, toate împreună formând cuvântul Sabie יהרה

Noi am văzut că cea de a şasea plagă era legată prin „foc" de valoarea coordonatoare a literei *Waw*, Acum noi nu putem să pătrundem în înţelesul celei de-a şaptea plăgi, decât legând cea de-a doua literă *Hé* din Tetragramă de prima prin *Waw*. „Focul" este mereu prezent şi aici.

Atunci când am analizat cea de a cincea plagă am anticipat că cei doi *Hé* din Tetragramă se vor structura, unul în raport cu altul, în cea de a cincea şi a şaptea încercare în jurul literei *Waw* din a şasea plagă1.

Plagă a cincea era structurată printr-unjoc al cuvântului „Logos" *ţdabar*). Logosul fiind prezent şi în această, a şaptea, etapă a creşterii Evreilor, însă prin simbolul „grindinii" – *Barad*. *Dabar* şi *Barad*, observăm că sunt două cuvinte ebraice construite din aceleaşi litere, deci din aceleaşi energii (DBR şi BRD). Noi ne aflăm nu

doar în faţa aceloraşi energii, ci, mai mult, ele sunt numite, prin glasul divin, „foarte grave”.

Dabar kabed meod – Cuvânt foarte grav (Ieşirea 9, 3) – Ciuma

Şi

Barad kabed meod: Grindină foarte gravă (Ieşirea 9, 24).

Această similitudine atât de „gravă”, dar plină de sens, ne arată clar faptul că la Evreii din ţara Goşen, în „grădina ce are în centru Numele”, cununia celor doi *Hé* ai Sfântului Nume prezent în lăuntrul lor este pe cale de a se realiza. Ea era, de altfel, cuprinsă în porunca pe care Domnul (YHWH) i-a dat-o lui Moise:

„Întinde mâna ta spre cer… şi Moise şi-a întins mâna spre cer…”

Cerul exterior *tschmăim* în ebraică), semnifică, de asemenea, cerurile lăuntrice cu care fiecare om este chemat să se cunune.

Pe de altă parte, să nu uităm că mâna (*Yad* în ebraică), semnifică, de asemenea, *Yod*-ul, adică puterea Logosului – Cuvânt, prezentă în cununiile lăuntrice ale Omului, sau care se întoarce împotriva lui şi-l ucide, dacă el nu realizează aceste cununii.

Ascultând de Domnul (YHWH), Moise a întins atunci toiagul său spre cer! Noi am văzut, altă dată, operând toiagul lui Aaron, ce a fost trimis de Dumnezeu înaintea lui Moise, pentru că acesta era atunci „netăiat împrejurul buzelor”. Acum, însă, ne aflăm înaintea lui Moise care a devenit capabil să vorbească, deoarece a devenit capabil de a se cununa, de a îmbrăţişa cerurile sale lăuntrice, printr-o creştere spre împlinirea sa şi a poporului său. Această lucrare rodnică a lui Moise, desfăşurându-se în cerurile sale lăuntrice, ceruri ale poporului evreu acum, marchează o mare etapă a fiilor lui Israel în cutorirea

Numelui sfânt. Cei doi *Hé* din *Yod* – *Hé* – *Waw* – *Hé*, două însuşiri ale „Cuvântului” (*Dabar* şi *Barad*) se cunună. Şi această cununie implică o trecere spre o nouă dimensiune, lucru pe care numărul şapte al acestei a şaptea plăgi îl sugerează destul de evident. În numărul şapte este prezentă o moarte spre înviere, un pol negativ al oricărei mutaţii, cel ce descinde în mod brutal cea de a şaptea zi a Genezei prin aceste cuvinte:

„Şi s-au împlinit (distrus) cerurile şi pământul (în ziua a şaptea” 2.

O răsturnare radicală se petrece în orice situaţie a numărului şapte. O moarte lăuntrică pentru Evrei, care priveşte orizontul static al conştiinţei lor, ce trebuia să moară pentru ca să învie din cerurile fiinţei lor un alt orizont al conştiinţei, numit „pământ nou”. E ca un fel de cutremur al pământului lăuntric, ce atinge orice fiinţă care se lasă pătrunsă de dinamismul împlinirii sale; o distrugere a ceea ce era, dar care nu dispare decât după ce a fost integrat, pentru ca să se ivească o lumină mai clară, un „pământ” mai înalt, un orizont al conştiinţei mult mai bogat.

Din această perspectivă, această a şaptea încercare este inseparabilă de cea de a cincea. Care a avut în vedere, în mod deosebit, „animalele”. Ele reprezintă locuitorii – evreul le numeşte armate – cerurilor, chemaţi să cutorească aceste diferite „pământuri”. Animalele Evreilor, adică cele ale „interiorilăţii” lor, au fost jerilâte pe altarele lăuntrice, în timp ce animalele Egiptenilor, cele din afară, au fost lovite de ciumă.

Plagă a şaptea are în vedere aceste „pământuri” simbolice.

Pământurile lăuntrice ale Evreilor, pământuri împlinite şi ceruri neîmplinite, sunt transformate pentru a se ivi un nou orizont al conştiinţei. Pământurile

Egiptenilor, rămânând exterioare, pentru că nu s-a ivit încă în ele nicio conştiinţă, sunt distruse de grindină.

Grindina *ţbarad*), atât de aproape de Numele său, de „Cuvântul" dumnezeiesc *ţdabar*), este într-adevăr prezentă în toată Biblia ca una din expresiile Logosului. Psalmistui cântă în acest sens:

„Lăudaţi pe Domnul (YHWH) pe întreg pământul.
Focul şi grindină, zăpada şi gheaţă.
Vânturile puternice, toate îndepliniţi Cuvântul Lui" 3.

Şi profetul Isaia confirmă acest lucru:

„Şi Domnul (YHWH) va face să răsune glasul Său măreţ în mijlocul unui foc mistuitor, al vijeliei şi al potopului de ape şi al pietrei de grindină" 4.

Această frază revelează în mod deosebit puterea Cuvântului dumnezeiesc, prezentă în elementele dezlănţuite ale naturii. În limba ebraică, expresia de mai sus, „potopul de ape", e folosită şi pentru noţiunea de „sămânţă" sau „spermă", iar grindina are, în aceeaşi expresie a lui Isaia, o putere foarte mare, întrucât este „piatră de grindină". Dacă ştim că în ebraică, aşa cum am spus în altă parte5, cuvântul „piatră" (*Eben*) se formează prin întâlnirea dintre „Părinte" (*Ab*) şi „Fiu" (*Ben*), „piatra de grindină" reprezintă o fulgerătoare prezenţă a Fiului, a Cuvântului născut din Tatăl. Între apă potopului de ploaie şi cea a grindinei se realizează astfel o informaţie suplimentară, tainică, asemănătoare cu cea care dintr-o sămânţă dă naştere unui fiu!

Cine poate să nege prezenţa „Logosului" (*Dahar*) prin vocea Sa, prin cuvântul Său, în acest „lucru" (*Dabar*), care este „grindină" (*Barad*)?

Domnul (YHWH) vrea să ne arate aici un lucru esenţial: necesitalea convertirii pământurilor noastre lăuntrice prin puterea roditoare cu care a fost înzestrat Adam din Geneză, cu care noi înşine suntem înzestraţi, dar

noi o investim într-o direcţie greşită.

Adam a primit poruncă ontologică de a „păzi şi cultiva pământul său” 6. E vorba, în mod esenţial, de pământul său lăuntric ce trebuie să rodească şi să dea naştere unui fiu interior, pe care „Egipteanul” îl ignoră, iar lucrul acesta îi este reamintit cu cruzime.

Forţa erotică este atotputernică în Om şi despre ea e vorba în această lucrare a Cuvântului pe care o arată grindină, însoţită de focul tulburător prezent în ea. Aceasta este puterea „cărnii”, elementul cel mai misterios şi mai 124 sacru al fiinţei, legată de centrul Numelui său şi pecetluită în profunzimile cerurilor sale lăuntrice, aşa cum a fost tăinuită în inima miresei (*Isha*) în ziua a şaptea a Genezei7. Ea este cea care, orientată spre Mirele dumnezeiesc, contribuie la cununia Omului cu el însuşi (*Ishah*) pentru înălţarea Arborelui cunoaşterii şi tot ea este cea care deschide calea spre cununiile dumnezeieşti, în Arborele vieţii.

Această dublă cununie este una, în profunzimea ei, cum una sunt cei doi Arbori sădiţi în mijlocul grădinii Edenului8. Dar condiţia de cădere, condiţia Egiptului, a distrus această unitate. Aşa că, „Egipteanul”, inconştient de *Isha*, adică de cerurile sale lăuntrice, ignoră cununia cu el şi, mai mult încă, ignoră cununia sa cu Dumnezeu.

Noi ne identificăm cu acest „Egiptean”. „Carnea” din noi este „dezgolită”; ea nu mai rămâne în spaţiul lăuntric al întâlnirilor din centrul „grădinii Edenului” – grădină a bucuriei, ci se răsfrânge pretutindeni, acolo unde lumea exterioară promite plăcere. Omul, părăsind Edenul şi fiind lipsit de toată bucuria, o caută pe aceasta, în mod pătimaş, în noua situaţie animală din ziua a şasea, în care s-a aruncat. Într-o asemenea situaţie, el nu mai are nici conştiinţa lui *Isha*, mireasa sa lăuntrică; el ignoră chiar şi ceea ce reprezintă ea în calitate de *Adamah*, mamă a

profunzimilor flintei, plină de un potenţial despre care am vorbit deja pe larg, şi care, dacă nu este cunoscut, preţuit şi asumat, se întoarce împotriva lui.

Situaţia din ziua a şasea îl reaşază pe Om într-o stare de confuzie cu *Adamah*-ul său, într-o condiţie opusă celei de cununie. El nu mai cunoaşte această condiţie şi, de aceea, bărbaţii şi femeile îşi transferă, unii asupra altora, dorinţele lor de cucerire şi de plăcere. Ei transferă aceste dorinţe şi asupra pământului exterior, căruia îi solicită roadele şi pe care îl tratează ca sclav, pentru că ei înşişi sunt sclavi. Aceste relaţii de putere sunt intolerabile.

Instanţele religioase au resacralizat, desigur, aceste elemente ale plăcerii, au binecuvântat căsătoriile şi roadele pământului etc., dar fără a le aşeza, într-adevăr, ca temei al unei verticalizări posibile, în suflul unei convertiri spre normele ontologice.

Eu vorbesc, aici, despre ceea ce s-a petrecut în Occidentul ultimelor secole, în care toate „lucrurile” au fost separate de „Logos” ul ce le întemeiază şi astfel înseşi binecuvântările au devenit inoperante în inimile multora şi au dobândit un caracter quasi-magic. Ritualurile, care, aşa cum am văzut, şi-au pierdut puterea spirituală, s-au golit, de asemenea, de sacralitatea lor.

Unii dintre pastori au organizat cât de cât viaţa aceasta „în Egipt”, dar în realitatea concretă a cotidianului ei au pierdut puterea de a ieşi din el. Doar călugării şi clericii care au renmiţat la căsătorie erau priviţi ca fiind cei ce au reuşit să iasă din „Egipt”.

Înconjuraţi de aureolă sfinţeniei şi înveşmântaţi în autoritatea pe care aceasta le-o conferea, ei s-au instituit drept conducători ai mulţimilor laicilor, rămaşi în noroiul păcatului, asimilat alunei cu păcatul cărnii! Sexualitatea trăită în afara căsătoriei a fost lovită de interdicţie şi de culpabilizări ucigătoare, iar în ceea ce priveşte căsătoria,

ea nu a fost justificată decât prin finalitatea procreaţiei.

Sexualitatea în sine, capabilă de a deschide calea, printr-o verticalizare a erosului, spre o dimensiune a Logosului, a fost negată, secătuită, devenind incapabilă de a ajuta la descoperirea unei alte maternităţi, dincolo de copil, şi, în cele din urmă, lipsită de rodnicie în planul vieţii spirituale.

După toate acestea, a sosit, în sfârşit, Freud! Marmita refulărilor era plină de confuzie. Capacul interdicţiilor stăpânea vaporii refulărilor din ce în ce mai greu şi, dintr-o singură lovitură, Freud, acest genial demolator al tabuurilor, a făcut să sară capacul. A demola este, evident, un lucru uşor, dar pentru a reconstrui, în plan spiritual, e nevoie de o întâlnire a sinelui profund cu un nou model referenţial al structurilor ontologice. Freud s-a dovedit a fi incapabil de această lucrare, prin care să orienteze, pe calea unei adevărate eliberări, energiile dezlănţuite în mod neaşteptat.

Dintr-odată, sexualitatea, total desacralizală, separată de iubire, privită ca o realitate în sine, deschisă tuturor exceselor, altă dată considerată păcat şi acum semnificând paşaportul Omului „eliberat”, a determinat o explozie a tuturor structurilor mentale, sociale şi chiar religioase şi o dezlănţuire a tuturor pasiunilor şi violenţelor pe care le cunoaştem.

Atunci când Sabia interioară nu se mai edifică, Sabia exterioară nu rămâne prea mult timp în limitele sale. Sexul desacralizat, care nu mai este în rezonanţă cu Logosul, merge împreună cu crima, atentatele, violenţele cele mai ucigătoare şi cu un logos sau cuvânt fals, la fel de ucigător.

Grindina se dezlănţuie şi focul tulburător din ea distruge totul. Cerurile noastre lăuntrice sunt pustiite.

În exterior, furtunile, vânturile, focurile nu fac altceva decât să dezrădăcineze pământul pe care pofta

noastră nelimi tată l-a făcut deja nerodnic. În trupul nostru suferinţa face ravagii; ea distruge întreaga noastră capacitate de apărare, care mai putea, în condiţii de sănătate, să mascheze conştiinţa unei căi de împlinire pierdută. Toate aceste lucruri sunt realităţi complementare şi ele exprimă glasul lui Dumnezeu, după cuvintele psalmistului:

„Glasul Domnului cel ce sfrâmă cedrii şi va zdrobi Domnul (YHWH) cedrii Libanului; 1…

Glasul Domnului, cel ce revarsă para focului. Glasul Domnului, cel ce cutremură pustiul Cadeşului (Sfinţeniei). Glasul Domnului dezleagă pântecele cerboaicelor, glasul Domnului despoaie cedrii şi, în locaşul Lui, fiecare va striga: Slavă!” 9

Glasul Domnului ne cere să dăm răspuns de „logosul” pe care-L purtăm şi de care nu suntem conştienţi şi, astfel, îl pierdem printr-o sexualitate infantilă, lipsită de puterea Duhului Sfânt.

Noi nu ascultăm Glasul Domnului! Neascultându-l, noi nu putem să unim glasul nostru cu al acelora care strigă „Slavă!”, cuvânt care califică grindina şi pe care eu l-am tradus „תכן foarte grav”, şi am propus, în plaga a cincea, să contemplăm prin el Slava dumnezeiască10.

Fără puterea Duhului, puterea erotică nu poate fi decât o capcană de forţe, subtilă şi terifiantă, invitându-l pe Om să pătrundă în inconştientul său – gest ce semnifică cununiile ontologice – dar reducând inconştientul doar la un spaţiu al structurării refulărilor, de care am vorbit, şi negând timpul profunzimilor întemeiat pe „Eu sunt – YHWH”, Freud nu conduce pe Om decât spre o altă nebunic, căci abisurile inconştientului, lipsite de Prezenţa Logosului, dezvăluie foarte repede prezenţa în ele a unui nucleu psihologic predat lui Satan.

Spaţiile noastre profunde au legile lor – legile

Logosului sau ale Cuvântului – care nu pot fi înfrânte. Cununiile în aceste spaţii nu pot fi celebrate decât printr-o anumită calitate a iubirii, pe care doar ele pot să o elibereze, când Duhul Sfânt ne deschide inima.

La fel se întâmplă şi cu cununiile exterioare, care le sunt complementare. Ele nu pot fi reduse la actul de „a face dragoste”, ci trebuie să-l conducă pe Om la a „fi iubire” şi a deveni asemănător cu Logosul!

Prin cele spuse până aici, eu am dorit să mă joc cu energia cuprinsă în cuvintele *Barad* (grindină) şi *Dabar* (Logos) pentru a distinge mai bine, prin aceste cuvinte, şi „flecăreala” pe care ele o demască. Flecăreala sexualităţii despre care am vorbit, flecăreala cuvântului:

„Eu vă spun că, în ziua judecăţii, oamenii vor da socoteală de orice cuvânt inutil pe care-l vor fi rostit…” 11

Orice cuvânt zadarnic este ca o sabie ce ucide pentru că el nu cutoreşte Sabia care, singură, îi este judecătorul!

De aceea:

„În rugăciunea ta nu înmulţi cuvintele aşa cum fac păgânii care-şi imaginează că sunt ascultaţi prin mulţimea cuvintelor…” 12

Cuvintele multe sunt expresia unei „flecăreli” a mentalului ce nu încetează să mediteze la cauzele neliniştilor, ale grijilor, ale problemelor şi angoaselor prin care se formează închisoarea labirintului spiritual şi a căror greutate, densitate şi volum invadează fiinţa. Aceasta din urmă nu mai poate fi receptacul al Slavei!

Cuvintele *Greutate* şi *Slavă* traduc amândouă cuvântul ebraic *Kabed*, care este un atribut al Logosului *ţdabar*) şi al grindinei *ţbarad*), din a cincea şi respectiv a şaptea plagă.

Doar Logosul, care este Slava lui Dumnezeu, şi logosul nostru care cutoreşte cuvântul, are greutate!

Cea mai mare parte dintre intrigile noastre sunt

„flecăre li” care înăbuşă în noi glasul Logosului!

În această a şaptea plagă, „Evreul” cunoaşte o mutaţie profundă. El ascultă glasul Domnului (YHWH) prin inspiraţia Duhului şi este modelat în „carnea” sa prin

„*Shema Israel* – Ascultă Israele” 13

prin care el va fi modelat deplin după ieşirea din Egipt. Logosul va pătrunde, atunci, în totalitatea fiinţei sale. Căci nimeni nu va putea „să vadă” Logosul, dacă mai întâi nu L-a ascultat şi nu i S-a supus.

„Cel care este din Dumnezeu ascultă cuvintele lui Dumnezeu” 14, va reaminti Hristos, ascultând El însuşi de cuvântul Tatălui până la moartea pe cruce.

„Bagă sabia în teacă! Oare nu voi bea paharul pe care Tatăl mi l-a dat?” ’5, îi spune El lui Petru, care, opunându-se arestării lui Iisus, a scos din teacă arma care ucide.

Această putere a Cuvântului lui Dumnezeu zdruncină profund pe „Egipteanul” însuşi:

„Acei dintre slujitorii lui Faraon, care s-au temut de Cuvântul Domnului (YHWH), au adunat în grabă oamenii şi animalele lor în casele lor…” 16

şi grindina nu i-a atins deloc. Aceşti egipteni au ascultat 130

şi au intrat în „frica” de YHWH.

„Egipteanul” devine „Evreu”. Tenebrele încep să se transforme în lumină.

NOTE

' Cf. *Supra*, p. 99.1 Cf. L. De F., t. II, cap. 1 şi 2. ' Ps. 148, 8.4 Isaia 30, 30. ' Cf. *Supra*, p”.

6 Faccrea 2, 15.

7 Facerea 2, 21. ' Facerea 2, 9.

' Ps. 28.

10 Cf. *Supra*, p. 102. „Matei 12, 36. ג Matei 6, 7. „Deut. 6, 4.

14 Ioan 8, 47.
15 Ioan 18, 11.
16 Ieşirea 9, 20.

A OPTA PLAGĂ: LĂCUSTELE

Ieşirea 10, 1 – 6

„Atunci a grăit iarăşi Domnul cu Moise şi a zis: «Intră la Faraon, că i-am învârtoşat inima lui şi a slugilor lui, ca să arăt între ei pe rând aceste semne ale Mele; Ca să istorisiţi! n auzul fiilor voştri şi ale fiilor fiilor voştri câte am făcut în Egipt şi semnele Mele, pe care le-am arătat fiitr-însul, şi să cunoaşteţi că eu sunt Domnul!» Şi a intrat Moise şi Aaron la Faraon şi i-au zis: «Aşa grăieşte Domnul Dumnezeul Evreilor: Până când nu vei vrea să te smereşti înaintea Mea? Lasă pe poporul Meu, ca să-mi slujească! Iar de nu vei lăsa pe poporul Meu, iată mâine, pe vremea asta, voi aduce lăcuste multe în toate hotarele tale; Şi vor acoperi ele faţa pământului, încât pământul nu se va putea vedea, şi vor mânca tot ce a mai rămas la voi, pe pământ, nestricat de grindină; toţi pomii ce cresc pe câmpurile voastre; Vor umplea casele tale, casele tuturor slugilor tale şi toate casele în tot pământul Egiptenilor, cum n-au văzut nici părinţii tăi de când trăiesc ei pe pământ şi până în ziua de astăzi». Apoi s-a întors Moise şi a ieşit de la Faraon» 64 Şi s-a întâmplat aşa.

Este din ce în ce mai evident că aceste „semne”, despre care noi aflăm că semnifică puterea de creştere a Numelui Sfânt în inima Evreilor, semnifică, de asemenea, şi puterile demonilor devastatori la Egipteni!

Fiecare „plagă” este o putere de transformare prin care toate lucrurile se pot împlini printr-un proces comun ce începe de la „Sabie”, dar se diferenţiază după legea „celor două tăişuri” ce pătrund în intimitatea realităţilor întâlnite.

În această a opta încercare este vorba de lăcuste. Cuvântul folosit pentru lăcuste e la singular, dar el devine un plural când acestea „umplu” toate casele Egiptului.

Cuvântul „lăcustă” e, aşadar, un substantiv colectiv, şi exprimă o înspăimântătoare multiplicitate, care ne face să ne gândim la demonul din Evanghelie1. Acesta, la întrebarea lui Iisus:

„Care este numele tău?”, răspunde:

„Numele meu este legiune, căci noi suntem foarte mulţi”.

Reb, rădăcina cuvântului *Rebim* „numeroşi sau foarte mulţi”, este prezentă în substantivul *Arebeh*, lăcustă. *Arebeh* se poate identifica, de asemenea, cu verbul „a creşte, a se mări, a spori”.

„Eu voi spori mult durerile tale şi naşterile tale”, i-a spus Dumnezeu femeii – *Isha*, care tocmai se lăsase sedusă de Satan, în relatarea Căderii din Geneză2.

134

Evident că o „sporire”, o creştere este pe cale de a fi experiată, „pe verticală”, la Evrei, în timp ce, la cei ce nu s-au deschis spre Logos, ea se manifestă printr-o orientare spre „orizontală”, spre o iluzie a verticalităţii.

Eu vreau să spun că încercările lăuntrice reprezintă, pentru Evrei, puteri prin care ei se înalţă din ei înşişi, spre axa Numelui Sfânt, în timp ce, pentru Egipteni, aceleaşi energii, care au puterea de înălţare spre planurile superioare ale fiinţei, sunt coborâte în planul orizontal al „normativităţii”, manifestându-se în proliferări gigantice spre deschideri înşelătoare.

Cuvântul „deschidere” sau „fereastră” transpare din ceea ce licăreşte dincolo de substantivul lăcustă, deoarece, în ebraică „fereastra”, „deschiderea” sau „orbita ochiului” (*Arubeh*) este formată din aceleaşi litere ca *Arebeh* (lăcusta). Or, lăcusta, afirmă textul, va acoperi „ochiul

pământului" sau „izvorul" său (cuvânt identic cu ochi în ebraică), sau profunzimea sa.

Se pare că, odată cu această invazie, noi suntem în prezenţa demonului care determină apariţia unor false lumini, ce ascund adevărata lumină. Căci cele două radicale ale cuvântului „lumină", *Ar*, sunt în centrul tuturor semnificaţiilor pe care le are substantivul lăcustă *ţarebeh*). Şi acest cuvânt apare aici ca un pol-lumină dintr-o unitate al cărui pol-întuneric este *Arob*, „ţânţarul" din cea de-a patra plagă.

Arebeh este inseparabil de *Arob*, aşa cum lumina este inseparabilă de întuneric. Jocul de cuvinte care le uneşte confirmă acest lucru. Mai mult, aşa cum *Waw*-ul din a şasea plagă a unit pe cei doi *Hé* ai dumnezeieştii Tetragrame în cea de a cincea şi a şaptea încercare, la fel „ţânţari i „din cea de a patra plagă şi lăcustele din cea de a opta se unesc, într-o clipă nedesluşită, reprezentând fiecare „seară" şi „deschiderea spre lumină".

„Este o seară şi este o dimineaţă..." se afirmă în fiecare dintre zilele Genezei. Noi suntem atinşi de acest proces creator, valabil şi pentru unul şi pentru altul din cele două popoare, dacă propria deschidere a inimii ne ajută să-l înţelegem.

Legea care stăpâneşte creşterea poporului evreu l-a condus pe acesta spre profunzimile fiinţei sale, până la „ochiul pământului" său interior. El a coborât în întuneric pentru a celebra acolo cununia la care, o dată intrate în joc, „broaştele" îl invitau.

Cununia s-a desăvârşit în taina cuptorului care a unit cele două sufluri sau respiraţii ale Sfântului Nume, a jertfit animalele pe altarele lăuntrice şi a edificat Cuvântul.

Aceeaşi lege scoate acum poporul din întuneric şi îl făce să se înalţe spre lumină. Prin aceasta el a dobândit o nouă conştiinţă; o fereastră s-a deschis şi orbita ochiului

său s-a mărit, îmbrăţişând cele mai vaste spaţii; inima sa vede o altă dimensiune a lucrurilor pentru că o piele – un prepuţ – care apăsa respiraţia sa a fost tăiată din rădăcină.

Ca şi în arca lui Noe, „corbul” (*Oreb*), format din acelaşi substantiv ca *Arob*, a făcut loc „porumbelului”. Deşi nenumit, porumbelul este totuşi prezent în această deschidere a „ferestrei”, care este comună celor două relatări biblice.

Creşterea spre lumină tresaltă, aşa cum tresaltă o lăcustă, însă lumina aceasta nu e mistuitoare decât în sensul pe care-l are cuvântul când este vorba de iubirea ce mistuie două persoane! Căci prezenţa „Iubirii” se manifestă în mod incontestabil în acest *Arebeh*, care în versetul 13 (numărul iubirii, *Ahabah* în ebraică!) este numit în aşa fel 136 încât formează cuvântul *Haarebeh*, ce poate fi interpretat ca „principiu al iubirii”.

„A iubi” reprezintă finalitatea oricărui dialog şi „a vedea” reprezintă însăşi textura sa.

Cine m-ar ajuta să văd un trandafir în cea mai subtilă transparenţă şi cel mai subtil parfum al său, dacă eu nu-l iubesc?

Cine m-ar ajuta să descopăr chipul unei fiinţe până în surâsul şi lacrimile inimii sale, dacă nu o iubesc?

Eu nu pot să deschid orizonturile sau ferestrele lumii, decât dacă deschid propriile-mi ferestre. Atunci încep să licărească luminile unui cu totul alt real, lumini care se sting în privirea blocată în propria-i siguranţă.

Arebeh (lăcusta) reprezintă, în sfârşit, „viclenia” sau „răutatea” care izvorăsc din legile acestui real „cu totul altul”:

„Ah! Fiii veacului acestuia sunt mai înţelepţi în neamul lor decât fiii luminii”, exclamă Iisusă deplângând necunoaşterea împărăţiei de către ai săi.

Stăpânită, aşadar, de un creier format din acelaşi

material ca şi inima, şi necunoscând altă dimensiune decât ceea ce izvorăşte din întuneric şi din raporturile de putere ale oricărui dialog, *Arebeh* (lăcusta) sejbansformă în complot, capcană, calcule... Lăcusta semnifică, în acest caz, demonul „devorator a ceea ce grindina a lăsat".

Textul ne spune că grindina a distrus toate recoltele cu excepţia „griului şi a ovăzului" 4, „pentru că acestea erau mai târzii", nu răsăriseră în momentul când a apărut grindina devastatoare.

În timp ce diferitele plante ale câmpurilor simbolizează energiile dumnezeieşti care au corespondenţa lor în Om, în mulţimea bogăţiilor, grâul din mijlocul lor corespunde seminţei „fiului", având vocaţia de a creşte până la dimensiunea sa de Cuvânt.

Grindina a arătat distrugerea bogăţiilor interioare la „Egipteni", dar nucleul fiinţei lor, „ochiul pământului lor", chipul lui Dumnezeu simbolizat prin grâu era încă viu.

Şi iată că lăcusta vine să devoreze această sămânţă! Cea care poartă în ea elementele pustiei, deschiderii, luminii, vicleniei, şireteniei chiar, reprezintă demonul cel mai şiret care ar putea fi.

Acesta e mai întâi demonul „bunei conştiinţe", care ia locul conştiinţei adevărate. „Bună conştiinţă" este o iluzie banală, şi cu cât e mai banală cu atât e mai tenace şi mai răspândită.

Ea aureolează pe orice persoană atinsă de această variolă a unui praf de lumină, ce o instalează într-o autosatisfacţie sterilizantă. Aliaţii acestei autosatisfacţii sunt: curajul, eroismul, faptele bune etc.

„Tu ţi-ai făcut datoria ta, tu nu eşti decât un slujitor nevrednic", spune Iisus.

Dar lăcusta e mult mai subtilă atunci când îmbracă haina călugărului, ras înţeleptului oriental sau cea a unui guru, rasa cu totul colorată a înţelepciunilor exotice pe

care o îmbracă mulţi bărbaţi şi femei pentru a răspunde foamei şi setei spirituale a Occidentalilor. Eu vreau să amintesc, printre aceştia, şi pe falşii profeţi care apar astăzi de pretutindeni, aseamănându-se foarte mult cu cei despre care vorbeşte Hristos în Evanghelie, care vor apărea „la sfârşitul timpurilor”:

„Aceştia se vor prezenta sub numele meu, zicând: Eu sunt; ei vor conduce pe mulţi oameni la rătăcire”.

Şi mai departe:

„Se vor scula hristoşi mincinoşi şi proroci mincinoşi şi vor face semne şi minuni, ca să-i ducă în rătăcire, de se poate, pe cei aleşi” 6.

„Sfârşitul timpurilor” se identifică, de fapt, cu desăvârşirea totală a spaţiilor lăuntrice ale Omului. Dar, în textul nostru, ei se identifică cu sfârşitul timpurilor unei etape pentru „cei aleşi”, adică pentru poporul evreu. Planul desăvârşirii, pe care l-am descifrat deja din istoria lui Noe, în care cel ales era un om, Noe, se aplică acum unui popor, adică. Evreilor, şi, în timpurile istorice de astăzi, fiecăruia dintre noi în persoana sa Acest plan reprezintă, de asemenea, modelul trăit de întreaga umanitate, iar cei aleşi sunt cei care-şi deschid inima spre El. Dar în mijlocul lor, falşii profeţi abundă; ei vor mistui ceea ce nebună deschidere spre sexualitate nu a distrus încă. Căci trebuie să spunem, pansexualismul freudian a creat un substitut pentru religie. Emergenţa puterii erotice în Om pustieşte, aşa cum am văzut, toate nivelurile fiinţei, începând cu instinctul animal cel mai arhaic, până la nunţile tainice şi crescătoare ce se deschid spre comuniunea cu arhetipurile, cu modelele ontologice.

A coborî această fulgurantă putere crescătoare la nivelul primelor noastre investiri, considerate a fi cele mai sublime, înseamnă, deja, a ne înşela amarnic. Dar falşii profeţi fac mai mult decât atât. Ei glorifică înălţimile şi

deschid în mod artificial accesul către ele, acordând fluxurilor acestei coloane crescătoare un dinamism ascensional inductor de extaze! evitaţii, ieşiri în afara trupului etc., prin recursul doar la tehnici exterioare.

Falşii profeţi îi introduc pe discipolii lor în lumile invizibile pe care ei, totuşi, nu le-au cucerit şi îi manipulează, oferindu-le iluzia „modificării câmpului conştiinţei”, eliminând experienţa morţilor şi renaşterilor lăuntrice, singurele prin care se poate realiza integrarea reală în lumină.

Ştiinţele psihologice sunt astăzi, în parte, stăpânite de acest demon. Evident nu cele ce se sclerozează în spatele zidurilor conformiste ale universităţilor noastre şi care s-au lăsat seduse de cea de a şaptea plagă a Egiptului. Eu mă refer mai curând la ştiinţele care s-au emancipat de tutela lor paternă şi au explodat în „New Age”. Acestea au regăsit pe dibuite vocaţia ontologică a omului, dar, prinse de mirajul universalităţii culturilor, spre care generaţia noastră se deschide, şi de mirajul bogăţiilor lor, unite cu atâtea descoperiri în toate domeniile acestui sfârşit de secol, braţele lor nu mai pot cuprinde întregul, inima lor se sfărâma înainte de a fi circumcisă, şi, ca atare, ele nu mai găsesc firul coordonator al unei logici interne, capabil să conducă Omul până la sinele său adânc, la Logosul sau Cuvântul său!

Aceste ştiinţe propun experienţe ale globalităţii, cu atât mai căutate cu cât Occidentul nu oferea până acum decât filosofii seci ce nu priveau decât gândirea şi nu orientau decât spre realităţi fragmentare. Cu toate astea, tehnicile folosite, lipsite de mediile religioase sau culturale normative, din care ele au fost scoase, pot să conducă la iluminări ai căror subiecţi sunt incapabili să distingă dacă este vorba de realitate sau de iluzie. Îndrumătorii spirituali cunosc bine pericolul imens al unor asemenea practici,

care, separate de „toposul” lor tradiţional, pot să conducă la nebunie.

În cel mai bun caz, poate fi vorba de o experienţă *„numinoasă”* care, conform legilor ontologice, precede în mod necesar calea morţilor şi învierilor lăuntrice. Dar în acest caz, experienţa cere, la fel de necesar, continuarea drumului şi subiectul, necunoscându-l, nu numai că nu-l continuă, ci crede că l-a terminat! Sămânţa „fiului” devine, atunci, nerodnică, iar făcătorii de minuni se înmulţesc.

Numeroasele tehnici care se practică astăzi, plecând de la dansuri, cântece, sunete, lumini etc., pentru a stimula creşterea valorii energetice a unui grup şi a crea o fisură în starea de conştiinţă obişnuită a participanţilor, îi introduc pe aceştia într-un orizont emoţional, în care se pot produce vindecări spectaculoase. Dar bolnavii astfel vindecaţi nu dobândesc totuşi, din interior, calitatea vibratorie a conştiinţei şi nici calitatea iubirii care-i este un corolar inseparabil, singură ce permite integrarea globală a acestei stări de conştiinţă. Bolnavii nu pot astfel să stăpânească vindecarea lor şi recidivează într-un fel sau altul, sau cunosc o extensie psihică ce îi face adesea să se prăbuşească în dezordinile acestei categorii. Aceste tehnici, lipsite de cunoaştere – cunoaşterea fiind considerată diabolicăprofanează harul dumnezeiesc, singurul care poate săvârşi orice vindecare. Ele reprezintă o reactualizare a ispitei lui Hristos în pustiu şi a ispitei „primului Adam”, cel al Genezei – Hristos fiind numit „al doilea Adam” – mai ales sub aspectul fructului dorit şi considerat „preţios pentru a reuşi…” 7

În sfârşit, *Arebeh* (lăcusta) se foloseşte de şiretlicuri pentru a seduce nu numai ştiinţele, ci şi pe psihanaliştii şi analiştii înşişi. Viaţa profesională a acestora presupune că ei să fi integrat în mod real lumina şi cerurile lor interioare să fi constituit „spaţii noi” şi câmpuri de conştiinţă mai

elevate. Aceştia nu sunt totuşi numeroşi, iar criteriile cantitative ale diplomelor în facultate sau cele ale orelor de laborator necesare etichetelor sociale sunt departe de a fi cele ale unui real terapeut. Eu cred totuşi că această muncă de ordin psihospiritual trebuie să fie astăzi deosebită de domeniul religios – în sensul categoriilor sale exterioare, adică al religiilor –, căci adevăratul terapeut are vocaţia de a „reuni" Omul cu Numele său şi de a-l ajuta să se unească cu El înainte de a începe calea spre vindecare. Un mare număr de pacienţi sunt pregătiţi să facă acest demers, care poate fi numit „spiritual", dar cea mai mare parte sunt încă distanţaţi de orice religie, întrucât au fost decepţionaţi de formele infantilizante ale acestora, într-o asemenea perspectivă, este, desigur, corect ca terapeutul de astăzi să nu fie un „religios", adică un reprezentant oficial al unei religii. Împreună cu el, pacientul va trebui să-şi depăşească toate obstacolele constituite de trecutul său istoric şi, tot împreună cu el, va trebui să „uite" acest trecut, fără a fi îngăduitor cu el, chiar dacă nu e pe deplin înţeles, pentru a merge spre „trecutul" său ontologic, spre orientul fiinţei sale, nucleul Numelui său, acolo unde dobândirea unei noi conştiinţe va vindeca ceea ce este încă suferinţă şi el se va sprijini chiar pe această suferinţă pentru a merge spre lumină.

Împreună cu terapeutul, pacientul va învăţa, astfel, să distingă această adevărată lumină de cea total iluzorie pe care un regres confuz quasi-fetal o face totuşi plăcută!

A confunda aceste două planuri, într-un sens sau în altul, este ucigător. Această lucrare lăuntrică corespunde 142 cu ceea ce ar fi corect să numim, după limbajul biblic, cununiile lăuntrice cu *Adamah*, cu mama adâncurilor fiinţei. Accesul la lumină, după acelaşi limbaj, s-ar realiza prin „cununiile lui Dumnezeu, ca Părinte, cu cel sau cu cea care călătoreşte", ambii fiind feminini în raport cu

Dumnezeu. Ceea ce mişcarea „New Age” nu poate încă discerne, pentru că „lăcusta” o orbeşte, e faptul că nimeni nu poate ajunge la cununia cu Părintele dacă nu a experiat mai întâi „cununia” cu „Mama adâncurilor”.

Altfel spus, eu cred că mişcarea „New Age” rămâne oarbă la prezenţa „Părintelui” şi a „Mamei” şi nu vede pe Dumnezeu decât în Omul devenit dumnezeu sub şocul repetat al acestor noi „liturghii” sălbatice, pe care acelaşi Om însetat şi le-a construit.

Confuzia este totală şi „lăcusta” continuă devastările sale.

Ea distruge sufletul „Egipteanului”, în timp ce prin deschiderea noilor „ferestre” Evreul dobândeşte o nouă conştiinţă.

Dacă „lăcusta”, falsă lumină, devora Egiptul, Ioan Botezătorul, înaintemergătorul lui Mesia, va mânca, el însuşi, lăcuste; el, care în pântecul mamei sale va fi vizitat de Numele Sfânt, se va hrăni din splendoarea Sa.

„Fereastra” se va deschide spre adevărata Lumină.

NOTE

1 Marcu 5, 9.
2 Facerea 3, 16.
3 Luca 16, 8.
4 Ieşirea 9, 32.
5 Luca 17, 10.
6 Marcu 13, 22.
7 Facerea 3, 6.

A NOUA PLAGĂ: ÎNTUNERICUL

Ieşirea 10, 21 – 29.

„Atunci a zis Domnul către Moise: «întinde mâna ta spre cer şi se va face întuneric pe pământul Egiptului,

încât să-l pipăi cu mâna». Şi şi-a întins Moise mâna sa spre cer şi s-a făcut întuneric beznă trei zile în tot pământul Egiptului. Domnul a învârtoşat inima lui Faraon şi el n-a vrut să le dea drumul. Ci a zis Faraon către Moise: «Du-te de aici! Dar bagă deseamă să nu te mai arăţi în faţa mea, cţici în ziua când vei vedea faţa mea, vei muri». Rfispuns-a Moise: «Cum ai zis, aşa va fi Mai mult nu voi mai vedea faţa ta!»”.

Atunci când, pe calea sa autentică spre lumină, Omul a coborât pe aripile corbului în profunzimile sale, apoi s-a înălţat pe aripile porumbelului spre înălţimi, până ce totul s-a împlinit, pentru desăvârşirea ultimă a lucrării sale el trebuie să coboare pentru ultima dată în cel mai adânc întuneric. Aceasta este experienţa celei de a noua încercări.

Numărul 9 este simbolul împlinirii. Începând de la prezenţa sa în aritmetică, până la numeroasele sale aplicaţii în Biblie şi în Evanghelii, ca şi în ritmurile noastre biologice, el este numărul plenitudinii, al maturităţii.

Ne amintim că şi în jurul celei de a şasea plăgi apare această încercare a „întunericului”, legată de cea a „cunoaşterii”. Plagă a zecea va fi un ecou al celei dintâi, în vederea apariţiei luminii, ca în ziua întâi a Genezei.

Ce plagă a sufletului este simbolizată prin „întuneric” sau „tenebre”? o femeie poate fi foarte aproape de ea, atunci când lasă să înflorească în amintirea sa cele câteva zile sau câteva ore care preced naşterea copilului ce-i poartă în pântece. O mare linişte se instalează atunci în ea, o linişte unificatoare a misterului care se săvârşeşte în sanctuar, început cu nouă luni înainte, mister care este încă învăluit în necunoaştere, ne-rostire, dar e pregătit să se arate şi să-şi descopere numele său!

Acesta este un moment de cutremur, de veneraţie înaintea sacrului, în care se pregăteşte clipa unui nou şi, în

acelaşi timp, foarte vechi „Eu sunt”. Apariţia unei realităţi inevitabile trimite pe cea care naşte spre o apropiere de ne-fiinţă, de taina unui abis, de întunericul ce precede lumina… ca înainte de ziua întâi a creaţiei, în care

„Întunericul plutea deasupra adâncului” 1.

Întunericul reprezintă manifestarea adâncului sau a abisului ce separă radical Necreatul de creat, adică pe Dumnezeu de Om.

Dar întunericul reprezintă, de asemenea, manifestarea abisului atunci când Necreatul iese din necunoaştere, din radicalitatea transcendenţei sale, pentru a se face cunos146 eul prin icoana Fiului lui Dumnezeu, „Eu sunt” ul fiinţei sale!

Şi după cum orice femeie resimte acest lucru în această clipă irepetabilă, de care am vorbit, suspendată între ape şi pământ, la fel se întâmplă cu orice fiinţă umană în clipa ce precede momentul în care necunoaşterea să se risipeşte şi se iveşte lumina ca un „fiu” lăuntric.

Aceste două feluri de naştere sunt în relaţie intimă una cu alta – lucru ce va fi confirmat în mod dureros la Egiptean, prin plaga ce va urma. Ele se supun aceloraşi legi şi depind de acelaşi arhetip. De aceea, nimeni nu poate naşte pe „fiul” dumnezeiesc pe care-l poartă în el, dacă nu face experienţa întunericului ce se înalţă din abis.

„Întunericul” (*Hoshekh* în ebraică) poate fi tradus prin „palatul lui *shem*”, *Shem* fiind Numele sfânt – YHWH.

Doar El înlătură separarea şi face din „întuneric” o manifestare a ne-manifestatului! Întru El şi numai întru El se dezleagă toate contradicţiile. Icoana lui este în fiecare din noi, e YHWH al fiinţei noastre, în întunericul asumat pentru a atinge inima palatului. YHWH este cel ce pregăteşte nu numai înlăturarea separării ci şi unirea sau comuniunea prin care se pregătesc, o minune! cununiile.

Experierea întunericului devine în acest caz înălţare a Numelui Sfânt, creştere a „fiului” dumnezeiesc în noi. Ea este intim legată de experierea sabatului în care Dumnezeu se retrage în ne-fiinţă, pentru ca Fiinţa YHWH să fie prezentă şi să crească în Om.

Nicio maturitate a fructului Pomului cunoaşterii nu se va împlini fără această experienţă nocturnă. Acest lucru a fost anticipat deja în taina cununiei lăuntrice, propusă prin „broaştele” din cea de-a doua încercare, care ne-a introdus într-o participare la întuneric, inseparabilă de accesul real la cunoaştere.

În această a noua plagă întunericul e mult mai „dens”, întrucât cunoaşterea dobândeşte o mai mare dimensiune. Seva Pomului, care atinge inima poporului evreu, se înalţă din adâncimile hibernale ale pământului Egiptului pentru a ajuta acest popor să ajungă într-un pământ nou, unde el îşi va dărui rodul său.

„Densă, sumbră, opacă…” cum să traducem această mare noapte, sugerată de cuvântul ebraic Aphe*lah, ce* se compune cu Alep*h şi* nu se retrage dincolo de el decât în faţa ochilor care privesc cu inima. Alep*h, pri*ma literă a alfabetului ebraic, având valoarea numerică Unu, este unul din numele divine. Întunericul ce pecetluieşte ultima lumină a acestei etape este divin şi este amintit de trei ori în text. El anticipează un întuneric încă mai profund care, de la ceasul al şaselea până la ceasul al nouălea, va acoperi pământul, când Rodul Pomului Cunoaşterii se va desprinde de Arborele Crucii. „Totul s-a împlinit”, va rosti Iisus, murind pe Cruce.

„Şi era acum ca la ceasul al şaselea şi întuneric s-a făcut peste tot pământul până la ceasul al nouălea. Soarele s-a întunecat. Catapeteasma templului s-a sfâşiat pe mijloc. Şi Iisus, strigând cu glas tare, a zis: «Părinte, în mâinile Tale încredinţez duhul Meu». Şi aceasta zicând, şi-a dat

duhul”. 2

Trei zile mai târziu, Iisus cel înviat se va identifica cu numărul 10””, *Yod*, YHWH, „Eu sunt” (şi nu numai cu „Eu voi fi”) în strălucirea desăvârşită a Fiului Omului, a unităţii biruitoare, a luminii integrale care învinge întunericul, a Vieţii care biruie moartea.

În perspectiva acestei clipe „unice” a Istoriei sunt pre148 gătiţi Evreii, născându-se dinlăuntrul lor, în afara matricei egiptene, prin Paştele celei de a zecea plăgi. Evident că cea de a noua plagă nu atinge nici intensitatea nici universalitatea celui de al nouălea ceas al lui Hristos, dar participă la el; participă la „Golgota” prin anticiparea ultimei coborâri în infern, a ultimei cununii a Omului cu el-însuşi, a ultimei întâlniri dintre lumină întru care el s-a transformat şi ultimii săi demoni, până la „sămânţa” acestora: Satan cel din adâncuri. Această întâlnire care intră în rezonanţă cu tăcerea Golgotei îşi găseşte, de asemenea, ecoul în coborârea în infern al lui Iov, atunci când, însoţit de YHWH, el străbate ultimele două „învelişuri” ale marilor săi monştri marini, ce încă îl mai stăpâneau, *Déhémoî* şi *Lewialan*.

Este clar că în inima *Lewiatanului* s-a pecetluit taina Numelui lui Iov3 şi, deschizându-se spre ea cu ajutorul lui YHWH, el s-a deschis atunci spre YHWH, care este în centrul fiinţei sale.

Asemenea perspective diferite asupra acestei experienţe unice ne ajută să presimţim misterul Golgotei, acest „loc al căpăţânii” în care întunericul celor mai mari profunzimi ale abisului sunt pătrunse de Cel care, singur, are puterea de a le asuma, pentru că numai El este „Suveranul”.

El uneşte întru sine, într-o unitate desăvârşită şi antinomică, Necreatul şi creatul, pe care abisul le separă şi pe care El, coborând în abis, le uneşte.

În sânul Mariei, Dumnezeu se face Om, iar în întunericul Golgotei Omul devine dumnezeu printr-o înălţare a naturii sale care a fost făcută atunci participabilă la natura dumnezeiască4. Golgota este ultimul „palat” unde umanitatea, în calitatea sa de Mireasă, îmbracă haina de nuntă înainte de a fi introdusă în cămara Mirelui, care este Dumnezeu! Iosif, logodnicul Mariei, veghează asupra primei matrice; Iosif din Arimateea asupra celei de a doua. Primul este cel despre care am văzut că are ca vocaţie asigurarea unei creşteri –, a unei „sporiri” 5; al doilea, prezent la Golgota, este originar din Arimateea, oraş din Iudeea, al cărui nume semnifică „cele două niveluri”!

În rezonanţă cu Golgota, cea de a noua plagă a Egiptului cufundă pe Evrei în tenebrele interioare, în sânul cărora o ultimă maturizare îi ajută să treacă de la un nivel al conştiinţei de sine la un alt nivel, devenind astfel capabili să sărbătorească Paştele în a noua lună de „sarcină”, înaintea naşterii. Această rezonanţă cu Golgota străbate misterul apelor matriciale, în care Evreii trăiesc ultima lor mutaţie.

Apele matriciale sunt de aceeaşi esenţă cu „marea măduvelor” ce învăluie, în interiorul craniului, „mama pioasă” şi „mama dură” separate una de alta prin arahnoidă. Numite astfel, ele ne amintesc tocmai acest loc al maternităţii aşezat acolo. Eu am preluat numele de „mare a măduvelor” dat de Tradiţia chineză măduvei spinării, când ea se răspândeşte în matricea creierului. Aceeaşi Tradiţie numeşte atunci creierul „câmp de cinabru” cranian, al treilea termen din triada matricelor succesive prin care Omul trebuie să treacă pentru a asuma Numele Său! În Tradiţia noastră, ca şi în cea amintită, prima matrice asumată în interiorul pântecelui este cea de apă prin care se maturizează „copilul divin”, apoi urmează

matricea de foc în „forja” inimii. Locul craniului este într-adevăr ultima matrice cunoscută de Fiul Omului care, născut deja „din apă şi din foc”, trebuie să se nască acum din ceea ce pare a fi simbolizat de măduvă: cununia dintre apă şi foc. În baia acestei uniri dintre două contrarii se realizează transformarea Omului, chemat să se cunune cu Cel care îl transcende în mod total! 150

Eu vorbesc aici de cununia divino-umană.

Craniul este într-adevăr „cerul Omului”.

Mort, încununat de spini, Cel care prin învierea Sa deschide acest cer, aşază pe capul celui care-i devine Mireasă o diademă regală:

„Tu vei primi un nume nou, pe care îl va rosti gura Domnului

(YHWH) şi vei fi ca o cunună de mărire în mâna Domnului

(YHWH) şi ca o diademă regală în mâinile Dumnezeului tău” 6.

Desigur, ceea ce trăiesc Evreii în cel de al nouălea ceas al lor, nu este decât un ecou încă îndepărtat al tenebrelor Golgotei, care făuresc Sabia. Tenebrele lor interioare se înrădăcinează în cele ale lui Hristos, căci dacă istoric ele le preced, în veşnicia ce inspiră fiecare clipă a Istoriei, tenebrele sau întunericul Golgotei sunt primele.

De la nunta din Cana până la înviere, Hristos a condus, ca arhetip, spre împlinirea sa totală Marea Lucrare a urnanităţii, trăită pe un plan mitic de Noe, începută istoric de poporul său Israel, iar istoria noastră actuală trebuie să şi-o asume pentru împlinirea ei universală.

Aşadar, ceea ce trăiau în aceste zece plăgi fraţii noştri evrei e o sinteză evanghelică, pe care fiecare dintre noi trebuie să o trăim în „pământul nostru interior Goşen”.

Textul adaugă:

„Fiecare orbecăieşte şi nu vede pe fratele său şi nu poate să se ridice din locul său14.

Faţa ascunsă a orbecăirii este „atingerea Numelui".

Intrarea în rezonanţă cu Numele, cu nucleul profunzimilor, este cea care se intensifică şi-i pregăteşte pe Evrei nu numai să audă Glasul lui Dumnezeu, izbucnind pe Sinai, ci să-l şi „vadă" 7. Astfel insesizabilul se lasă sesizat, Nenumitul se lasă numit, Necunoscutul se face cunoscut!

Convertirea celui care „nu vede pe fratele său" îl conduce pe Evreu să privească pe fratele său interior, acest altul decât el însuşi ascuns în întuneric şi pe care el are vocaţia de a-l integra pentru a deveni lumină şi a răspândi lumina din el.

Doar cel care-şi va împlini această vocaţie se va putea apropia de Glasul Domnului, de Logos, pe Sinaiul său interior şi va putea să-L vadă!

„Egipteanul care nu poate să se ridice din locul său" manifestă, în contrapunct, verticalizarea „Evreului". Ea făureşte în el Sabia şi, prin ascuţişul ei, construieşte coloana sa vertebrală de aceeaşi esenţă ca şi „şarpele de aramă".

Şarpele de aramă este cel pe care l-a ridicat Moise în pustiu, după ieşirea din Egipt, într-un moment în care Evreii decăzuseră, iar şeipii veninoşi veniseră să-i muşte şi să-i omoare. Plagă a pustiului pentru Evreii care redeveniseră Egipteni! Ce era de făcut? Moise ascultă atunci de Dumnezeu, pe care l-a consultat, şi ridică acest şarpe de aramă ce vindecă pe oricine privea spre el şi cu care, mai târziu, Hristos se va identifica8.

Şarpele de aramă este Sabia în tăişul său dătător de viaţă, iar şeipii veninoşi reprezintă obiectivarea demonilor interiori, care provoacă Sabia în tăişul său aducător de

moarte.

La fel va fi şi cu Arborele Crucii, „nebunie, scandal”, pentru cine va deveni „Egiptean”, Arbore al vieţii, centru al învierii şi al deplinei verticalizări pentru cel ce va deveni „Evreu”.

Orice verticalizare implică o cununie: Adam din Geneză o numeşte pe *Isha*:

Aceste cuvinte le spune el lui Dumnezeu în Cartea căderii9. Şi numele de „loc” din care Egiptenii nu pot să se ridice este cel al „adâncurilor”, citat în capitolul precedent al Genezei10 (dar adesea tradus prin „în locul lui”), şi el are de asemenea semnificaţia unei cununii”.

Cununia la care se referă acest mare întuneric din plaga a noua depăşeşte mult pe cea a Bărbatului – *Ish* (Mire) cu *Isha* (mireasa) adâncurilor. Ea vesteşte cununia pe care Hristos o va trăi în infernul celui de al nouălea ceas şi în timpul celor trei zile şi trei nopţi ale mormântului. Această cununie pregăteşte nunţile tainice, asupra cărora se păstrează tăcerea, nunţile Omului cu Dumnezeu; ea ce pecetluieşte deja toate cununiile Omului cu el însuşi; iară de ea, el n-ar putea să le săvârşească. Aici însă ele se împlinesc în mod tainic prin mângâierea unei întoarceri spre „Nimicul” originar.

Astăzi fiecare orbecăieşte.

Reperele de ieri au dispărut. Cei care, înspăimântaţi, vor să restabilească valorile distruse ale moralei erijate în absolut se află într-o mare naivitate. Nicio întoarcere spre trecut nu e posibilă.

Războiul din Golf a fost o demonstraţie a acestei distrugeri a moralei şi nimeni nu ar fi putut să discearnă, pe parcursul lui, unde era binele şi unde era răul; cine era cel bun şi cine era cel rău. Ca nişte arcuri de sprijin care susţin un edificiu ce şi-a pierdut unitatea, minciunile cele mai contradictorii au încercat să justifice deciziile

guvernelor. Dar niciunul dintre guverne nu avea puterea unor decizii clare în jocul diabolic al intereselor economice şi politice în care ele erau şi conducătorii şi conduşii.

Nimeni nu a fost înşelat. Dar întunericul rămâne total.

Întunericul face, de asemenea, ca nimeni să nu recunoască pe altul ca frate, nimeni să nu vadă că, înjôsindu-l, se înjoseşte el însuşi şi că jocurile competiţionale, concurenţele şi rivalităţile în care se iniţiază copiii noştri din pruncie sunt tot atâtea raporturi de forţe ucigătoare pentru toţi.

Nimeni nu recunoaşte în altul icoana acestui „frate" interior, fără de care el nu se va putea construi sau „verticaliza".

Nimeni nu are conştiinţa că a descoperit locul său adevărat, locul său obiectiv şi eliberator ca o imagine a locului din adâncuri, punct de ancorare a oricărei verticalizări. În această dimensiune a conştiinţei, nu este atât de important de a căuta verticalizarea. Ci de a te lăsa condus de mâini nevăzute spre ea, de a te lăsa descoperit. „Evreul".

„Este înarmat şi condus acolo unde nu credea că va putea să meargă" 12.

„Egipteanul" se înarmează el însuşi şi merge acolo unde vrea, dar lupta să rămâne aspră şi neîncetată pentru a câştiga şi păstra un loc care să-i ofere siguranţă. „Evreul" este ocrotit de Cel ce l-a condus, YHWH. Însă această ocrotire necesită trecerea prin întuneric, întunericul unei necunoaşteri totale.

A accepta să nu mai cunoşti nimic, să nu mai înţelegi nimic, să nu mai ai nicio siguranţă, a accepta inacceptabilul, aceasta este calea luminii. Ea nu se identifică cu „orbecăiala" Egipteanului ci cu experienţa „Evreului", experienţa „atingerii Numelui".

Această „atingere” e singurul reper pentru cel care este alungat din patria sa lăuntrică:

„Tu vei părăsi pe tatăl tău şi mama ta şi te vei uni cu femeia ta (*Isha*) şi veţi fi un trup´Unu!”, i

„Tatăl” şi „Mamă” sunt „înţelepciunea şi înţelegerea”, legate fiecare de un nivel al conştiinţei atinse. Ele sunt „luminătorii” din a patra zi a Genezei, „Soarele şi Luna” fiecărei patrii interioare, daruri ale lui YHWH.

Când aceşti luminători lipsesc, numai comuniunea cu Numele, „atingerea” lui YHWH reprezintă siguranţa.

„Tu eşti stânca mea, cetatea mea” 14, strigă psalmistul în zilele tristeţii sale.

Şi Iisus însuşi înainte de a muri, adresându-se Părintelui, a spus:

„Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, de ce m-ai părăsit? 4” *

Căci verbul *azob* folosit în Evanghelii este desigur acelaşi cu cel al Genezei.

Aici Şabatul este total.

Această a noua plagă a sufletului, care se înrădăcinează în Şabat, nu mai scoate în evidenţă pe Omul care trebuie „să-l părăsească” pentru a se cununa cu Momireasa sa lăuntrică, ci evidenţiază pe Dumnezeu care se retrage pentru ca Omul să devină în totalitate Zs/wâMireasă) pentru El şi astfel Dumnezeu să se cunune cu el.

Sfântul Ioan al Crucii numeşte prima experienţă a întunericului „purificare a simţurilor”, iar pe cea de-a treia – „purilicare spirituală”. Ajuns aici, Omul încetase să mai „numească animalele sale” şi să le sacrifice pe altarele sale. El intră acum într-o aventură care nu mai este comună tuturor, afirmă Sfântul Ioan al Crucii, ci doar câtorva; ea este calea „iluminativă, prin care Dumnezeu

învaţă sufletul în taină şi-l iniţiază în desăvârşirea iubirii – fôcându-l disponibil pentru unirea prin iubire cu Dumnezeu”. E vorba aici de lumina dumnezeiască însăşi, pe care Sfântul Ioan al Crucii o numeşte „noapte întunecată”…

„Cu cât soarele este privit în mod direct, cu atât el produce întunericul şi lipseşte privirea de puterea sa văzătoare, depăşind-o din cauza neputinţei sale.”…

Aceasta este cauza pentru care Dumnezeu, aruncând asupra sufletului, încă netransformat, această rază strălucitoare a înţelepciunii sale tainice îi accentuează întunericul în mintea sa”. 16

Şi David, psalmistul, cântă la rândul său:

„YHWH împărăteşte.

Un nor întunecat îl învăluie…

lin foc îl precede…

Fulgerele sale luminează lumea…” 17

Întunericul care loveşte Egiptul este ca o anticipare îndepărtată a acestui „nor întunecat” şi a unei stări de trezire.

Sabia cu două tăişuri devine „noapte profundă” pentru „Egiptean” şi „lumină în pământul Goşen”, unde se află Evreii. Şi această reală lumină dumnezeiască este întuneric pentru sufletul „Evreului” transformat în centrul fiinţei sale de focul iubirii lui Dumnezeu. Acesta, împreună cu psalmistul, este plin de emoţie:

„Pentru ce ne izgoneşti în pământul şacalilor?

Pentru ce ne-ai învăluit în întuneric?.””.

Transformat în cenuşă şi înviat de focul acestei iubiri, Israel va renaşte ca „un fiu nou”. În această calitate de „fiu”, murind şi renăscând de atâtea ori, el va trebui să-şi cutorească singur dimensiunea sa de „Mireasă” a lui Dumnezeu.

Prin aceeaşi lucrare a sufletului, „Evreul” devine

„fiu” în raport cu el însuşi şi cu Dumnezeu şi „Mireasă” în 1 aport cu Dumnezeu.

De aceea, aceeaşi lumină obscură întâmpină naşterea „Evreului” ca „fiu” şi asistă, de asemenea, la verticalizarea sa ca „Mireasă”, devenind astfel capabil să părăsească pământul sclaviei în care a fost închis.

„Căci împăratul a dorit frumuseţea ta!
El este Domnul tău, apleacă-te înaintea Lui.
Toată slava fiicei împăratului este în lăuntrul ei.
Ea se răspândeşte în veşmintele sale ţesute din aur”. 19

NOTE

1 Facerea 1, 2.
2 Luca 23, „— 46. Mov 41, 16.
4 II Petru 1, 4.
5 Cf. *Supra*, p. 31.
6 Isaia 62, 2 – 3.
7 Ieşirea 20, 18.
„Numerii 21, 8 – 9 şi Ioan 3, 14.9 Facerea 4, 3 – 12.”, Facerea 2, 21. „Cf. L. De F., 1.11, p. 299. I? Ioan 21, 18.
13 Facerea 2, 24. M Ps. 70, 3.
15 Matei 27, 46.
16 Sfântul Ioan al Crucii, *La Nuit obscure*, Cartea II, cap. V.
17 Ps. 96. L-a. Ps.”, 20.
— Ps.”, 12 – 14.

A ZECEA PLAGĂ: MOARTEA PRIMILOR NĂSCUŢI DINTRE OAMENI ŞI ANIMALE

Ieşirea 11 şi 12

„După aceea a zis Domnul către Moise: «încă o plagă

voi mai aduce asupra lui Faraon şi asupra Egiptului şi după aceea vă vor da drumul de aici. Dar când vă vor da drumul, cu grăbire vă vor alunga de aici. Spune dar poporului tău în taină, ca fiecare bărbat de la vecinul său şi fiecare femeie de la vecina ei să ceară împrumut vase de argint şi vase de aur şi haine» Şi a zis Moise: «Aşa grăieşte Domnul: La miezul nopţii voi trece prin Egipt şi va muri tot întâiul născut în pământul Egiptului, de la întâiul născut al lui Faraon, care urmează să şadă pe tronul său, până la întâiul născut al roabei de la râşniţă şi până la întâiul născut al dobitoacelor. Şi va fi plângere mare în tot pământul Egiptului, cum n-a mai fost şi cum nu va mai fi. Iar la toţi fiii lui Israel nici câine nu va lătra, nici la om, nici la dobitoc, ca să cunoaşteţi ce deosebire face Domnul între Egipteni şi Israeliţi. Şi se vor pogorî toţi aceşti slujitori ai tăi la mine şi, închinându-se mie, vor zice: Ieşi împreună cu tot poporul tău, pe care-l povăţuieşti tu. Şi după aceea voi şi ieşi». Şi a ieşit Moise de la Faraon înfierbântat de mânie Dar Domnul a învârtoşat inima lui Faraon şi ei n-a ascultat să lase pe Israel s8 iasă din psmântul său. Apoi a grăit Domnul cu Moise şi Aaron în pământul Egiptului şi a zis: «Luna aceasta să vă neînceputul lunilor, să vă fie întâia între lunile anului. Vorbeşte deci la toată obştea fiilor lui Israel şi le spune: în ziua a zecea a lunii acesteia să-şi ia fiecare din capii de familie un miel; câte un miel de familie să luaţi fiecare. Iar dacă vor fi puţini în familie, încât să nu poată fie de ajuns ca să nu poată mânca mielul, să ia cu sine de la vecinul cel mai aproape de dânsul un număr de suflete: număraţi-vă la un miel atâţia cât pot să-l mănânce. Mielul să vă fie de un an, parte bărbătească şi fără meteahnă, şi să luaţi sau un miel sau un ied. Să-l ţineţi până în ziua a paisprezecea a lunii acesteia şi atunci toată adunarea obştii fiilor lui Israel să-l înjunghie către seară. Să ia din sângele lui şi să ungă uşorii şi pragul cel de sus al

uşii casei unde au să-l mântuce. Şi să mănânce în noaptea aceea carnea lui fripia la foc; dar s-o mănânce cu azimă şi cu ierburi amare. Dar să nu-l mâncaţi nefript de ajuns sau fiert în apă, ci să mâncaţi totul fript bine pe foc, şi capul cu picioarele şi măruntaiele. Să nu lăsaţi din el pe a doua zi şi oasele lui să nu le zdrobiţi. Ceea ce va rămâne pe a doua zi să ardeţi în foc. Să-l mâncaţi însă aşa: să aveţi coapsele încinse, încălţămintea în picioare şi toiegele în mâinile voastre; şi să-l mâncaţi cu grabă, căci este Paştele Domnului. În noaptea aceea voi trece peste pământul Egiptului şi voi lovi pe tot întâiul născut în pământul Egiptului, al oamenilor şi al dobitoacelor, şi voi face judecată asupra tuturor dumnezeilor în pământul Egiptului, căci Eu sunt Domnul. Iar la voi sângele va fi semn pe casele în care vă veţi afla; voi vedea sângele şi vă voi ocoli şi nu va fi între voi rană omorătoare, când voi lovi pământul Egiptului. Ziua aceea să fie spre pomenire şi să prăznuiţi într-însa sărbătoarea Domnului din neam în neam; ca aşezare veşnică s-o prăznuiţi». Apoi a chemat Moise pe toţi bătilnii fiilor lui Israel şi le-a prescris ce-a zis Domnul: «Căci are să treacă Domnul să lovească Egiptul; şi văzând sângele de pe pragul de sus şi de pe cei doi uşori, Domnul va trece pe lângă uşă şi nu va îngădui pierzătorului să intre în case, ca să vă 10 vească. Păziţi acestea ca un aşezământ veşnic pentru voi şi pentru copiii voştri.» Au mers deci fiii lui Israel şi au făcut toate cum poruncise Domnul lui Moise şi Aaron; aşa au făcut. Iar la miezul nopţii a lovit Domnul pe toţi întâi născuţii în pământul Egiptuli, de la întâi-născutul lui Faraon, care şedea pe tron, până la întâi-născutul robului, care stă în închisoare, şi pe toţi întâi-născuţii dobitoacelor. Şi s-a sculat noaptea Faraon însuşi, toate slugile lui şi toţi Egiptenii, şi s-a făcut bocet mare în toată ţara Egiptului, căci nu era casă în care să nu fie mort în aceeaşi noapte a

chemat Faraon pe Moise şi pe Aaron şi Le-a zis: «Sculaţi-vă şi ieşiţi din pământul poporului meu! Şi voi şi fiii lui Israel! Şi duceţi-vă de f8 ceţi slujbă Domnului Dumnezeului vostru, precum aţi zis. Luaţi cu voi şi oile şi boii voştri, cum aţi cerut, şi vă duceţi şi mă binecuvântaţi şi pe mine!» Fiii lui Israel au plecat din Ramsesspre Sucot, ca la şase sute de mii de bărbaţi pedeştri, afară de copii. Timpul însă, cât fiii lui Israel şi părinţii lor au trăit în Egipt şi în ţara Canaan, a fost de patru sute treizeci de ani". 1

Această a zecea plagă poartă amprenta peceţii divine. Numărul zece, prin el însuşi, introduce litera *Yod*, litera iniţială a lui YHWH, despre care Tradiţia afirmă că el conţine Numele Sfânt în deplinătatea Sa. Litera *Yod* reprezintă „mânerul Sabiei" – 2הרה

Pe de altă parte, numărul zece reprezintă unitatea în registrul zecilor, adică cel care se referă la lumea creată. În acest sens el reprezintă întruparea Un-ului Dumnezeiese, adică a Fiului Omului. E un aspect esenţial din moment ce YHWH, vorbind de plaga a zecea, insistă asupra caracterului său unic:

„Eu voi trimite încă o plagă Una".

Limba ebraică adaugă în mod intenţionat un număr şi nu un simplu articol nehotărât, şi acest număr este dumnezeiesc!

A cincea plagă atingea în Om „sufletele sale vii", care constituiau în el cei doi *Hé* din dumnezeiască Tetragramă şi care erau simbolizate prin animale. De aceea, această plagă centrală în ansamblul lucrării, ciumă, pe care noi am identificat-o cu „Logosul", cauza moartea animalelor Egiptenilor. A zecea plagă, care prin numărul zece se referă la *Yod*, va atinge Omul însuşi. Această nouă intervenţie dumnezeiască este un eveniment focal, pe care l-au pregătit cele nouă plăgi anterioare, iar întunericul profund i-a grăbit apariţia.

Cele nouă încercări, în textul ebraic, nu au fost numite „plăgi”, ci „semne, minuni, dovezi ale puterii dumnezeieşti etc”. Numai a zecea intervenţie dumnezeiască este numită, în mod real, „plagă”. Dacă, în tradiţia orală, acest cuvânt a fost extins şi la celelalte încercări, el nu a fost, totuşi, pronunţat de YHWH decât o singură dată, urmat de precizarea *Una*, de care tocmai am amintit.

Această plagă este unică în sine şi Una în calitatea sa divină.

Cuvântul ebraic *Nega*, prin care ea se exprimă, are şi sensul de „atingere”, „lovitură”, căci poartă amprenta unui semn al violenţei. Într-o interpretare mai subtilă, este vorba de o intervenţie ce se înscrie în contextul unei rătăciri pentru a arăta o cale. Acest aspect vine să confirme caracterul didactic şi nonpunitiv pe care l-am presimţit în ansamblul încercărilor trimise de YHWH Egiptenilor. Dar în această ultimă încercare, Sabia dumnezeiască devine mai violentă şi pătrunde în inima lucrurilor „până la despărţitura sufletului şi duhului, până la încheietura măduvelor” 3.

Ea pătrunde în sânul însuşi al spaţiului lăuntric al transformării, pe care îl va găsi la „Evreu” locuit de un „fiu”, pregătit să se nască, începând cu cea de a noua etapă, şi gol la „Egiptean”, expresia acestui gol fiind rătăcirea, iar Sabia loveşte în el în mod dureros.

Pentru că „Egipteanul” nu a adus pe lume un fiu interior, fiul său exterior moare. Cei dintâi născuţi ai animalelor. Cu care fiul s-a identificat, pentru că nu a ajuns la dimensiunea sa umană, mor împreună cu el.

Legea este implacabilă. Ea este ontologică şi lucrează şi astăzi când eu scriu aceste rânduri. În această lume, copiii noştri mor pentru că noi nu naştem dinlăuntrul nostru un „fiu” nou, cel dintâi născut, care, prin morţi şi

naşteri succesive în adâncul nostru interior, să cutorească integralitatea fiinţei noastre, Numele nostru tainic, dumnezeiesc!

Tainele creştine vin să confirme această lege.

Ele se deschid cu Maria care este „nouă Evă", însă cu o voi numi mai curând „nouă *Isha* – Mireasă" a lui Adam. Omul umanitate, prin care ne este dat să trăim creşterea tainică a inferiorităţii sale, a spaţio-timpului său interior în Istorie:

„Maria, când s-a împlinit vremea, a născut pe fâul său, Cel Unul născut", ne spune evanghelistul Luca4.

Dacă Maria este *Isha*, identificându-se cu mireasa interioară a lui Adam, nu ar fi greşit să spunem, vorbind despre Omul interior, că:

„Adam (Omul – umanitate) a născut pe fiul său, Cel unul născut".

Acest lucru e cu atât mai evident, cu cât Iisus nu s-a referit în mod esenţial decât la această dimensiune a fiinţei:

— Vorbind despre El însuşi, deşi s-a născut biologic dintr-o fecioară, El nu se va numi decât „Fiul Omului" (în ebraică: fiul lui Adam).

Atunci, însă, când vorbeşte despre Ioan Botezătorul, spunând că este „fiul femeii", oricât de mare ar fi el, se referă desigur la fiul biologic.

— Niciodată Iisus nu s-a referit la Maria doar ca la mama sa după trup, de aceea sensibilitatea noastră cu totul naturală este câteodată surprinsă şi afectată de atitudinea „dură" a lui Iisus faţa de mama sa.

— Iisus se va adresa Mariei, făcând pentru prima dată apel la maternitatea sa, în momentul răstignirii pe Cruce, când, în agonie fiind, îi încredinţează un alt fiu, pe Ioan:

„Femeie, iată fiul tău" 5, îi spune El.

Dar această filiaţie, ca şi cea a lui Iisus, în profunzimea ei, nu aparţine planului pe care noi îl avem în comun cu animalele. Este vorba, de fapt, de primul născut care, atunci când moare, face aceasta pentru a lăsa loc unui alt fiu, după legea „morţii şi învierii” în sânul inferiorităţii Omului.

Ca şi în pământul exterior, în care grăuntele de grâu moare pentru a învia într-un spic nou, „fiul”, care în ebraică are acelaşi nume cu „grăuntele de grâu”, *Bar*, moare, de asemenea, pentru a învia în pământul interior.

Bar-Abbas, „fiul Tatălui” este, de altfel, eliberat din lanţurile sale atunci când Iisus. Fiul Tatălui, moare! 6

Ioan este noul fiu lăuntric, rod al umanităţii care, în mod paradoxal, în Hristos, este deja integral împlinit! Şi alţii, desigur, odată cu Ioan, din mulţimea sfinţilor, mărturisesc despre maternităţile tainice ale Omului în desfăşurarea lentă a Istoriei sale. Dar în lumina Tradiţiei creştine, Iisus, Fiul Omului, este şi Fiul lui Dumnezeu şi, ca atare, în Dumnezeu însuşi e trăit misterul arhetipal al morţii şi învierii Fiului. Maria este icoana sanctuarului ceresc în care se împlineşte această dublă şi în acelaşi timp unică jertfire. De aceea Iisus „fiul Cel Unul născut” al Mariei este, de asemenea, şi Unicul Fiu al lui Dumnezeu. În calitate de Fiu al lui Dumnezeu, recapitulând în El pe toţi fiii interiorităţii Omului, îl conduce pe om spre originea sa, spre împlinirea sa finală. În calitate de YHWH „Eu sunt”, participând, de asemenea, la veşnicia prezentă în fiecare moment al Istoriei, El face cunoscut acest mister central în toate momentele Istoriei umanităţii şi oferă fiecăruia, dintru începutul şi până la sfârşitul timpurilor, putinţa de a ajunge la propria împlinire. Toţi sunt informaţi despre acest mister, toate popoarele care îl înveşmântă în miturile lor, şi fiecare dintre noi în profunzimea fiinţei noastre.

Prin puterea acestei cunoaşteri tainice şi paradoxale, prezentă întru el, Avraam a avut curajul, la cererea lui Dumnezeu, să-l conducă spre jertfire pe propriul său fiu Isaac:

„Ia pe fiul tău, pe unicul tău fiu, cel pe care-l iubeşti, Isaac, şi mergi spre tine însuţi în pământul Moria şi acolo îl vei aduce ardere de tot pe unul din munţii pe care eu ţi-l voi spune” 7.

Isaac era nu numai fiul unic şi drag al tatălui său, ci Dumnezeu a extins asupra lui Legământul său, promiţându-i că va fi părintele unui mare popor…

Este evident că numai puterea Duhului Sfânt, şi o cunoaştere tainică a lucrurilor, l-au determinat pe Avraam să asculte de această poruncă nebunească, absurdă în raport cu promisiunea făcută şi cu cea mai elementară înţelepciune! Avraam a auzit în acel moment, pentru a doua oară, porunca dumnezeiască:

„Mergi spre tine însuţi”.

Dincolo de lipsa de siguranţă pe care şi-a asumat-o „părăsind pe tatăl şi pe mama sa”, după prima poruncă, Avraam merge acum spre lipsa de siguranţă a inimii şi a Duhului. El nu mai ştie nimic, nu mai înţelege nimic, dar ascultă. Şi dacă Isaac a fost salvat, asta se datorează faptului că în Evreul Avraam s-a născut un nou fiu lăuntric, prin ascultarea de Dumnezeu!

La fel, poporul evreu, fiu al lui Avraam, nu a putut să trăiască cele nouă luni în matricea-Egipt – adică patru sute treizeci de ani istorici – decât prin puterea inspiratoare a Duhului.

Aş vrea acum să ofer cititorului acestor pagini, poate dificile, un moment de odihnă, încercând, totuşi, să le prezint într-o manieră mai simplă. Dar cum să fac mai înţeles, fără a-i trăda conţinutul, un text ce ar dori să facă inteligibil faptul că Evreii se confruntă cu stăpânirea

puterii cuprinsăntr-un arc, atunci când el este întins? Cine ar putea trăi aventura nebună a săgeţii, atunci când ea ar pleca din arc. Ţara ca înainte să fi învăţat să stăpânească arcul?

Eu am întâlnit prin anii ’50, când mă aflam într-un marasm existenţial şi rătăcire interioară, o femeie, una din acele fiinţe pe care nu le întâlneşti decât o dată în viaţă, dar care ne marchează inima cu o tainică pecete, ca o Lumină pe calea întunericului.

Unguroaică fiind, căsătorită cu un olandez, a fost determinată de profesia sa să vină, pentru puţin timp, în oraşul unde locuiam. Cei doi scăpaseră cu greu din câmpurile de concentrare japoneze ale Indoneziei, ţară în care i-a surprins războiul.

Simţind în mine o căutare disperată a sensului vieţii şi al suferinţei, această femeie s-a împodobit deodată cu un fel de aureolă a seninătăţii, a luminii şi a unei iubiri pe care nu o pot evoca în acest moment, fără a lăsa să ţâşnească emoţia mea profundă. Atunci ea mi-a zis:

„Annick, atunci când am fost luaţi de japonezi, soţul meu a fost dus într-un lagăr de bărbaţi, iar eu, împreună cu cele două fiice ale mele de 14 şi 15 ani, într-un lagăr de femei. În fiecare zi, fiicele mele erau luate pentru a lucra pentru japonezi… Eu dormeam rău, adaugă ea cu umor, şi mă întrebam de ce… Într-o noapte am descoperit cauza! Eu îi detestam pe japonezi. A trecut apoi mult timp…

Într-o zi o mare dezordine a cuprins lagărul; ea s-a amplificat, şi noi am aflat că au sosit americanii. Într-o altă zi japonezii nu au mai apărut şi sârmele ghimpate au fost ridicate. Am plecat cu fiicele mele, în mijlocul unei coloane rătăcitoare, fără niciun scop, ca nişte cadavre ambulante dintre care multe se prăbuşeau. Am întâlnit alte coloane la fel de rătăcitoare, care mergeau în direcţia opusă nouă, fără un alt scop decât acela de a pleca, a călători şi a căuta

vreun sens în altă parte, într-o zi, întâlnind una din aceste coloane, trupul meu s-a întors ca şi cum ar fi recunoscut pe cineva. Cel care părea a fi un bărbat s-a întors de asemenea, o dată, de două ori. Am sfârşit prin a ne apropia unul de altul: era soţul meu! Annick, astăzi eu pot să-ţi mărturisesc că Avraam care a urcat pe muntele Moria şi cel care a coborât de pe el nu mai era acelaşi om!”

Eu n-am mai revăzut-o pe această femeie, care ştia ce s-a petrecut pe muntele Moria şi care a experiat Paştele său. Dar ea mi l-a relatat şi la rândul meu îl relatez. Mesajul acesta a dat putere vieţii mele şi din cauza lui, din cauza integrării sale totale în fiinţa mea, eu îndrăznesc aici să vorbesc despre Paşte şi despre Mielul pascal.

„Tată iată focul, iată lemnele, dar unde este mielul pentru jertfă?” a întrebat Isaac, gata să fie jertfit, pe tatăl său Avraam!”

Răspunsul îl va da, după 1800 de ani, Ioan Botezătorul, atunci când, botezând în Iordan, l-a numit pe Hristos:

„Mielul lui Dumnezeu” 9.

Acest răspuns este totuşi veşnic şi, ca atare, contemporan şi cu Avraam. De altfel Ioan precizează: „Acesta este despre care eu am zis: după mine vine cineva care a trecut înaintea mea, pentru că înainte de mine era… El vă va boteza cu Duhul Sfânt”. 168

Între timpul lui Avraam şi cel al lui Ioan, Isaia a profeţit despre jertfirea sa spunând:

„Ca un miel spre junghiere s-a adus şi ca o oaie fără de glas în mâinile celui care o tunde, nu şi-a deschis gura” 10.

Între timpul lui Avraam şi cel al lui Isaia, Dumnezeu îi porunceşte lui Moise:

„Fiecare să-şi ia pentru sine un miel, un miel pentru fiecare familie… să-l junghie între două seri… să ia din

sângele lui… să mănânce în noaptea aceea carnea lui friptă la foc… să aibă coapsele încinse, încălţăminte în picioare, toiagul în mână, şi să mănânce în grabă căci este Paştele Domnului (YHWH)”.

Un suflu imens străbate aceste două milenii, cel al „Fiului” care se face miel de jertfă, pentru ca un nou fiu să se nască şi să crească. El se smereşte puţin câte puţin înaintea Fiului integral împlinit. Acest eveniment crucial în Iisus, Fiul lui Dumnezeu şi Fiul Omului, în cea de-a şasea lună a gestaţiei umanităţii, inspiră toate conştiinţele din primul moment al concepţiei până la sfârşitul lunii a nouă. El oferă putinţa actualizării acestei creşteri a sevei, mai întâi în poporul evreu, şi acum în umanitatea întreagă, în fiecare fiinţă umană, care repetă în trupul său integralitatea acestei imense aventuri şi care nu cunoaşte boala „Egipteanului” decât dacă o trăieşte.

Gata fiind de plecare şi de părăsire a pământului sclaviei lor, pentru că au născut un nou fiu, Evreii jertfesc „mielul”, semn exterior al mielului, care a suferit şi a murit în ei, semn al sângelui ce a curs în ei.

Iată că dimensiunea „Fiului”, care le-a fost retrasă odată cu paiele necesare pentru folosirea cărămizilor, este recucerită. Dar, odată cu aceasta, ei nu mai au de a face cu cărămizile. Prin Moise ei au avut revelaţia Pietrei din capul unghiului, a Numelui Sfânt şi acum ei se cresc, în această calitate de „piatră”, pentru a deveni „fii ai tatălui” (Joc de cuvinte ebraice, despre care am vorbit mai sus, construit în jurul substantivului „piatră”, *Eben*, alcătuit din „tată”, *Ab*, şi „Fiul”, *Ben*).

Ce semnifică însă porunca dumnezeiască a jertfirii mielului „între două seri”? Expresia pare foarte importantă, pentru că revine pe parcursul întregii vieţi a Evreilor când comemorează Paştele lor. Dacă luăm expresia în sens literal, nu putem să înţelegem graba care

este, de asemenea, poruncită de Dumnezeu pentru consumarea mielului:

„Îl veţi mânca cu coapsele încinse, cu încălţămintea în picioare, toiegile în mină şi îl veţi mânca în grabă…”

„Este vorba de un interval care nu se situează, desigur, între două apusuri de soare, ci între două crepuscule care apar în aceeaşi seară, adică în momentul apusului soarelui şi cel în care centrul soarelui este la 18° sub orizont, moment când se instalează noaptea. Este vorba de «crepusculul civil» în raport cu «crepusculul astronomic». În Ţara Egiptului, în această perioadă a anului în care se situează Paştele, acest interval durează înjur de o oră şi jumătate” 11.

Expresia ebraică „între două seri” se poate, de asemenea, traduce prin expresia „între două zboruri de corb” dacă ne amintim că „seara” şi „corbul” se exprimă prin acelaşi cuvânt ebraic (ca în arca lui Noe). Căci Sabia va pătrunde în inima Egiptului, pentru prima dată, şi cei dintâi născuţi ai oamenilor şi animalelor vor pieri. A doua oară: şi armata se va fi înghiţită de apele Mării Roşii, prin care Evreii vor trece cu picioarele uscate. În acel moment, peste Egipt, noaptea va fi într-adevăr totală.

Oricum ar fi, intervalul dintre aceste „două seri” este scurt.

Se înţelege că plecarea este iminentă şi mâncarea trebuie luată în grabă.

Mielul va fi „fript la foc”, simbol al unei noi iubiri, de ordin spiritual, care a jertfit mielul interior în focul cuptorului.

El va fi consumat cu „ierburi amare”, semn al integrării amărăciunii legată de sclavie, şi cu „pâine nedospită”, căci nimic din ceea ce a dospit în pământul sclaviei nu s-a înălţat în căldura Duhului Sfânt, ci în cea a patimilor.

Această pâine nedospită este *Matsah*, cuvânt ce are aceeaşi rădăcină cu verbul a „suge” şi trimite pe Om spre o hrană maternă, spre o relaţie arhaică, spre dobândirea cunoaşterii pe calea interioară. Pâinea dospită trimite spre tatăl. Dar în Egipt

„Tatăl vostru este diavolul” 12, va spune Iisus, vorbind despre lume ca extrapolare a Egiptului. Această întoarcere la pâinea azimă, după ce Evreii au mâncat pâinea durerilor, este semnul întoarcerii lor spre „mama” care-i va determina să se întoarcă la adevăratul „Părinte” printr-o pâine dospită.

„Tu vei mânca pâinea cu sudoarea mâinilor tale, până ce te vei întoarce spre *Adamah*”. *3*

Adamah, reamintim acest lucru, este mama interioară numită *Isha* în calitatea sa de mireasă.

„Omul trebuie să se unească cu mama sa pentru a deveni, la rândul său, mireasa Tatălui”.

Noi am avut deja ocazia să punem în lumină această mare lege ontologică atunci când am abordat necesitatea cununiei interioare14. Or, „Evreul”, părăsind Egiptul pentru a merge spre „pământul făgăduinţei”, pământ esenţial interior, pământ ai Numelui, simbolizat de Ierusalim, merge spre Tatăl. El nu va putea face această călătorie fără a se întoarce spre Mama – *Adamah*, dar nu printr-o regresie infantilizantă pe care am denunţat-o mai sus15, ci prin dobândirea darurilor constitutive ale conştiinţei sale, în suflul Duhului Sfânt. Cele zece plăgi au fost pentru el ca o propedeutică a acestei cuceriri a conştiinţei, o pregătire iniţiatică suficient de puternică nu numai pentru a-i face cunoscută calea pe care încă o mai are de făcut, ci şi pentru a-l ajuta să se nască la un alt nivel al conştiinţei de sine, devenind un „fiu nou”. Ca orice naştere, şi aceasta a fost marcată de o vărsare a sângelui izvorând din moartea care îi este complementară,

simbolizată de moartea mielului.

Sângele mielului care atinge uşa „Evreului” este asemănător cu cel ce înroşeşte vulva unei ţinere care naşte. Când Sabia pătrunde atunci în inima Egiptului, YHWH îl binecuvântează pe Evreu, căci are aceleaşi însuşiri cu Sabia şi Aceasta îl recunoaşte. YHWH „trece pe deasupra” uşii Evreilor. Această „trecere pe deasupra” care-i ocroteşte pe Evrei este Pesah, Paştele!

Numele de Paşte semnifică trecerea lui YHWH, care va permite apoi plecarea Evreilor, propria lor „trecere” în afara Egiptului, însă cuvântul nu va mai avea aceeaşi semnificaţie.

În sine, Paştele este o lucrare a lui YHWH, chiar dacă a fost apoi transferată poporului evreu.

Sabia „trece pe deasupra casei” în care tocmai s-a născut un „fiu”. Ea se abate, însă, asupra casei în care stăpâneşte sterilitatea şi devine distrugătoarea copilului pe care acea casă îl îndrăgea. Numele de „Distrugător 4 e numele lui Mesia!…

Iisus, Mesia, va confirma acest lucru:

„Cel care nu este cu mine este împotriva mea” 16, va spune El, vorbind despre Hristosul interior şi, deci, despre Sabie!…

Cum să rămânem indiferenţi la această lege inexorabilă în rigoarea sa, şi care lasă loc nesfârşitei tandreţi a lui Dumnezeu faţă de omul ce-şi recunoaşte greşeala şi se converteşte în inima sa, din care ţâşnesc lacrimile?

Cineva m-a învăţat, copil fiind, că eu datoram totul părinţilor. Aducând, la rândul meu, copii pe lume, am descoperit că lor le datorăm totul. Eu le datorăm împlinirea mea. Suferinţele lor, moartea lor se identifică cu suferinţele mele şi cu propria moarte lăuntrică. Când Sabia trece peste casa „Egiptului” cu care mă identific, ea face

din copii mei oglinda greşelilor mele, ale strămoşilor mei, ale grupului din care fac parte. Dar pe „Evreul” cu care de asemenea mă identific, ea îl binecuvântează „până la al miilea neam”, spune Dumnezeu lui Moise17.

Copii mei mă conduc fără milă „spre mine însămi” şi eu ştiu că nu este vorba de „pedeapsa” ce trezeşte o culpabilitate la fel de distrugătoare ca şi eroarea inconştienţei, ci de o trezire a conştiinţei, dacă ştiu să privesc oglinda aceasta cu ochii inimii.

Sfântul Nectarie al Eginei18, când era superiorul unui colegiu de tineri faţă de care se simţea ca un părinte, a primit într-o zi în biroul său, conduşi cu duritate de un supraveghetor, patru studenţi a căror ceartă s-a încheiat cu injurii şi lovituri. Părintele Nectarie îi privi îndelung drept în ochi şi cu o nesfârşită tristeţe îi lasă să plece, fără a le aplica pedeapsa pe care o aştepta acuzatorul.

Acesta a fost şi mai surprins în momentul când Sfântul Nectarie, chemând pe bucătarul colegiului, i-a cerut să-l lase într-un post total timp de trei zile.

Sfântul a inversat astfel responsabilităţile: el a avut ochii inimii… Purificarea şi rugăciunea sa şi-au prelungit rădăcinile în sufletul celor patru „fii” şi au sfărâmat învelişul stupidităţii mai mult decât orice „pedeapsă”, ce ar fi prelungit violenţa.

O „transfuzie de sânge” subtilă, iubitoare, poate la fel să transforme totul, chiar dacă un astfel de lucru nu este înţeles decât de foarte puţini… Dar e adevărat că această transfuzie de la fiul lăuntric la copilul după trup implică naşterea în suferinţă.

„În durere vei aduce pe lume fii” 19, spune Dumnezeu lui *Isha*, care tocmai mâncase din fructul oprit şi dăduse şi soţului ei.

Această naştere interioară care, ontologic, trebuia să se facă prin încercarea unei destabilizări necesare, se

continuă prin condiţionarea noastră dureroasă, prin suferinţa animalului rănit la care am fost reduşi. Este evident că în mijlocul suferinţei omul se trezeşte. Asemenea lui Iov, şi noi, când suntem „prinşi de grumaz şi sfărâmaţi”, 174 ne deschidem inima. Şi eu m-am trezit în mijlocul suferinţei şi printr-o biciuire profundă am primit evidenţa acestor legi în plin obraz, un obraz ce căuta să-l contemple pe Dumnezeu şi n-a văzut decât pe ucigătorii săi.

Dintre cele „nouă fericiri” care deschid predica lui Iisus20 şi care pot constitui un răspuns la primele nouă „plăgi”, cea de-a şasea mă impresionează cel mai mult:

„Fericiţi cei curaţi cu inima, căci acela vor vedea pe Dumnezeu”.

Cine poate crede că există o inimă curată, care să nu fi trecut prin exigenţa lui *Waw* care operează ca un ascuţiş al Sabiei pentru a o tăia împrejur?

Cine, acoperit de o lepră, pe care o confundă cu un veşmânt de aur, poate pretinde că L vede pe Dumnezeu?

Doar cuptorul iubirii Sale poate să ne vindece şi să ne conducă la cununiile profunde în care vederea noastră devine lepră, noroi, ciumă, inconştienţă totală, al cărei miros este fetid. „Sângele ochiului”, după cum sunt numite lacrimile în limba ebraică, curge din abundenţă.

Şi iată că, într-o manieră neaşteptată, Lumina necreată a Soarelui pătrunde până în întunecata închisoare a sufletului, o lumină care umple toate spaţiile cosmice. Cu tandreţe ea invadează spiritul şi inima noastră. Noi o vedem şi rămânem întru ea, şi totuşi nu suntem încă pregătiţi să credem în acest miracol al Bunătăţii Părintelui nostru:

„Când L-au văzut i s-au închinat, ei care se îndoiseră” 21.

Ei, „se îndoiseră” căci nu erau capabili să-şi asume

ceea ce li se întâmplă: „Eu, săracul şi mizerabilul... este oare posibil?” 22

Premisă a Luminii necreate, soarele pământului Canaan, care de acum îi va ilumina pe Evrei, după întunericul Egiptului, nu va micşora îndoiala din inima lor!

Este posibil acest lucru?”, întreabă şi astăzi copilul pe părintele său în seara de *Pesah*:

Cine deosebeşte această noapte de toate celelalte nopţi?...”

NOTE

1 Eu am mers la esenţialul acestei relatări pentru a face inteligibil Paştele, dar invit pe cititor că citească în întregime capitolele XI şi XII din cartea *Ieşirea* 1 Cf. *Supra*, p. 46. Evrei 4, 12.4 Luca 2.6 – 7. S Ioan 19, 26.

— Ioan 18, 40.

7 Facerea 22, 1 – 20.

— Facerea 22, 7.

9 Ioan 1, 29.

10 Isaia 53, 7.

„După lucrările lui Nicolas Kemp, care mi-a scris o scrisoare pe 20 aprilie

1985.12 Ioan 8”.

15 Facerea 3, 19, deja citat la p. 42 şi 86.

14 Cf. *Supra*, p. 143 şi L. De F., t. II, p. 22 şi t. III, p. 237.

15 Cf. *Supra*, p. 142.

16 Matei 12, 30.

17 Ieşirea 20, 6.

' Sfântul Nectarie al Eginei, 1846 – 1920.

19 Facerea 3, 16.

20 Matei 5, 1 – 2.

21 Matei 28, 17.

22 Archimandrite Sophrony, *Voir Dieu lei cu il est*, Éditions Labor et Fides, p. 110.

14

Trecerea mării roşii

Ieşirea 13, 17 – 22 şi 14

„Iar după ce Faraonul a dat drumul poporului, Dumnezeu nu l-a dus pe calea cea către pământul Filistenilor, care era mai scurtă; căci a zis Dumnezeu: «Nu cumva poporul, văzând război, să-i pară rău şi să se întoarcă în Egipt» «Ci a dus Dumnezeu poporul împrejur, pe calea pustiului, către Marea Roşie şi fiii lui Israel au ieşit în bună rânduială din pământul Egiptului. Atunci a luat Moise cu sine oasele lui Iosif; căci Iosif legase pe fiii lui Israel cu jurământ, zicând: «Are să vă cerceteze Dumnezeu şi atunci să luă (şi cu voi şi oasele mele de aici!» Fiii lui Israel au pornit apoi din Sucot şi şi-au aşezat tabăra la Eram, la capătul pustiului. Iar Domnul mergea înaintea lor: ziua în stâlp de nor, arătându-le calea, iar noaptea în stâlp de foc, luminându-le, ca să poată merge şi ziua şi noaptea. Şi n-a lipsit stâlpul de nor ziua, nici stâlpul de foc noaptea dinaintea poporului. Atunci a grăit Domnul cu Moise şi a zis: «Spune fiilor lui Israel să se întoarcă şi să-şi aşeze tabăra în faţa Pihahirotului, între Migdal şi mare, în preajma lui Baal-Ţefon. Acolo, în preajma lui, lângă mare, să tăbărâţi. Că Faraon va zice către poporul său: Fiii aceştia ai lui Israel s-au rătăcit în pământul acesta şi i-a închis pustiul. Iar Eu voi învârtoşa inima lui Faraon şi va alerga după ei. Şi-Mi voi arăta slava Mea asupra lui Faraon şi asupra a toată oştirea lui; şi vor cunoaşte toţi Egiptenii că Eu sunt Domnul!» Şi au făcut aşa.

Atunci s-a dat de ştire regelui Egiptului că poporul evreu a fugit. Şi s-a întors inima lui Faraon şi a slujitorilor lui asupra poporului acestuia şi ei au zis: «Ce am făcut noi?

Cum de am lăsat pe fiii lui Israel să se ducă şi să nu ne mai robească nouă?» A înhămat deci Faraon carele sale de război şi a luat poporul său cu sine. A luat cu sine şase sute de căruţe alese şi toată călărimea Egiptului şi căpeteniile lor. Iar Domnul a învârtoşat inima lui Faraon, regele Egiptului, şi a slujitorilor lui, şi a alergat acesta după fiii lui Israel; dar fiii lui Israel ieşiseră sub mână înaltă. Şi au alergat după ei Egiptenii cu toţi caii şi carele lui Faraon, cu călăreţii şi cu toată oştirea lui şi i-au ajuns când poposiseră ei la mare, lângă PiHahirot, în faţa lui Baalţefon. Dar când s-a apropiat Faraon şi când s-au uitat fiii lui Israel înapoi şi au văzut că Egiptenii vin după ei, s-au spăimântat foarte tare fiii lui Israel şi au strigat către Domnul; Şi au zis către Moise: «Oare nu erau morminte în ţara Egiptului, de ce ne-ai adus să murim în pustie? Ce ai făcut tu cu noi, scoţându-ne din Egipt? Nu ţi-am spus noi, oare, de aceasta în Egipt, când ţi-am zis: Lasă-ne să robim Egiptenilor, că e mai bine să fim robi Egiptenilor decât să murim în pustia aceasta?» Moise însă a zis către popor: «Nu vă temeţi! Staţi şi veţi vedea minunea cea de la Domnul, pe care vă va face-o El astăzi, căci pe Egiptenii pe care îi vedeţi astăzi nu-i veţi mai vedea niciodată. Domnul are să se lupte pentru voi, iar voi fiţi liniştiţi!» Atunci a zis Domnul către Moise: «Ce strigi către Mine? Spune fiilor lui Israel să pornească. Iar tu întinde-ţi toiagul şi-ţi întinde mâna asupra mării şi o desparte şi vor trece fiii lui Israel prin mijlocul mării, ca pe uscat, latã, Eu voiânvârtoşa inima lui Faraon şi a tuturor Egiptenilor, ca să meargă pe urmele lor. Şi-Mi voi arăta slava Mea asupra lui Faraon şi a toată oştirea lui, a carelor lui şi asupra călăreţilor lui. Şi vor cunoaşte toţi Egiptenii că Eu sunt Domnul, când îmi voi arăta slava Mea asupra lui Faraon, asupra carelor lui şi asupra călăreţilor lui». Atunci s-a ridicat Îngerul Domnului, care mergea înaintea taberei fiilor lui Israel, şi s-a mutat în

urma lor; şi s-a ridicat stâlpul cel din nor dinaintea lor şi a stat în urma lor. Astfel a trecut ci şi a stat între tabăra Egiptenilor şi tabăra fiilor lui Israel; şi era negură şi întuneric pentru unii, iar pentru ceilalţi lumină, noaptea, şi toată noaptea nu s-au apropiat unii de alţii. Iar Moise şi-a întins mâna sa asupra mării şi a alungat Domnul marea toată noaptea cu vânt puternic de la răsărit şi s-a făcut marea uscat, că s-au despărţit apele. Şi au intrat fiii lui Israel prin mijlocul mării, mergând ca pe uscat, iar apele le erau perete, la dreapta şi la stânga lor. Iar Egiptenii urmărindu-i, au intrat după ei în mijlocul mării toţi caii lui Faraon, carele şi călăreţii lui. Dar în straja dimineţii a căutat Domnul din stâlpul cel de foc şi din nor spre tabăra Egiptenilor şi a umplut tabăra Egiptenilor de spaimă. Şi a făcut să sară roţile de la carele lor, încât cu anevoie mergeau carele. Atunci au zis Egiptenii: «Să fugim de la faţa lui Israel, că Domnul se luptă pentru ei cu Egiptenii!» Iar Domnul a zis către Moise: «întinde-ţi mâna asupra mării, ca să se întoarcă apele asupra Egiptenilor, asupra carelor lor şi asupra călăreţilor lor». Şi şi-a întins Moise mâna asupra mării şi spre ziuă s-a întors apa la locul ei, iar Egiptenii fugeau împotriva apei. Şi aşa a înecat Dumnezeu pe Egipteni în mijlocul mării. Iar apele s-au tras la loc şi au acoperit carele şi călăreţii întregii oştiri a lui Faraon, care intrase după Israeliţi în mare, şi nu a mai rămas niciunul din ei. Fiii lui Israel însă au trecut prin mare ca pe uscat şi apa le-a fost la dreapta şi stânga lor Aşa a izbăvit Domnul în ziua aceea pe Israeliţi din mâinile Egiptenilor; şi au văzut fiii lui Israel pe Egipteni morţi pe malurile mării Văzut-a Israel mâna cea tare pe care a întins-o Domnul asupra Egiptenilor, şi s-a temut poporul de Domnul şi a crezut în Domnul şi în Moise, sluga Lui”.

A

Împreună cu Miryam, sora lui Moise şi Aaron, care

profeţeşte, mi-ar plăcea să iau acum tamburinul meu să dansez şi să cânt slava lui YHWH, căci în acea mică dimineaţă de Paşte, toate femeile o însoţiră; să cânt şi să dansez în slava lui Iisus, căci Numele Său împodobeşte ca într-un filigran totalitatea povestirii atunci când El „lucrează" şi „salvează" poporul lui Israel. (Numele lui Iisus, *Yeşua* în ebraică, este cuprins, cu cele patru litere ale sale şi la timpul folosit în povestire, în verbul „a lucra" *Assoh* şi „a salva" *Hosea*.) Eu mă strecor printre aceste femei, revendicându-mă din acest Israel, cu care noi, în calitate de creştini, nu ne putem identifica decât spiritual, şi bucurându-mă împreună cu ele în orizontul depăşirii oricărei norme, pentru a primi viaţa în Imposibilul devenit realitate! Căci ceea ce tocmai s-a petrecut este pur şi simplu uimitor.

Eu reiau acest cuvânt „minune" care, în text, defineşte ceea ce noi înţelegem în mod obişnuit prin „plagă", pentru primele nouă încercări. Prin ele, deja, Dumnezeu a făcut să strălucească minunile Sale. În realitate, acestea sunt „semne" sau „manifestări". Noi le numim „minuni" pentru că ochii noştri, antene inflexibile ale inimilor noastre împietrite, nu văd decât evenimentul, „lucrul" obiectiv, pietrificat numai în spaţiul-timpul pe care îl observă şi faţă de care minunea este radical străină.

Minunea devine uimire sau scandal, revoltând prin impactul său persoanele pe care le atinge: uimire pentru „Evreu", scandal pentru „Egiptean".

În ambele cazuri, evenimentul constrânge, dezorientează şi câteodată înspăimântă, pentru a determina creşterea şi eliberarea. Căci acesta este semnul irumperii transcendenţei dumnezeieşti în lume, atunci când ea pătrunde Omul prin Sabia sa pentru „a-i cerceta rinichii şi inima", pentru a-l privi ca pe o Mireasă şi a-l iubi.

Transcendenţa nu se impune în mod constrângător, ci se manifestă şi pune la încercare neasemănătorul pentru a-l conduce la asemănare. Ea întâlneşte pe unii şi-i primeşte pe cale, pe alţii îi îndepărtează şi ei se refugiază în apele asemănării cu ei înşişi – cu inconştientul lor –, în care se îneacă.

Cu toate astea, orice om are nevoie de minuni. Universul său îl înăbuşă. Sămânţă a divinului, el cheamă divinul, dar face aceasta cu conştiinţa că divinul nu ar trebui să intervină în viaţa lui atunci când el nu doreşte. Divinul nu ar trebui să interpeleze niciodată Omul în fiinţa sa, ce devine astfel iresponsabilă.

Cărturarilor şi fariseilor, „intelectualilor" epocii care îi cereau lui Iisus „să facă minuni", El le răspunde:

„Nu se va da alt semn, decât semnul lui Iona. Precum a fost Iona în pântecele chitului trei zile şi trei nopţi şi Fiul Omului va rămâne trei zile şi trei nopţi în inima pământului" 1.

Iona, profet în Israel, refuzând misiunea sa redutabilă de profet, se îmbarcă pentru a merge spre Tarsis, departe de Ninive unde era trimis de Domnul. Sabia pătrunde în adâncul mării, ale cărei valuri se înalţă într-o înspăimântătoare furtună, vasul fiind ameninţat cu scufundarea. Înspăimântaţi, conducătorii vasului întreabă cerul şi descoperă că această dramă e cauzată de un călător necunoscut, ascuns în interiorul calei şi cuprins de un somn adânc pentru a încerca să uite de furtuna să interioară.

„Adormitule, ridică-te, i-au spus ei, cine eşti tu? Ce ai făcut?" După ce Iona le-a mărturisit cine este el, ei l-au aruncat în mare. Un peşte mare l-a înghiţit şi în pântecul său a stat trei zile şi trei nopţi. Atunci când Iona şi-a amintit de YHWH, peştele cel mare l-a aruncat pe pământul uscat.

Iona a mulţumit, cântând:

„Apele m-au cuprins până la suflet.

Adâncul m-a înconjurat.

Algele mi-au învăluit capul.

Am coborât până la rădăcinile munţilor.

Zăvoarele pământului au fost trase peste mine pentru totdeauna.

Dar tu m-ai ajutat să mă înalţ din prăpastie

YHWH Dumnezeul meu!”?

„Vouă nu vi se va da alt semn decât cel al lui Iona”, le-a spus Iisus celor ai căror părinţi ieşiră din Egipt precum Iona din gura peştelui, şi care îşi povesteau minunea din generaţie în generaţie. Dar inimile lor se închiseseră şi nu mai vedeau în această minune decât o istorie îndepărtată, lipsită de actualitatea sa internă şi vie, de procesul lent al 182 transformării prin care trecuseră Evreii pentru a fi conduşi, ca şi Iona, „spre pământul uscat”, lipsită. În sfârşit. De orice cunoaştere a legilor creaţiei!

De aceea Hristos trimite pe farisi, cu care ne identillcăm şi noi, spre a treia zi a Genezei, ce a urmat marelui întuneric din cea de a doua zi, şi mai ales a treia zi a propriului său infern, în splendoarea învierii Sale. Aceste două momente locuiesc „clipa” vieţii noastre.

În a treia zi a Genezei, Dumnezeu a zis:

„Să se adune apele cele de sub cer la un loc şi să se arate uscatul” 3.

Apele „care sunt sub cer” simbolizează inconştientul din interiorul nostru, care ne scapă total. Chemate de Dumnezeu, ele primesc porunca de a se aduna „într-un loc Unul”, fiecare din aceste trei cuvinte semnificând, în ebraică, un Nume divin4. Apele sunt chemate de Dumnezeu să devină, materie divină”, lucru precizat în text, în partea a doua a imperativului dumnezeiesc: „şi să

se arate uscatul”.

La nivelul acesta al interpretării, nu este vorba de o retragere a apelor pentru că pământul (numit în text „uscat”) să se arate, ci de o transformare a acestor ape în uscat; este vorba de transformarea inconştientului în conştient. În termeni moderni, ar fi vorba de o „conştientizare”.

În interiorul pântecelui marelui peşte, Iona a fost atins de această poruncă divină, din moment ce el şi-a amintit de Domnul său. Atunci el a văzut şi a reuşit să dea un nume fricii sale, moliciunii sale, neascultării sale şi atâtor energii negative de care el se căieşte, adică se întoarce îmi´u sine, se cunună cu „sine” şi devine lumină. Şi peştele îl aruncă „pe uscat”, având un orizont nou al conştiinţei, la care a ajuns prin amintirea lui YHWH şi împreună cu El. Este momentul învierii!

O putere nouă, cea a energiilor convertite, cucerite, invadează fiinţa profetului care, în curând, ia calea spre Ninive şi îşi împlineşte misiunea sa.

Israel a traversat „apele sale” pe parcursul primelor nouă încercări, pe care le putem numi „chemări” divine pentru a se asemăna şi confrunta cu Sabia. Cu fiecare chemare, ca într-o convertire, Israel şi-a „coagulat” apele sale. La „plaga” a zecea, Egiptul îl aruncă pe Israel „pe uscat”. Este momentul învierii! O putere imensă invadează fiinţa poporului şi-l determină să-l urmeze pe Moise şi să se angajeze pe acest „uscat”!

Nimic nu ne dovedeşte, totuşi, după logica obişnuită, că aceste ape, în care aceşti bărbaţi şi femei s-au zbătut atât de dureros patru sute treizeci de ani, nu-i vor înghiţi din nou. Lor le este frică şi se întorc împotriva lui Moise, care i-a angajat într-o aventură imposibilă şi nebunească, după logica lor formată în Egipt:

„Mai bine era pentru noi că fim sclavii Egiptenilor

decât că murim în pustiu”.

În momentul precis al mutaţiei, care implică într-adevăr o moarte, tentaţia decăderii e teribilă! Dar puterea lui YHWH este mai mare şi irezistibilă. Evreii se hotărăsc şi fac acest lucru printr-un act de credinţă, printr-un salt într-un plan necunoscut, necrezut, şi chiar imposibil. Dar legile ce stăpânesc acest nou câmp al realităţii nu mai sunt aceleaşi. Imposibilul devine posibil, Necunoscutul devine sensibil şi Omul, devenit Arbore al Cunoaşterii, devine şi un fruct nou, un „Fiu”.

Evreii au luat, desigur, cu ei, aşa cum le-a poruncit YHWH5, „toate obiectele de argint şi de aur ale Egiptenilor”, adică toate valorile care au luminat inteligenţa lor şi au întemeiat înţelepciunea lor în ţara sclaviei, cele la care ei aveau obiceiul să apeleze pentru că ele constituiau legea. Nu se punea problema de a aboli aceste legi, ci de a le „duce cu ei”, adică de a le integra pentru a se lăsa conduşi spre un alt nivel al lor.

„A părăsi pe tatăl şi pe mama” 6 nu înseamnă a-i renega (Tu vei cinsti pe tatăl tău şi pe mama ta) 7, ci a nu mai trăi relaţia cu ei într-o stare de dependenţă, căci faptul de a-i părăsi şi a asuma această nesiguranţă trimite pe cel care face o asemenea experienţă spre unica „lumină”, unica „stâncă”, din „răsăritul” fiinţei sale, care e YHWH. Şi el, YHWH, redă acestui om un nou „tată” şi o nouă „mamă”, soare şi lună, aur şi argint nou, mergând spre pământul care i s-a promis.

Pentru Evreii care părăsesc Egiptul, YHWH devine „coloană de foc în timpul nopţii, coloană de nor în timpul zilei”. Noul registru de legi, în care prezidează aceşti doi luminători cu o intensitate deosebită faţă de cei naturali, este cel al unei realităţi ce nu o exclude pe prima, ci o include şi începe să-i descopere semnificaţia sa. Evreii, totuşi, n-au ajuns încă la unitatea promisă prin profetul

Isaia: în acel timp

„Nu vei mai avea soarele ca lumini în timpul zilei şi strălucirea lunii nu te va mai lumina, căci YHWH va fi pentru tine o lumină veşnică şi Dumnezeul tău va fi slava ta” 8.

Această profeţie va fi confirmată de Apostolul Ioan în viziunea sa apocaliptică despre Ierusalimul ceresc:

„Şi cetatea nu are trebuinţă de soare, nici de lună, ca să o lumineze, căci slava lui Dumnezeu a luminat-o, şi făclia ei este Mielul” 9.

Evreii se hrănesc încă cu roadele dualităţii şi YHWH se face „coloană de foc” pentru a lumina coborârile lor necesare în întuneric. El se face „coloană de nor” pentru a cerne incandescenţa luminii Sale. De care Israel se va apropia din naştere în naştere.

Israel străbate cu picioare uscate inima „Mării Roşii”, călăuzit de Numele Sfânt „Eu voi fi” revelat lui Moise, pentru a continua drumul său spre ţara liberă şi a merge până la capătul sinelui său şi a naşte pe „Eu sunt”, pe Mesia, la care va ajunge în Ierusalimul terestru. Dar atunci norul va fi atât de puternic, încât mulţi nu îl vor recunoaşte; câţi va fi vor recunoaşte, dar nu îl vor urma şi doar un „rest” îl va urma… Însă acest „rest” este „drojdia” care dospeşte toată frământătura! (joc de cuvinte ebraice).

„Marea Roşie” este în realitate, în textul ebraic *Yam Soph*, „marea limitei” sau „marea stufurilor” – stuful fiind o plantă care creşte la limita dintre uscat şi umed şi „uneşte” uscatul cu umedul.

Ea nu e numită „roşie” decât pentru faptul că înghite, odată cu caii lui Faraon, pe „Omul al cărui sânge este vărsat pentru că el varsă sângele” 10, pe „Egipteanul” peste care marea se închide atunci când el vrea să-l urmărească pe Israel.

O minune nemaiîntâlnită!

Ea poate fi trăită ca a „unsprezecea plagă” pentru Egipteni.

După moartea celor dintâi născuţi ai lor, dintre oameni şi animale, urmează acum moartea cavaleriei lui Faraon, ce simbolizează puterea Omului investită într-un scop total străin vocaţiei sale:

„Nu în puterea calului este voia Lui, nici în cel iute la picior bunăvoinţa Lui”, căci picioarele trebuiau să asculte de demersul lăuntric. Şi atunci când această putere a Egiptenilor a fost zdrobită, ea a făcut din Israel, primul născut al lui YHWH” 12, dăruind primul său rod: Paştele! Şi Miryam cântă:

„Să cântăm Domnului, căci cu Slavă s-a preaslăvit.
Călăuzit-ai cu mila Ta acest popor şi l-ai izbăvit.
Tu l-ai povăţuit cu puterea Ta spre locaşul sfinţeniei Tale.
…
Tu l-ai condus şi l-ai sădit în muntele moştenirii Tale.
În locul ce Ţi l-ai fàcut sălăşluire, Doamne (YHWH).
În locaşul sfânt cel zidit de mâinile Tale.
Împărăţi-vă Domnul (YHWH) în veac şi în veacul veacului!” 13

Trecerea evreilor nu s-ar fi putut realiza, „naşterile” noastre personale la fel şi nici trecerea spre care este condusă inexorabil umanitatea întreagă nu s-ar putea împlini fără Paştele lui YHWH însuşi, cel pentru care Iisus îi pregătea pe ucenicii săi când le vorbea de Iona.

Căci Dumnezeu însuşi s-a închis într-o „limită” creată de El însuşi şi în care s-a întrupat, începând cu pântecul Mariei ce „mai vast decât cerurile fiind a devenit Tronul său” ’4 şi până la mormântul ce păstra căpăţâna lui Adam, Golgota. Şi aceasta, o dată spartă până la rădăcină, lasă să ţâşnească imediat slava lui Dumnezeu nesfârşit de bogată şi, cu toate astea, îmbogăţită de cea a Omului, unită de

acum înainte cu a Sa.

Ioan Botezătorul „cel mare printre fiii femeii”, cel ce recunoscuse pe Mielul lui Dumnezeu, era pe punctul de a fi decapitat. Umanitatea feminină, în dimensiunea sa masculină, cea a lui Israel, dobândise un „fiu” prin el, dar acest fiu se retrăgea acum din faţa „Fiului Omului”.

Iisus din Nazaret, Fiul Omului şi Fiul lui Dumnezeu, „recapitulează” pe Adam, Omul integral. Răstignit în lume, aşezat pe cea mai mare înălţime a Arborelui, Fruct al Arborelui Cunoaşterii, copt în mod deplin, El se desprinde atunci şi cade în noaptea ultimei sale matrice, cea a „căpăţânii”.

Nimeni nu cunoaşte misterul acestor ultime nunţi, cele ale fiului desăvârşit, de care eu m-am apropiat prin semnele ce ne sunt dăruite şi care călăuzesc pe Omul ce a devenit dumnezeu să devină „nimic” în deschiderea strălucitoare a nucleului fiinţei sale, transformând în „nimic” pulberea luminii sale!

Pe culmea muntelui Sinai, în centrul experienţei puştiului ce va urma după Paşte, Evreii îl vor vedea pe Moise urcând şi primind de la YHWH Tora „gură către gură” 15, într-o îmbrăţişare.

Mult mai sus încă, pentru că şi-a asumat Adâncul, Iisus călăuzeşte pe om să primească un lucru mai presus decât Tora, printr-o îmbrăţişare care uneşte fiinţa sa cu ne-Fiinţa, Numele său cu Cel Nenumit, lumina sa cu non-lumina… prin trăsnetul Arborelui Vieţii.

Deschiderea mormântului, mai discretă decât un hohot de râs, nu este decât semnul cel mai voalat al ieşirii din „marea limitei”, semnul Realităţii nerostite, atât de voalat încât scapă tuturor, în afară de Miryam. Miryam însă nu este sora lui Moise beată de cântec şi de dans, ci e Maria Magdalena, ecou al lui Miryam, care plânge cu inima tulburată dispariţia Domnului său.

Mormântul este deschis, gol: „Cineva l-a ridicat”, îşi spune ea.

E momentul unei scurte dimineţi, o dimineaţă „încă întunecată” şi fragilă de primăvară. Toată lumea doarme şi natura complice cu misterul păstrează tăcere. Nimeni nu va cunoaşte acest lucru, decât cei doi apostoli cărora Maria le va împărtăşi vestea; ei nu vor să creadă, aleargă, constată şi, încremeniţi, ei se întorc. Maria, rămasă singură, plânge şi se apleacă încă o dată spre mormânt, pentru a privi locul rămas gol. Deodată doi îngeri îmbrăcaţi în veşminte strălucitoare o strigă şi îi spun:

„De ce cauţi pe Cel viu printre cei morţi? Nu este aici; a înviat!”

Maria nu poate crede acest lucru.

Întorcându-se, vede un bărbat; ea crede că ar fi grădinarul şi-i spune:

„Dacă tu l-ai luat, spune-mi unde l-ai pus şi eu îl voi lua”.

„Marie!”

Îi răspunde E116.

Primul cuvânt al Celui înviat, rostind numele acestei femei, este numele mamei sale. Marie! Lacrimile Mariei se transformă în bucurie; ea nu-L recunoscuse, dar prin glasul său Cuvântul l-a descoperit. „Cel viu” atestă Biruinţa asupra morţii. El a înviat cu adevărat.

Doar îngerii sunt martorii acestui eveniment şi, odată cu ei, Maria, care a păcătuit mult, a iubit mult; Iisus a iertat-o şi, participând la „realităţile” vieţii, ea ajunge, de asemenea, la octavele ce ating „Logosul”, acolo unde ea ascultă cântând neauzitul, vede strălucind nevăzutul pe care nu-l poate capta Istoria.

Istoria nu are putere decât asupra a ceea ce relevă din categoriile sale. Învierea zdrobeşte orice categorie; ea irumpe în Istorie, depăşindu-i limitele; ea întrerupe orice

continuitate.

Atunci când Dumnezeu devine Om, Iii intră în categoriile Istoriei. Folosind cuvintele noastre umane neadecvate pentru El, eu aş spune că El „se frânge” pentru a se acomoda lor şi pentru a-şi ascunde Slava Sa. Istoria îl percepe şi L vesteşte prin ceea ce vede; ea îl consemnează în arhivele sale aşa cum face cu înţelepţii şi profeţii; ea se liniştеşte vestind şi Moartea Sa, la care asistă o mulţime de bărbaţi şi femei, în urma unui proces care a reunit cele mai înalte autorităţi ale timpului. Dar faptul că arc să învie este pentru istorie scandalos; a revizui normele şi legile sale, pentru a integra în ea acest fenomen nou, e un delir.

Iar pentru Omul care trebuie să sfărâme protecţiile betonate ale inimii sale, care în mod paradoxal îl fac prizonierul lui însuşi, pentru a îmbrăţişa o realitate nouă care-l eliberează, învierea este imposibilă. Şi atunci când acest om crede că şi-a asumat ideea învierii, în mod general el nu o acceptă decât la nivelul unei supersiructuri intelectuale sau emoţionale de ordin religios, care nu schimbă nimic nici în inimă, nici în viaţa sa. El crede că ceva neobişnuit s-a petrecut acum două mii de ani, realitate la care el doreşte să accepte că va ajunge după moartea sa, dar viaţa lui se identifică în continuare cu Istoria şi valorile sale. Nu există loc în el pentru Cel înviat! Nu există, de asemenea, niciun loc pentru respiraţia Duhului care face din fiecare clipă a Istoriei un spaţiu real al învierii. Şi, cu toate acestea, dacă realitatea actuală a învierii nu e aşezată ca postulat al fiecărei clipe, aceasta nu este decât moarte.

Învierea întemeiază şi învinge orice moarte, ea dezvăluie taina morţii, înlătură absurditatea sa, potoleşte revolta pe care ea o trezeşte, dă sens vieţii, scoate din întuneric; învierea sparge mormintele şi deschide inimile spre vederea spre o cu totul o altă realitate, spre

experierea imposibilului care devine posibil, spre entuziasmul unei iubiri care participă la banchetul dumnezeiesc... Ea deschide apele Mării Roşii şi strigătul lui Israel, copilul nou-născut, izbucneşte ca un hohot de râs!

Dar istoria, în ceea ce o priveşte, rămâne în Egipt şi numeroşi sunt astăzi creştinii care se întorc în Egipt şi acolo o regăsesc. Râsul dispare şi lasă loc surâsului sau ironiei. Poarta înţelepciunii dumnezeieşti este mai strâmtă decât urechea unui ac de cusut!

NOTE ' Matei 12, 39 – 40.

2 Cf. Cartea lui Iona, ce face parte din cei 12 profeţi mici ɔ Facerea 1, 9. ' Cf. L. De F., 1.1, cap. 9.

5 Ieşirea 11.2 citat folosit la p. 159.

6 Cf. *Supra* p. 155.

7 Ieşirea 20, 12.

8 Isaia 60, 19.

9 Apocalipsa 21.23.

10 Facerea 9.6.

11 Ps. 146, 10.

12 ieşirea 4, 22.

° Ieşirea 15, 1 – 8.

u Troparul sărbătorii tuturor sfinţilor. " Numerii 12, 8.

Toate textele sunt luate de la cei patru cvanghelişti care relatează Învierea lui Hristos.

5 ɔ

Râsul

Şi totuşi...

Râsul lui Israel este esenţial» este sacru. El e prezent în revelaţia biblică de la naşterea lui Isaac, fiul lui Avraam» până la învierea lui Hristos, Fiul – Omului şi Fiul lui Dumnezeu, cuprinzând viaţa Evreilor şi mai ales ieşirea lor

din Egipt. El nu poate fi confundat cu râsetele noastre infantile sau ironice! care totuşi îi datorează lui funcţia organică ce le generează şi putere eliberatoare pe care ele o determină. De aceea Sarah, maica întemeietoare a lui Israel, separă cu Autoritate aceste două realităţi. Autoritatea se va fi contestată de Avraam, dar va fi confirmată de Dumnezeu.

Primul „râs" este Isaac însuşi, al cărui nume ebraic *Titshaq* înseamnă, „el râde"; al doilea râs izbucneşte din gâtlejul de copil al fratelui său după tată, Ismael.

Avram ' – primul nume al lui Avraam – are 86 de ani când, într-o primă etapă, naşte pe Ismael din slujitoarea Agar, soţia sa JSara fiind sterilă. Numele Sara înseamnă „prinţesă", cel al lui Agar, „străină. În plus, Agăi: este egipteancă, aparţinând ţării ce-i va reţine pe Evrei în sclavie.

Cuplul Avram-Agar este rodnic pe prima treaptă a fecundităţii, cea a oricărui „animal", a lui „Adam din a 6-a zi", a Omului-selav capabil de a aduce imediat pe lume un copil într-un context al „neîmplinitului", exprimat în ebraică prin „impur", care va necesita, deci. În cea de a 40-a zi, un ritual de purificare.

Rodnic după trup la 86 de ani, Avram este încă steril în fiinţa sa interioară, al cărui simbol este Sara „prinţesa".

Avram este steril în ceea ce-l. Face „prinţul" însuşi al fiinţei sale.

Cuplul Avram-Sara dobândeşte în această perspectivă o dimensiune emoţionantă căci el este prototipul lui israel şi, coextensiv cu el, al umanităţii şi al fiecărei fiinţe umane chemată să devină „Fiu" în lucrarea tainică a îndumnezeirii.

De aceea istoria încetării imediate a sterilităţii sale îi permite să aducă pe lume un „fiu" care, mai mult, este „râsul" ce ne atinge în adâncul fiinţei!

Avram are 99 de ani când primeşte în vizită pe YHWH care încheie cu el Legământul, numit „Legământul tăierii a împrejur”. În termenii acestui Legământ – am avut deja ocazia să-l semnalez1 – Avram tăgăduieşte că va tăia împrejur orice copil de parte bărbătească născut din el şi din urmaşii săi, în timp ce YHWH îi promite lui Avram rodnicie.

Tăierea împrejur reprezintă simbolic tăierea întunericului ce acoperă lumina, sexul fiind el însuşi simbol al luminii, adică al Logosului la care este chemat să devină Omul.

În prima etapă a vieţii sale, Omul este într-adevăr procreator prin sex, în a doua etapă el devine creator prin Cuvânt (Logos). 194

Între aceste două funcţii e o strânsă legătură care se manifestă chiar pe plan fiziologic şi rămâne, ca şi la Moise, de-a lungul întregii evoluţii a Omului, printr-o distribuire a energiilor ce privilegiază când o funcţie, când altă, atunci când se realizează o lucrare interioară.

Dar în momentul în care YHWH promite lui Avram fecunditatea, acesta râde2!

„Este cu putinţă oare să mai aibă fiu cel de o sută de ani? Şi

Sara cea de nouăzeci de ani e cu putinţă oare să mai nască?”

Râsul său izbucneşte cum izbucneşte în Sara litera *Yod*, care are valoarea lui 10 şi care, la porunca dumnezeiască, se împarte atunci în doi *Hé*, cu valoarea lui 5, locuind câte unul în cei doi soţi. Numele lor devin atunci Avraam şi Sară, supunându-se Arhetipului YHWH. Râsul lui Avraam izbucneşte pentru că izbucneşte în Sara pecetea Numelui Sfânt, care a reţinut până atunci „sămânţa” încremenită şi în acel moment eliberează rodnicia arborelui.

Râsul lui Avraam izbucneşte pentru că se sfâşie în el „haină de piele” a sclaviei3. El trăieşte cu Sara premisele ieşirii din Egipt – Avraam va trebui să părăsească pe slujnica egipteană. Dar pe moment acest „imposibil” nu atinge încă zonele profonde ale fiinţei sale. Mai târziu, când YHWH îl va vizita din nou, îl va interpela despre această profunzime:

„Unde este Sară, soţia ta?

— Iat-o, în cort” 4, îi răspunde Avraam.

Cortul fiind simbolul sanctuarului interior, răspunsul lui Avraam semnifică faptul că, de această dată, el este unit cu sine, pregătit să se cunune cu Sara despre care afirmase puţin mai înainte că îi este soră5.

Apropiindu-se de cort, YHWH îi confirmă lui Avraam incredibila veste. Sara ascultă şi râde!

Primul râs l-a cutremurat pe Avraam şi a pus în ordine energiile în imediata sa apropiere.

Acest al doilea râs merge mai departe.

„Sara a râs în sine (în pântecul său) şi a zis: Să mai am eu oare această bucurie acum, când am îmbătrânit şi când e bătrân şi stăpânul meu?” 6

În grădina Edenului (grădină a bucuriei) întâlnirea oricărei fiinţe cu femininul său, mireasa din adâncuri, pentru a da naştere unui nou „fiu”, provoacă bucurie, adică beţie (beţia lui Noe şi cea a apostolilor din ziua Cincizecimii).

Bucuria este experierea unei stări deosebite, cu totul nouă, dăruită cu un surplus de viaţă ce: zdruncină toate structurile celor două elemente, înainte străine unul de altul, şi care, unindu-se, operează „trecerea”! la; această stare deosebită.

La nivelul biologic elementar la care, într-un prim nivel al lecturii, face referinţă Sară, orgasmul constituie un „râs al pântecelui”. Dar într-un sens mai profund, acest râs

sădit în centrul organelor sale, pe care ea îl va exprima în momentul naşterii fiului său, este irumperea transcendenţei în ea:

„Râs mi-a pricinuit mie Dumnezeu; că oricine va auzi această, va râde!” 7

Nu este vorba aici nici de o glumă, nici de o ironie, ci de un mister atât de mare încât oricine va participa la el va fi cuprins de acelaşi cutremur divin şi va deveni rodnic ca şi Sară, în Numele Său!

Israel va fi chemat la această „ascultare”, ce face obiectul rugăciunii sale centrale: „Ascultă Israel!”

Ascultă fiul în tine!

Desigur, cel ce nu va asculta, va lua în derâdere acest lucru, căci bătaia de joc este râsul celui ce nu rămâne la „uşa cortului”, în respiraţia Numelui Sfânt; el este un râs „dezvăluit”, „scos din grădina Edenului” într-un loc în care orice bucurie străină de râsul esenţial reprezintă, în mod inconştient, o compensare.

Se înţelege atunci că râsul lui Ismael, asemănător tuturor râseţelor, noastre inconştiente, intră în dizarmonie cu acest *Yiâshagt* tv*u*\ lui. Sşta, iar Sară, care intră în armonie directă cu irçaic sacră a adâncurilor, vrea imediat să le separe.

Ismael, alungat, atunci în pustiu, va plânge cu aceste lacrimi care sunt reversul râsetelor noastre. Râsul emoţional, însă, în siile este curat, fără revers, ceea ce nu înseamnă çà Omul, ca şi Evreii, să nu cunoască, desigur, lacrimile, cu toate că acest râs esenţial era deja rezonanţa sa în el.

Cântecul lui Miryam, la ieşirea din Egipt, participă la acest râs esenţial, pentru că Israel în totalitatea lui a devenit „Fiu”, *Vitshaq*.

„YHWH a spus: Israel este fiul meu cel dintâi născut!” 1

Dar acest râs care sălăşluieşte în sânul Sarei, într-o incoerenţă fiziologică absolută, care izbucneşte din gâtlejul lui Miryam şi al însoţitoarelor sale în momentul eliberării „minunaţe”: din sclavie, este prezent şi în Maria „preacurată”; El e Cuvântul însuşi întrupat în umanitate.

La venirea Îngerului Gavriil, Maria este cuprinsă de frică şi de cutremur, iar îngerul, prin irumperea sa fulgurantă, le transformă în bucurie:

Bucură-te Marie! Tu vei zămisli şi vei naşte un fiu şi-i vei pune numele Iisus”.

a

Celei care „nu ştia de bărbat”, îngerul îi mai spune:

„Duhul Sfânt va coborî peste tine şi puterea Celui Prea înalt te va umbri” 9.

Nebunie!

Dacă Iisus plânge păcatul lui Israel sau moartea lui Lazăr, nimeni nu l-a văzut vreodată râzând. Dar El este Râsul, pe care-l vestea deja Isaac, care actualizează legile creaţiei, este „Logosul”, Cuvântul, Dumnezeu care se face Om, dar care răstoarnă şi distruge legile acestuia făcându-l să acceadă la tot ceea ce Omul nu putea concepe. Nebunie ce va merge până la nebunia crucii, care va face

„Să se cutremure pământul şi să se despice pietrele” 10, şi până la cea a învierii, care va face să se deschidă mormântul.

Această nebunie va zdrobi pe Omul angajat întru ea, pentru că e) să părăsească Egiptul său interior şi, parcurgând cele 10 plăgi ale sale, să devină Dumnezeu. O alta, dar în acelaşi timp, aceeaşi nebunie!

În adâncul acestei duble „absurdităţi”, faţă de care Istoria este „mută”, se înrădăcinează totuşi întruparea Cuvântului, taina Râsului lui Isaac, şi al lui Miryam, profetesa, şi al Mariei „preacurată”.

RÂSUL

Acest Râs se rostogoleşte astăzi peste o lume tragică, încă sclavă, care plânge pentru că nu-l poate integra, dar care e chemată să-şi trăiască Paştele!

NOTE

1 Cf. *Supra*, p. 37.
2 Facerea 17, 17.
3 Facerea 3, 21 – Haină de piele este simbolul condiţiilor animale în care regenerează Omul după „Cădere”.
4 Facerea 18, 9.
5 Facerea 12, 13.
6 Facerea 18, 12.
7 Facerea 21, 6.
8 Citat deja – Ieşirea 4, 22.
9 Luca 1, 28 – 35.
10 Matei 27, 51.